

WORLD
ECONOMIC
FORUM

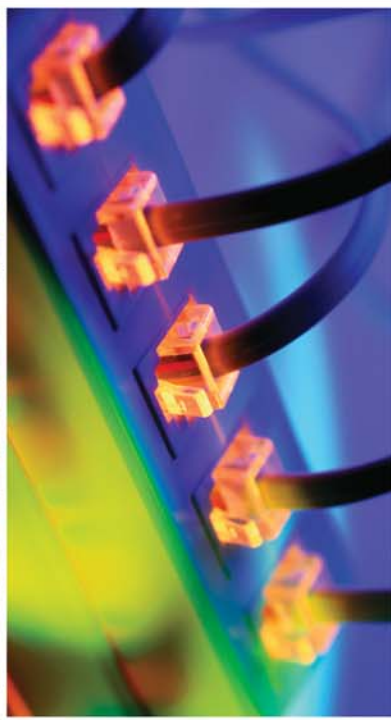
COMMITTED TO
IMPROVING THE STATE
OF THE WORLD

مرکز تحقیقات و بررسی های اقتصادی

گزارش رقابت پذیری جهانی

۲۰۱۱ - ۲۰۱۲

گزیده مطالب

کلاوس شوآب، مجمع جهانی اقتصاد

مترجم: فرناز صفدری

الله اعلم
محمد بن عبد الله

گزارش رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۱-۲۰۱۲: گزیده مطالب

مرکز امور فنی و نشر

مرکز تحقیقات و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

نویسنده: کلاوس شوآب، مجمع جهانی اقتصاد

مترجم: فرناز صفدری

ناظر: محمد علی تقی‌زاده

طرح جلد: بهروز خوشکار

گرافیک: محمد حسن چیدری

انتشارات: اندیکا

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۰

شمارگان: ۵۵۰۰ جلد

قیمت: ۸۰/۰۰۰ ریال

با ابلاغ سند چشم‌انداز بیست‌ساله از سوی مقام معظم رهبری و سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به عنوان یک راهبرد برای تحقق اهداف آن، کشور در مسیر جدیدی از پویایی و تعالی قرار گرفته است؛ امری که بی‌شک مستلزم تلاش و کوشش در بخش‌های گوناگون و هماهنگی و انسجام میان بخش خصوصی و بخش حاکمیتی در عرصه‌ی اقتصاد برای حضور پررنگ‌تر بخش مردمی در اقتصاد ملی است. اما در کنار این جهد، مهندسی فرهنگی متناسب و لازم و توجه به فرهنگ اقتصادی، تغییر در نگرش‌ها و باورها به سرمایه‌گذاری، کارآفرینی و اعتقاد به اقتصاد تولیدمحور و رشد اقتصادی جامعه از اهمیت بسزایی برخوردار است.

با عنایت به این مهم به پیشنهاد، هدایت و حمایت ریاست محترم اتاق ایران، جناب آقای دکتر نهبان، مرکز امور فرهنگی و نشر اتاق تأسیس گردید تا در راستای چشم‌انداز، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، به نهادی پویا، پیشرو و مؤثر برای فرهنگ اقتصادی کشور مبدل گردد. واحد نشر این مرکز در راستای مأموریت خود برای آگاه‌سازی هرچه بیشتر آحاد مردم به ویژه تصمیم‌سازان و سیاست‌گذاران اقتصادی، دانشجویان، نخبگان و فعالان اقتصادی کشور، اقداماتی نموده است که کتاب پیش رو، نمونه‌ای از آن به شمار می‌آید.

امید است شما خواننده‌ی گرامی با راهنمایی و بیان نقطه نظرات ارزنده خویش، ما را در طی بهتر این مسیر، یاری نمایید.

مرکز امور فرهنگی و نشر

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

سخن آغازین

محمد نهاوندیان

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

اهمیت دانش در دوره‌ای که در آن قرار داریم به حدی است که صاحب‌نظران و دانشمندان، آن را «عصر دانایی» نامیده‌اند. در این عصر، دانش عامل متمایزکننده‌ی توسعه‌یافتگی و عقب‌ماندگی در نظر گرفته می‌شود. ملل و جوامعی که اهمیت موضوع را به خوبی درک کرده‌اند و از دانش به عنوان عاملی استراتژیک و مزیتی رقابتی در تمامی زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بهره‌برده‌اند توانسته‌اند فاصله‌ی قابل توجهی بین خود و دیگر کشورها ایجاد نمایند.

با نگاهی دقیق به کشورهای موفق، متوجه نظام جامعی می‌شویم که در آن عناصر متعدد دانشی در جایگاه خود تعریف شده‌اند و بین آنها روابط معینی با حفظ اصل هم‌افزایی وجود دارد. عناصری که در کل، نظامی را تحت عنوان نظام خلاقیت و دانش ملی ایجاد می‌کنند. در بستر این نظام، بازیگران متعددی چون دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، بنگاه‌های اقتصادی، نهادهای دولتی و نهادهای مردم نهاد و غیرانتفاعی و تمامی دارندگان خرد و اندیشه و فناوری به ایفای نقش می‌پردازند و با ایجاد هم‌افزایی توانسته‌اند ضمن هموار ساختن مسیر رشد و توسعه‌ی اقتصادی، برای کشور خود رفاه اجتماعی، توسعه‌ی صنعتی و رقابت‌پذیری بین‌المللی را به همراه منزلت سیاسی و اجتماعی مناسب به ارمغان بیاورند. به دیگر سخن، مبنای گذار از مراحل توسعه و پیشرفت، همراه با عدالت و رفاه اجتماعی، برخورداری از نظام علمی منسجم و چارچوبی عقلایی و دانش‌محور است که ضمن توجه به مبانی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، چشم‌اندازی از توسعه‌ی پایدار را برای همگان ترسیم نماید.

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در جایگاه سازمانی مردم نهاد به طور عام و مرکز تحقیقات و بررسی‌های اقتصادی اتاق ایران به طور خاص، حقایق مهم این عصر را درک کرده است و با هدف توسعه‌ی اقتصادی، خود را عنصری از نظام دانش ملی می‌داند و می‌کوشد به وظیفه‌ی خود در راستای کسب و تولید دانش روز در حوزه‌ی اقتصادی، مدیریتی، صنعتی و تجاری و اشاعه‌ی آن در جامعه‌ی اقتصادی کشور، به ویژه بنگاه‌های اقتصادی بخش خصوصی بپردازد.

امید می‌رود که اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در جایگاه مشاور سه قوه در راه توسعه‌ی دانش و تحقیقات به منظور ترویج و تشویق تصمیم‌سازی‌های کارآمد چه در ابعاد کلان و چه در ابعاد خرد و درون‌بنگاهی با مشارکت تمامی بنگاه‌های عضو روز به روز به اهداف عالی‌تری خود نزدیک‌تر شود و این نهاد که امروز ۱۲۸ سال از تأسیس آن می‌گذرد بتواند سهم خود را در راه توسعه و پیشرفت اقتصادی ایران به خوبی ادا نماید.

فهرست مطالب

۷	سخن آغازین.....
۱۳	شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۱-۲۰۱۲: پایه گذاری شالوده های افزایش بهره وری.....
۱۴	دوازده رکن رقابت پذیری.....
۱۷	کادر ۱: ارتباط بدهی های دولت و رقابت پذیری.....
۲۰	ارتباط درونی ارکان دوازده گانه ی رقابت پذیری.....
۲۰	ضرایب متفاوت هر یک از ارکان رقابت پذیری در مراحل مختلف توسعه ی اقتصادی.....
۲۱	در نظر گرفتن مراحل مختلف توسعه ی اقتصادی در محاسبه ی شاخص رقابت پذیری جهانی: گذارهای ملایم.....
۲۲	منابع اطلاعاتی مورد استفاده در تعیین شاخص رقابت پذیری جهانی.....
۲۲	اعمال تعدیل های جزئی در شاخص رقابت پذیری جهانی.....
۲۲	پوشش کشوری گزارش رقابت پذیری جهانی.....
۲۲	رتبه بندی کشورها در شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۱ - ۲۰۱۲.....
۲۳	ده اقتصاد برتر گزارش رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۱ - ۲۰۱۲.....
۲۴	کادر ۲: نماگرهای اقتصاد کلان.....
۲۵	سوئیس.....
۲۵	سنگاپور.....
۲۷	سوئد.....
۳۷	کادر ۳: تحلیلی بر روند رقابت پذیری اقتصادهای توسعه یافته در مقایسه با اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه.....
۳۸	فنلاند.....
۳۸	ایالات متحده ی آمریکا.....
۳۸	آلمان.....
۳۸	هلند.....
۳۹	دانمارک.....
۳۹	ژاپن.....
۳۹	بریتانیا.....
۳۹	۱. منطقه ی اروپا و آمریکای شمالی.....
۴۰	کانادا.....
۴۰	بلژیک.....
۴۰	نروژ.....
۴۰	فرانسه.....
۴۰	ایرلند.....
۴۱	ایسلند.....
۴۱	استونی.....
۴۱	جمهوری چک.....
۴۱	اسپانیا.....
۴۱	لهستان.....
۴۲	ایتالیا.....

۴۲	پر تغال
۴۲	ترکیه
۴۳	روسیه
۴۳	اوکراین
۴۳	یونان
۴۳	۲. منطقه‌ی آسیا و اقیانوس آرام
۴۳	هنگ کنگ
۴۴	تایوان / چین تایپه
۴۴	استرالیا
۴۴	مالزی
۴۵	جمهوری کره
۴۵	چین
۴۵	تایلند
۴۶	هند
۴۶	اندونزی
۴۷	ویتنام
۴۷	فیلیپین
۴۸	پاکستان
۴۸	۳. منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب
۴۹	شیلی
۴۹	باربادوس
۴۹	پاناما
۵۰	برزیل
۵۰	مکزیک
۵۰	کاستاریکا
۵۱	کادر ۴: چالش‌های منطقه‌ی آمریکای لاتین در حوزه‌ی نوآوری
۵۳	اروگوئه
۵۳	پرو
۵۳	کلمبیا
۵۳	آرژانتین
۵۴	بلیز
۵۴	ونزوئلا
۵۴	هائیتی
۵۴	۴. منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی
۵۴	قطر
۵۵	کادر ۵: بهار عرب و تأثیر آن بر نتایج شاخص رقابت‌پذیری جهانی
۵۵	عربستان سعودی

۵۶	رژیم اشغالگر قدس
۵۶	امارات متحده‌ی عربی
۵۶	تونس
۵۷	مصر
۵۷	یمن
۵۷	۵. منطقه‌ی آفریقای سیاه
۵۸	کادر ۶: آیا رقابت‌پذیری کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه از بهبود خبر می‌دهد؟
۶۱	آفریقای جنوبی
۶۱	موریس
۶۱	رواندا
۶۲	بوتسوانا
۶۲	نامیبیا
۶۲	کنیا
۶۲	غنا
۶۳	تانزانیا
۶۳	نیجریه
۶۳	زیمبابوه
۶۴	جمع‌بندی

فهرست شکل ها و نمودارها

- شکل ۱: ارکان دوازده گانه ی رقابت پذیری..... ۲۱
- نمودار ۱ در کادر ۳: روند رقابت پذیری اقتصادهای توسعه یافته در مقایسه با اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه بین سال های ۲۰۱۱ - ۲۰۰۵ ۳۷
- نمودار ۱ در کادر ۴: روندهای نوآوری بر اساس امتیاز کشورها در رکن نوآوری در شاخص رقابت پذیری جهانی بین سال های ۲۰۱۱ - ۲۰۰۵..... ۵۱
- نمودار ۱ در کادر ۶: مقایسه ی روند رقابت پذیری کشورهای آفریقای سیاه با کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری های اقتصادی بر اساس امتیاز آنها در شاخص رقابت پذیری جهانی بین سال های ۲۰۱۱ - ۲۰۰۵..... ۵۹
- نمودار ۲ در کادر ۶: پیش بینی فعالان اقتصادی کشورها از احتمال بروز رکود اقتصادی در دوازده ماه آینده در کشور خود..... ۵۹
- نمودار ۳ در کادر ۶: مشکلات اصلی کسب و کار در کشورهای منطقه ی آفریقای سیاه از نظر فعالان اقتصادی این کشورها..... ۶۰

فهرست جداول

- جدول ۱ در کادر ۱: سطح بدهی های دولت در کشورهای گروه هفت..... ۱۷
- جدول ۱: ضرایب متفاوت زیرشاخص های رقابت پذیری و سطوح مختلف درآمد در مراحل مختلف توسعه ی اقتصادی..... ۲۲
- جدول ۲: اسامی کشورها / اقتصادها در مراحل مختلف توسعه ی اقتصادی..... ۲۳
- جدول ۱ در کادر ۲: شرح برخی از نماگرهای اقتصاد کلان در شاخص رقابت پذیری جهانی..... ۲۶
- جدول ۳: مقایسه ی رتبه بندی کشورها در شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱ با نتایج رتبه بندی سال ۲۰۱۱ - ۲۰۱۰..... ۲۸
- جدول ۴: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱..... ۲۹
- جدول ۵: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱: زیرشاخص الزامات بنیادین..... ۳۱
- جدول ۶: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱: زیرشاخص عوامل تقویت کننده ی کارایی..... ۳۳
- جدول ۷: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱: زیرشاخص عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن..... ۳۵
- جدول ۱ در کادر ۴: سرمایه گذاری، عملکرد و عوامل مؤثر در نوآوری..... ۵۲

شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۱-۲۰۱۲: پایه گذاری شالوده‌های افزایش بهره‌وری

خاویر سالاس-ای-مارتین

بنات بیلبا آسُریو

جنیفر بلانکه

مارگار تاهانوز

تی‌پری گیگر

مجمع جهانی اقتصاد

گزارش رقابت‌پذیری جهانی ۲۰۱۱-۲۰۱۲ در شرایطی منتشر می‌گردد که عدم اطمینان بار دیگر اقتصاد جهانی را فراگرفته است. این در حالی است که اوایل سال ۲۰۱۱، احیای اقتصاد جهان با رشد اقتصادی مورد پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، یعنی برابر با ۴/۳ درصد در سال ۲۰۱۱ و برابر با ۴/۵ درصد در سال ۲۰۱۲، قطعی می‌نمود. اما در اواسط سال، بار دیگر عدم اطمینان بر دورنمای اقتصادی کشورها سایه افکند. به‌گونه‌ایکه، رقم رشد اقتصادی بسیاری از کشورها سیر نزولی به خود گرفت و بروز منازعات سیاسی در ایالات متحده‌ی آمریکا و اروپا موجب سلب اعتماد از توانایی دولت‌ها در اتخاذ اقدامات لازم جهت بازیابی رشد اقتصادی گشت.

با این حال، توسعه‌ی برخی از اقتصادها در سال‌های اخیر، مؤید توزیع نامتوازن رشد اقتصادی است و از تغییر توازن فعالیت‌های اقتصادی خبر می‌دهد. از یک سو، بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه، به ویژه در آسیا، کمابیش با رشد اقتصادی بالایی مواجه بوده‌اند که برابر با ۶/۶ درصد در سال ۲۰۱۱ و برابر با ۶/۴ درصد در سال ۲۰۱۲ پیش‌بینی شده است. از سوی دیگر، اقتصاد مناطقی چون ایالات متحده‌ی آمریکا، ژاپن و اروپا به دلیل استمرار بیکاری بالا و آسیب‌پذیری مالی مستمر به ویژه در برخی از اقتصادهای اروپایی، با رشد اقتصادی اندک و کند مواجه بوده است. از اینرو، پیش‌بینی نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در اقتصادهای پیشرفته به‌گونه‌ای است که امید نمی‌رود بسیاری از این کشورها بتوانند در کاهش نرخ بیکاری ایجادشده در دوران رکود موفق ظاهر شوند.

چنین شرایطی، سیاست‌گذاران تمامی مناطق را با چالش‌های مدیریتی دشواری در زمینه‌ی اقتصاد مواجه ساخته است. کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور به مدد غلبه بر افت تولیدات خود و همچنین، موفقیت در کاهش ظرفیت مازاد دوران رکود اقتصادی، اکنون شرایط مساعدی را در زمینه‌ی تقاضای داخلی تجربه می‌کنند؛ هرچند، در اثر افزایش قیمت کالاها با فشارهای تورمی روبه‌رو هستند. اما در اقتصادهای توسعه‌یافته وضع به‌گونه‌ی دیگری است. وقوع زلزله‌ی فاجعه‌بار ژاپن و تردید درباره‌ی ادامه‌ی بدهی‌های دولت در اروپا، ایالات متحده‌ی آمریکا و ژاپن که بار مضاعفی را بر بانکداری همچنان شکننده‌ی آنها تحمیل می‌سازد، به سلب اعتماد سرمایه‌گذاران انجامیده است. این امر، چشم‌انداز اقتصادی کوتاه‌مدت این کشورها را درهاله‌ای از ابهام و عدم اطمینان فرو برده است. وضعیت اقتصادهای حاشیه‌ای‌تر منطقه‌ی یورو نیز، نگران‌کننده است. با وجود اتخاذ برنامه‌هایی جهت احیای رشد اقتصادی این کشورها، عواملی چون کسری بالای بودجه‌ی عمومی و

سطوح بالای بدهی دولت‌ها در کنار رشد اقتصادی اندک، بر آسیب‌پذیری اقتصادی و آشفتگی بازارهای مالی آنها دامن زده است که بر نگرانی‌ها در خصوص ادامه‌ی ناتوانی این کشورها در بازپرداخت بدهی‌هایشان می‌افزاید. همچنین، وضعیت پیچدهی کنونی، امکان تثبیت مالی را که به کمک آن می‌توان بدهی‌ها را در راستای عملکرد اقتصادی بلندمدت به سطوح قابل مدیریت‌تر کاهش داد، دشوار ساخته است.

پرداختن به چالش‌هایی که در شرایط احیاء، فراراه سیاست‌های اقتصادی قرار گرفته است، مستلزم توجه اقتصادهای صنعتی و نوظهور به ارکان بلندمدت رقابت‌پذیری و غافل‌نگشتن از آنها در میان فشارهای سیاسی کوتاه‌مدت است. بسیاری از مشکلات فعلی اقتصادهای پیشرفته، به ویژه در اقتصادهای حاشیه‌ای منطقه‌ی یورو، ارتباط تنگاتنگی با عملکرد ضعیف آنها در رقابت‌پذیری دارد که مانع رشد بهره‌وری این کشورها در بلندمدت می‌گردد. بر این اساس، تلاش در راستای تثبیت موقعیت مالی و کاهش فشار بدهی‌های دولت باید با انجام اصلاحات در زمینه‌ی تقویت بهره‌وری که بر افزایش قابلیت رشد در میان مدت و بلندمدت متمرکز هستند همراه گردد. در بازارهای نوظهور، نرخ بالای رشد، محیط مساعدی را جهت افزایش رقابت‌پذیری از طریق اصلاحات ساختاری و سرمایه‌گذاری‌های تقویت‌کننده‌ی رشد فراهم ساخته است که توسعه‌ی اقتصادی آنها را پایدار می‌سازد. اقتصادهای رقابتی نیز، دارای مؤلفه‌هایی هستند که عوامل افزایش‌دهنده‌ی بهره‌وری را تقویت می‌کنند. این امر به افزایش درآمدها می‌انجامد و بدان معناست که سازوکارهایی که عملکرد اقتصادی قوی این کشورها را در آینده رقم می‌زنند بر مبنای درستی بنا شده‌اند.

گزارش رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد که به طور سالیانه چاپ می‌گردد، بیش از سه دهه عوامل تعیین‌کننده‌ی رقابت‌پذیری کشورها را مورد مطالعه و ارزیابی با بهترین نمونه‌ها قرار داده است. چنین کاری از آغاز با هدف ارائه‌ی تصویری از اقتصاد کشورها و ایجاد گفت‌وگو میان تمامی ذی‌نفعان پیرامون اتخاذ بهترین راهبردها و سیاست‌ها جهت غلبه بر موانع بهبود رقابت‌پذیری صورت گرفته است. در محیط اقتصادی چالش‌برانگیز کنونی، فعالیت‌های مجمع جهانی اقتصاد بر این نکته صحنه می‌گذارد که اقدامات کنونی کشورها با تأثیر بر رشد پایدار آنها، رفاه اقتصادی کشورها را در آینده رقم می‌زند.

مجمع جهانی اقتصاد، از سال ۲۰۰۵ تاکنون شاخص رقابت‌پذیری جهانی را مبنای تحلیل‌های خود از رقابت‌پذیری کشورها قرار داده است. این شاخص، ابزاری کامل و همه‌جانبه جهت سنجش ارکان رقابت‌پذیری ملی در اقتصاد خرد و کلان

کشورها محسوب می‌گردد. در گزارش حاضر، رقابت‌پذیری در مفهوم «مجموعه‌ای از نهادها، سیاست‌ها و عوامل تعیین‌کننده‌ی سطح بهره‌وری کشورها» به کار رفته است. از سوی دیگر، سطح بهره‌وری هر کشور، معرف سطح رفاه اقتصادی قابل کسب برای آن است. سطح بهره‌وری همچنین، تعیین‌کننده‌ی نرخ بازده سرمایه در آن است و از آنجا که نرخ بازده سرمایه در تعیین نرخ رشد اقتصادی هر کشور نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند، اقتصاد رقابتی‌تر اقتصادی است که رشد سریع‌تری را آشکار سازد.

از اینرو، مفهوم رقابت‌پذیری دربرگیرنده‌ی مؤلفه‌های ایستا و پویا است. از سوی دیگر، سطح بهره‌وری اقتصاد هر کشور علاوه بر آنکه توانایی آن را در دستیابی به سطوح بالای درآمد مشخص می‌سازد، از تعیین‌کننده‌های اصلی بازده سرمایه است و یکی از عوامل اساسی در تعیین «قابلیت رشد» هر اقتصاد به شمار می‌رود.

دوازده رکن رقابت‌پذیری

عوامل بسیاری در تعیین بهره‌وری و رقابت‌پذیری اقتصاد کشورها نقش دارند. شناسایی این عوامل قرن‌های متمادی ذهن اقتصاددانان را به خود مشغول کرده است و می‌توان نمونه‌های آن را از تأکید آدام اسمیت بر تخصص‌گرایی و تقسیم کار گرفته تا تأکید اقتصاددانان نئوکلاسیک بر سرمایه‌گذاری در سرمایه‌های فیزیکی و زیرساختی و بعدها گرایش به سازوکارهای دیگر مانند آموزش و پرورش، پیشرفت فناوری، ثبات اقتصاد کلان، حکمرانی شایسته، پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری، کارایی بازارها و غیره مشاهده نمود. تمام این عوامل مهم هستند و در عین حال مانع‌الجمع نیستند. به عبارت دیگر، امکان دارد دو یا چند مورد از این مؤلفه‌ها به طور همزمان به ایفای نقش بپردازند که این مسئله در ادبیات اقتصادی نیز به خوبی بازتاب یافته است. شاخص رقابت‌پذیری جهانی با فراهم نمودن میانگینی وزنی برای بسیاری از مؤلفه‌ها، که هر یک به ارزیابی جنبه‌ای از رقابت‌پذیری اختصاص دارند، این مفهوم گسترده را قابل بررسی می‌سازد. تمامی این مؤلفه‌ها در قالب «دوازده رکن رقابت‌پذیری» قابل دسته‌بندی هستند:

رکن اول: نهادها

محیط نهادی عبارت است از چارچوب حقوقی و اجرایی که در آن افراد، بنگاه‌ها و دولت‌ها به منظور ایجاد درآمد و ثروت به تعامل با یکدیگر می‌پردازند. در جریان بحران اقتصادی اخیر،

می‌گردد.

رکن دوم: زیرساخت‌ها

وجود زیرساخت‌های گسترده و کارآمد، جهت عملکرد اقتصادی اثربخش ضروری است و به طور مشابه، در تعیین مکان فعالیت‌های اقتصادی، نوع فعالیت‌ها و یا بخش‌هایی که در هر اقتصاد امکان رشد و شکوفایی دارند عامل مهمی به شمار می‌رود. زیرساخت‌های توسعه‌یافته تأثیر فاصله میان مناطق جغرافیایی را کاهش می‌دهند و با تحمیل هزینه‌ی کمتر موجب یکپارچگی بازارهای ملی و پیوند آنها با بازارهای سایر کشورها و مناطق می‌گردند. علاوه بر این، کیفیت و گستردگی شبکه‌های زیرساختی تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر رشد اقتصادی کشورها دارد و به شیوه‌های مختلف بر نابرابری‌های درآمدی و فقر اثر می‌گذارد. به‌گونه‌ای که، شبکه‌های زیرساختی توسعه‌یافته در بخش ارتباطات و حمل‌ونقل برای مرتبط ساختن مناطق کمتر توسعه‌یافته به مراکز اصلی فعالیت‌ها و خدمات اقتصادی ضروری هستند.

برخورداری از روش‌های مؤثر حمل‌ونقل مانند جاده‌ها، خطوط ریلی، بندر و حمل‌ونقل هوایی باکیفیت، موجب می‌شود کارآفرینان کالاها و خدمات خود را به صورت ایمن و به موقع به بازار برسانند و همچنین، جابه‌جایی نیروی کار را به مکان‌های دارای موقعیت‌های شغلی مناسب فراهم می‌سازد. علاوه بر این، اقتصاد هر کشور برای فعالیت بنگاه‌ها و کارخانه‌های خود به نیروگاه‌های برق عاری از عیب نیاز دارد. همچنین، شبکه‌های مخابراتی کارآمد و توسعه‌یافته، جریان سریع و آزاد اطلاعات را میسر می‌سازند که از طریق تسهیل ارتباط بنگاه‌ها و فراهم آوردن اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی، به افزایش کارایی اقتصادی می‌انجامد.

رکن سوم: محیط اقتصاد کلان

ثبات محیط اقتصاد کلان برای فعالیت بنگاه‌ها حائز اهمیت است و از اینرو در رقابت‌پذیری کلی کشورها نقش دارد. هرچند ثبات اقتصاد کلان به تنهایی موجب افزایش بهره‌وری کشورها نمی‌گردد، اما به طور قطع، بی‌ثباتی آن به اقتصاد آسیب می‌رساند. برای نمونه، چنانچه دولت‌ها در ازای بدهی‌های پیشین خود متحمل پرداخت بهره‌های بالایی گردند، از ارائه‌ی خدمات مؤثر و کارآمد بازمی‌مانند. به عبارتی، کسری‌های مالی بر قدرت دولت برای واکنش به چرخه‌های تجاری در آینده تأثیر منفی می‌گذارد. همچنین، چنانچه نرخ تورم خارج از کنترل باشد، بنگاه‌ها عملکرد مؤثری نخواهند داشت. در مجموع، رشد

اهمیت برخورداری از محیط نهادی مطلوب و مطمئن آشکارتر گشت و از آنجا که دولت‌ها در بسیاری از کشورها به منظور کمک به احیای اقتصادهای آسیب‌پذیر خود پس از بحران نقش فزاینده‌ای در سطوح بین‌المللی یافته‌اند، این رکن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار گشته است.

کیفیت نهادها نقش بسزایی در رقابت‌پذیری و رشد اقتصادی کشورها دارد. علاوه بر این، کیفیت نهادها بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و نحوه‌ی تولید تأثیرگذار است و در تدوین شیوه‌های توزیع منافع و تحمل هزینه‌های ناشی از سیاست‌ها و راهکارهای توسعه‌ی جوامع نقش کلیدی دارد. برای نمونه، چنانچه از حقوق زمین‌داران، سهام‌داران شرکت‌ها و صاحبان دارایی‌های فکری حمایت نگردد، این افراد تمایلی به سرمایه‌گذاری جهت بهبود و ارتقاء دارایی‌هایشان نخواهند داشت.

با این حال، نقشی که نهادها ایفا می‌کنند از چارچوب حقوقی فراتر می‌رود. در واقع، نگرش دولت به بازارها و آزادی اقتصادی در کنار کارایی عملیات دولت از مواردی هستند که در چارچوب نهادها اهمیت می‌یابند: دیوان‌سالاری افراطی و مقررات دست‌وپاگیر، قوانین بیش از حد، فساد، عدم صداقت در ارتباط با قراردادهای دولتی، فقدان شفافیت و اعتماد، و وابستگی‌های سیاسی نظام قضایی؛ هزینه‌های اقتصادی هنگفتی را بر دوش بنگاه‌ها می‌گذارد و از سرعت توسعه‌ی اقتصادی می‌کاهد.

علاوه بر موارد ذکرشده، مدیریت درست منابع مالی دولت در ایجاد اطمینان در محیط کسب‌وکار ملی بسیار مهم است. به منظور تکمیل معیارهای سنجش ثبات اقتصاد کلان که در رکن سوم ارزیابی می‌شوند، نماگرهای نشان‌دهنده‌ی کیفیت مدیریت دولت بر منابع مالی دولتی در رکن نهادها لحاظ شده‌اند.

به رغم آنکه ادبیات اقتصادی به طور عمده بر نهادهای دولتی معطوف شده است، نهادهای بخش خصوصی در خلق ثروت نقش مهمی بر عهده دارند. بحران مالی جهانی اخیر در کنار رسوایی‌های متعدد شرکت‌ها، بر اهمیت مؤلفه‌های محیط نهادی افزوده است که از این میان می‌توان به مواردی چون تدوین استانداردهای حسابداری و گزارش‌دهی و ایجاد شفافیت به منظور پیشگیری از کلاهبرداری و سوء مدیریت، تأکید بر حکمرانی شایسته و حفظ اعتماد سرمایه‌گذار و مصرف‌کننده اشاره نمود. اقتصاد هر کشور، از بنگاه‌هایی منتفع می‌گردد که با صداقت اداره می‌شوند و مدیران آنها در تعامل با دولت، سایر بنگاه‌ها و جامعه به اصول اخلاقی پایبند هستند. شفافیت برای فعالیت بنگاه‌های بخش خصوصی مؤلفه‌ای لازم‌الاجرا است و از طریق به کارگیری استانداردها و اصول حسابداری و حسابرسی که دسترسی به موقع به اطلاعات را ممکن می‌سازند محقق

ارزشی فراتر از فرآیندها و محصولات تولیدی ساده ایجاد کنند ضروری است. اقتصاد در حال جهانی شدن امروز کشورها را وامی دارد منابع نیروی کار تحصیل کرده‌ای تربیت کنند که به سرعت پاسخگوی محیط متغیر پیرامون و نیازهای برخاسته از نظام تولید آن باشند. رکن آموزش عالی، در کنار ارزیابی نرخ ثبت نام در مقاطع تحصیلی متوسطه و عالی، به سنجش کیفیت آموزش بر اساس نیاز کسب و کارها می‌پردازد. علاوه بر این، به دلیل اهمیت آموزش‌های ضمن خدمت که در بسیاری از اقتصادها به دست فراموشی سپرده شده است و همچنین به منظور کسب اطمینان از افزایش مستمر مهارت‌های کارکنان، این رکن میزان آموزش نیروی کار را نیز مورد توجه قرار می‌دهد.

رکن ششم: کارایی بازار کالا

کشورهای دارای بازارهای کارآمد کالا به دلیل برخورداری از شرایط ویژه در عرضه و تقاضا، از موقعیت مناسبی برای ارائه ترکیب بهینه‌ای از کالاها و خدمات برخوردار هستند و این امکان برای آنها فراهم است که کالاهای خود را به نحو بسیار مؤثری به بازار عرضه کنند. رقابت سالم در بازار، اعم از رقابت داخلی و خارجی، در پیشبرد کارایی بازار و در نتیجه افزایش بهره‌وری حائز اهمیت است و موجب می‌شود کارترین بنگاه‌ها که به تولید کالاهای مورد تقاضای بازار اشتغال دارند فرصت رشد و شکوفایی بیابند. ایجاد بهترین محیط برای مبادله‌ی کالاها مستلزم به حداقل رساندن موانع انجام فعالیت‌های بازرگانی، از طریق کاهش مداخله‌ی دولت است. به طور نمونه، مالیات‌های گزاف و قوانین محدودیت‌زا و تبعیض‌آمیز در مورد تجارت بین‌المللی و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی که مالکیت خارجی را محدود می‌کند، به رقابت‌پذیری آسیب می‌رساند. بحران اقتصادی اخیر آشکار ساخت که اقتصادهای دنیا به یکدیگر وابسته هستند و رشد آنها در گرو بازارهای باز است. در واقع، اقدامات حمایت‌گرانه‌ی دولت‌ها انجام فعالیت‌های مولد و اقتصادی را محدود می‌سازد. کارایی بازار کالا همچنین، به شرایط تقاضا از جمله مشتری‌مداری بنگاه‌ها و پیچیدگی نیازهای خریداران بستگی دارد. به دلایل فرهنگی یا تاریخی ممکن است مشتریان در برخی از کشورها انتظارات بیشتری نسبت به مشتریان سایر کشورها داشته باشند. این امر زمینه‌ی مهمی برای ایجاد مزیت رقابتی به وجود می‌آورد، زیرا شرکت‌ها را به سوی ابتکار و مشتری‌مداری بیشتر سوق می‌دهد و چارچوب لازم را برای دستیابی شرکت‌ها به کارایی فراهم می‌سازد.

اقتصادی پایدار، در گرو ثبات محیط اقتصاد کلان است. این موضوع، در شرایط اخیر برخی از کشورهای اروپایی توجه عموم را به خود جلب کرده است. دولت‌های این کشورها به دلیل بی‌ثباتی سطح بدهی‌های خود و همچنین، به منظور جلوگیری از ناتوانی در بازپرداخت بدهی، خواستار دریافت حمایت از سوی صندوق بین‌المللی پول و سایر کشورهای منطقه‌ی یورو گشتند. تأثیر بالقوه‌ی بدهی‌های دولت بر رقابت‌پذیری، در کادر ۱ تشریح شده است. با توجه به احتمال نکول بدهی دولت‌های اروپا، ژاپن و ایالات متحده‌ی آمریکا که در صورت عدم پیشگیری از آن، اقتصاد تازه احیاء یافته و همچنان آسیب‌پذیر جهان را به مخاطره خواهد انداخت، این موضوع اهمیت ویژه‌ای یافته است. لازم به ذکر است که رکن محیط اقتصاد کلان، ثبات اقتصاد کلان را ارزیابی می‌کند و به طور مستقیم به نحوه‌ی مدیریت حساب‌های دولتی از سوی دولت نمی‌پردازد. به عبارت دیگر، بُعد کیفی این امر در رکن نهادها تبیین گردیده است.

رکن چهارم: بهداشت و آموزش ابتدایی

وجود نیروی کار سالم برای رقابت‌پذیری و بهره‌وری کشورها حیاتی است. نیروی کار بیمار، کارایی و بهره‌وری کمتری خواهد داشت. از آنجا که کارکنان بیمار اغلب از محل کار غایب هستند و کارایی کمتری دارند، عدم سلامتی نیروی کار هزینه‌های هنگفتی را بر دوش کسب و کارها می‌گذارد. از اینرو، سرمایه‌گذاری در بخش تأمین خدمات بهداشتی به دلیل ملاحظات اقتصادی و همچنین اخلاقی ضروری است.

این رکن علاوه بر بهداشت، کیفیت و کمیت آموزش ابتدایی را نیز مورد ارزیابی قرار می‌دهد که در اقتصاد امروز از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است. آموزش ابتدایی موجب افزایش کارایی نیروی کار می‌گردد. علاوه بر این، کارکنانی که تحصیلات رسمی پائینی دارند فقط می‌توانند جذب کارهای دستی ساده گردند و تطابق با فرآیندها و روش‌های پیشرفته‌ی تولید برایشان دشوارتر است. در مجموع، کاستی در حوزه‌ی آموزش ابتدایی، تولید محصولات پیشرفته و دارای ارزش بیشتر را برای بنگاه‌ها دشوار می‌سازد و مانع رشد و توسعه‌ی آنها می‌گردد.

با توجه به اهمیت این رکن، علیرغم نیاز به کاهش بدهی‌های دولت از طریق کاستن از بودجه‌های دولت در بسیاری از زمینه‌ها، به نظر می‌رسد در بلندمدت نباید کاهش قابل ملاحظه‌ای در تخصیص منابع به این حوزه صورت گیرد.

رکن پنجم: آموزش عالی

آموزش عالی باکیفیت برای اقتصادهایی که می‌خواهند زنجیره‌ی

کادر ۱: ارتباط بدهی‌های دولت و رقابت پذیری

جدول ۱: سطح بدهی‌های دولت در کشورهای گروه هفت

کشور	بدهی دولت بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی
ژاپن	۲۲۰/۳
ایتالیا	۱۱۹/۰
ایالات متحدهی آمریکا	۹۱/۶
فرانسه	۸۴/۳
کانادا	۸۴/۰
آلمان	۸۰/۰
بریتانیا	۷۷/۲
متوسط بدهی دولت‌ها	۱۰۱/۳

دانست. اما چنانچه بدهی‌های دولت صرف تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت مصرف کنونی اقتصاد گردد، در بلندمدت بر اقتصاد فشار می‌آورد و در مقابل، منافع اندکی را برای آن به همراه خواهد داشت. به دیگر سخن، بدهی‌های دولت به معنای حذف سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی و به دنبال آن کاهش رشد، تخصیص سهم بیشتری از بودجه‌ی دولت به پرداخت بهره‌های بالا جهت جبران بدهی‌ها و در پی آن، کاهش مخارج دولت در حوزه‌های دیگر خواهد بود. در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی که پیش‌بینی می‌گردد بدهی‌های دولت به طور متوسط از ۷۳ درصد بر اساس تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۷ به بیش از ۱۰۰ درصد در سال ۲۰۱۲ افزایش یابد، بهره‌ی قابل پرداخت برای دولت از ۱/۷ درصد از تولید ناخالص داخلی به ۲/۲ درصد افزایش خواهد یافت. در حال حاضر، سطح بالای بدهی دولت در اقتصادهای پیشرفته، موجب شده است اجماعی مبنی بر لزوم تثبیت مالی در این اقتصادها صورت گیرد. کاهش بدهی‌های دولت در کشورهای پیشرفته به سطح پیشین آن در دوران قبل از بحران، حداقل به مدت یک دهه دولت‌های این کشورها را در مضیقه قرار خواهد داد. چنانچه سرمایه‌گذاری در بخش‌هایی که به تقویت رشد اقتصادی کمک می‌کنند کاهش یابد، می‌توان مخارج دولت را بر رقابت‌پذیری دارای آثار نامطلوب دانست. جای تردید نیست که کاهش سرمایه‌گذاری دولت در حوزه‌هایی چون بهداشت و درمان، آموزش، تحقیق و توسعه یا تقویت و بهبود زیرساخت‌ها؛ در میان‌مدت و بلندمدت به رقابت‌پذیری لطمه خواهد زد. از این میان، نقش دو حوزه‌ی تحقیق و توسعه و آموزش در اقتصادهای پیشرفته پررنگ‌تر است. بر این اساس، تا حد امکان نباید سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها

در کشورهای گروه هفت (G-7)، متوسط بدهی دولت‌ها بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۰ از مرز ۱۰۰ درصد گذشته است (برای مشاهده‌ی جزئیات بیشتر به جدول ۱ مراجعه نمائید). در واقع، برای نخستین بار در طول ۶۰ سال گذشته، دولت‌های برخی از کشورهای پیشرفته خود را با خطر نکول بدهی مواجه یافته‌اند. مداخله‌ی دولت‌های بعضی از کشورهای حاشیه‌ای اروپا با هدف جلوگیری از این خطر، در کنار سیاست آمریکا مبنی بر قبول مخاطره در عرصه‌ی سیاسی در خصوص سقف بدهی‌های دولت و متعاقب آن، تنزل رتبه‌ی اعتباری این کشور در رتبه بندی اعتباری بنیاد اعتبارسنجی "استاندارد اند پورز"، پرسش‌هایی را در رابطه با پایداری بدهی تعدادی از دولت‌ها برانگیخته است. این پرسش‌ها به ویژه در آن دسته از اقتصادهای منطقه‌ی یورو که میزان پائین رقابت‌پذیری و چشم‌انداز کم‌فروغ رشد مستلزم توانایی دولت در بازپرداخت بدهی‌هایش است، به طور جدی‌تری مطرح می‌گردد.

عدم توانایی دولت‌های اقتصادهای پیشرفته در بازپرداخت بدهی‌هایشان، ممکن است در کوتاه‌مدت جهان را به ورطه‌ی رکود سوق دهد و موجی از شکست‌های مجدد را در نظام بانکی همچنان آسیب‌پذیر این کشورها پدید آورد. علاوه بر این، افزایش سطح بدهی‌های دولت موجب بالا رفتن نرخ بهره در اقتصاد می‌گردد که به نوبه‌ی خود، بر هزینه‌ی تأمین منابع مالی مورد نیاز کسب و کارها می‌افزاید و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را که لازمه‌ی رشد اقتصادی است مختل می‌سازد. همچنین، در شرایطی که دولت‌ها با افزایش سطح بدهی‌های خود مواجه می‌شوند، ناگزیر به افزایش مالیات می‌گردند که ممکن است آثار مخربی به همراه داشته باشد و فعالیت‌های تجاری بنگاه‌ها را محدود سازد.

اما علاوه بر آثار منفی کوتاه‌مدتی که در بالا بدان اشاره شد، بدهی‌های دولت در بلندمدت نیز بر رقابت‌پذیری و رشد اقتصادی کشورها تأثیرگذار است. به طور کلی، تأثیر بدهی‌های دولت بر رقابت‌پذیری تا حد زیادی در گرو نحوه‌ی هزینه کردن دولت است. برای نمونه، چنانچه بدهی‌های دولت صرف تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت سرمایه‌گذاری در حوزه‌هایی گردد که افزایش بهره‌وری را در پی دارد، مانند سرمایه‌گذاری در تقویت و بهبود مدارس یا حمایت از انجام پژوهش، می‌توان بدهی‌ها را در پیشبرد رقابت‌پذیری مؤثر

کادر ۱: ارتباط بدهی های دولت و رقابت پذیری (ادامه)

سیاست گذاران عواقب کاهش سرمایه گذاری در چنین حوزه هایی را به دقت مورد بررسی قرار دهند زیرا ممکن است رشد و رفاه اقتصادی آتی کشورها را به مخاطره اندازد. در صورت اهمال در این زمینه، مشکلات مالی کوتاه مدت به ضعف رقابت پذیری کشور در بلندمدت تبدیل خواهد شد. از اینرو، سیاست گذاران باید اقداماتی را اتخاذ نمایند که موجب ارتقاء قابلیت رشد و بهبود وضعیت بودجه ای کشورهای آنها گردد. در اقتصادهای حاشیه ای اروپا که در سال های گذشته بر حجم بدهی های خود افزوده اند و در عین حال، پیشرفتی در زمینه رقابت پذیری حاصل نکرده اند، اتخاذ اصلاحات در راستای تقویت رقابت پذیری، موجب بهبود رشد اقتصادی آنها خواهد شد و از این منظر به ایجاد چرخه های تجاری مطلوبی می انجامد که بدهی های بالای دولت را از حالت نوسان و بی ثباتی خارج می سازند.

را کاهش داد. با وجود آنکه برای مشاهده آثار بحران بدهی های اخیر بر نحوه هزینه کردن دولت ها به گذشت مدت زمان بیشتری نیاز است، اما پیمایشی جدید در کشورهای اروپایی نشان می دهد که فشارهای مالی در سال های آتی تنها چهار کشور از هجده کشور اروپایی حاضر در این مطالعه را به کاهش سرمایه گذاری در بخش تحقیق و توسعه سوق خواهد داد و در مقابل، نه کشور از قصد دولت مبنی بر افزایش مخارج خود در این زمینه خیر می دهند. البته، در ایالات متحده آمریکا با وجود افزایش یافتن مخارج دولت بین سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹، سهم سرمایه گذاری دولت در حوزه آموزش نسبت به کل مخارج دولت، از ۱۶/۸ درصد به ۱۵/۸ کاهش یافته است. در واقع، با توجه به اهمیت سرمایه گذاری دولت در حوزه هایی که به افزایش بهره وری می انجامند مانند آموزش یا نوآوری، لازم است

رکن هفتم: کارایی بازار نیروی کار

کارایی و انعطاف پذیری بازار نیروی کار به این امر اشاره دارد که نیروی کار به کارآمدترین شکل در خدمت اقتصاد قرار گرفته است و مشوق های انگیزشی لازم را برای به کارگیری حداکثر توان خود در مشاغل در اختیار دارد. از اینرو، بازارهای نیروی کار باید دارای انعطاف پذیری لازم جهت جابه جایی سریع و کم هزینه نیروی کار از یک فعالیت اقتصادی به فعالیت دیگر باشند و نوسانات دستمزد را بدون بروز مشکلات عدیده اجتماعی ممکن سازند. اهمیت جلوگیری از مشکلات اجتماعی در اثر نوسانات دستمزد، به خوبی در وقایع اخیر کشورهای عربی آشکار گشت. به گونه ای که، بیکاری بالای جوانان در کشور تونس به بروز ناآرامی های اجتماعی در این کشور انجامید که تمام منطقه را فراگرفت.

از سوی دیگر، کارایی بازار نیروی کار در گرو ایجاد تناسب معین میان تلاش نیروی کار و اعطاء پاداش به آنها به منظور تقویت شایسته سالاری در محیط کار است. علاوه بر این، تساوی زن و مرد در محیط کار، از دیگر مصادیق کارایی بازار نیروی کار به شمار می رود. این دو عامل، در مجموع بر عملکرد نیروی کار و جذابیت کشور جهت جذب نخبگان تأثیر می گذارند و اهمیت آنها با توجه به کاهش استعدادها در افق پیش رو در حال افزایش است.

مالی کارآمد، منابع مالی ذخیره شده در کشور و همچنین، منابع مالی وارد شده از خارج را به فعالیت هایی که بیشترین بهره وری را در بر دارند اختصاص می دهد. بخش مالی قوی، به جای آنکه منابع مالی را به طرح هایی اختصاص دهد که مناسبات سیاسی را در بر می گیرند، آنها را به سوی طرح های کارآفرینی و سرمایه گذاری که دارای بیشترین بازده اقتصادی مورد انتظار هستند سوق می دهد. از اینرو، ارزیابی صحیح و همه جانبه از میزان خطرپذیری در بازارهای مالی، بسیار مهم است.

سرمایه گذاری بخش خصوصی شرط اساسی بهره وری است. بنابراین، اقتصاد هر کشور نیازمند بازارهای مالی توسعه یافته ای است که از طریق منابعی مانند وام های حاصل از بخش بانکداری سالم و قوی، بازارهای مدیریت شده ای اوراق بهادار، سرمایه های مخاطره آمیز و سایر تسهیلات مالی، سرمایه ی لازم را برای سرمایه گذاری بخش خصوصی فراهم آورند. تحقق کارکردهای ذکر شده در مورد بخش مالی توسعه یافته، در گرو ایجاد بانکداری شفاف و قابل اعتماد است. بر اساس آنچه در سال های اخیر مشاهده گردیده است، بازارهای مالی باید از تنظیمات مناسبی برخوردار باشند که به حمایت از سرمایه گذاران و سایر فعالان اقتصادی بپردازد.

رکن نهم: آمادگی در حوزه فناوری

در دنیای جهانی شده ای امروز، فناوری بیش از پیش در رقابت و شکوفایی بنگاه ها نقش یافته است. رکن آمادگی در حوزه فناوری، به محاسبه ی چابکی اقتصادها در جذب فناوری های موجود در جهت افزایش بهره وری در صنایع می پردازد و از سوی

رکن هشتم: سطح توسعه ی بازار مالی

بحران اقتصادی اخیر، نقش کلیدی بخش مالی کارا و قوی را در فعالیتهای اقتصادی به خوبی روشن کرده است. بخش

رکن یازدهم: پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری

پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری به کارایی بالاتر در تولید کالاها و خدمات می‌انجامد. پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری به دو مؤلفه اشاره دارد که عبارتند از: کیفیت شبکه‌های کسب و کار هر کشور و کیفیت عملیات و راهبردهای هر بنگاه. این مؤلفه‌ها، برای کشورهایی که در سطوح بالای توسعه‌یافتگی قرار دارند و از منابع بنیادین افزایش بهره‌وری به طور کامل بهره‌جسته‌اند، اهمیت بیشتری دارد. کیفیت شبکه‌های کسب و کار کشورها و صنایع حمایت‌گر که بر اساس کمیت و کیفیت تأمین‌کنندگان داخلی و میزان تعامل آنها سنجیده می‌شود، به دلایل متعددی حائز اهمیت است. زمانی که بنگاه‌ها و تأمین‌کنندگان بخشی از صنعت، در محدوده‌ی جغرافیایی مشخصی متمرکز می‌شوند و در قالب «خوشه‌ها» به فعالیت می‌پردازند، کارایی آنها افزایش می‌یابد، فرصت‌های نوآوری در فرآیندها و محصولات تولیدی آنها تقویت می‌شود و از موانع ورود به صنعت برای بنگاه‌های جدید کاسته می‌گردد. عملیات و راهبردهای پیشرفته‌ی درون‌شرکتی (برای نمونه در زمینه‌ی برندسازی، بازاریابی، توزیع، فرآیندهای پیشرفته‌ی تولید، و تولید محصولات منحصر به فرد و پیشرفته)، به شکل‌گیری فرآیندهای پیشرفته و نوین کسب و کار منجر می‌شود.

رکن دوازدهم: نوآوری

آخرین رکن رقابت‌پذیری به نوآوری در حوزه‌ی فناوری اشاره دارد. هرچند بهبود نهادها، ایجاد زیرساخت‌ها، کاهش بی‌ثباتی اقتصاد کلان یا ارتقاء سرمایه‌ی انسانی، همگی منافع قابل توجهی را به همراه دارند، اما با گذشت زمان و اشباع اقتصاد از این عوامل، از میزان تأثیرگذاری آنها کاسته می‌گردد. این امر در مورد کارایی بازار نیروی کار، بازار مالی و بازار کالا نیز صادق است. در واقع، ارتقاء سطح زندگی در بلندمدت، تنها با نوآوری در حوزه‌ی فناوری امکان‌پذیر است. این رکن، برای اقتصادهایی که به مرز دانش رسیده‌اند و امکان جذب فناوری‌های برون‌مرزی برای آنها کم‌رنگ شده است، بسیار مهم محسوب می‌شود. با آنکه کشورهای کمتر توسعه‌یافته هنوز هم می‌توانند از طریق جذب فناوری‌های موجود یا بهبود هر چه بیشتر سایر حوزه‌ها بهره‌وری خود را ارتقاء بخشند، اما کشورهایی که از نظر توسعه‌ی اقتصادی به مرحله‌ی مبتنی بر نوآوری رسیده‌اند باید برای افزایش بهره‌وری خود به دنبال شیوه‌های دیگری باشند. بنگاه‌های این کشورها باید از طریق طراحی و توسعه‌ی محصولات و فرآیندهای نوین به حفظ مزیت رقابتی خود مبادرت ورزند. تحقق این امر مستلزم ایجاد محیطی است که در آن بخش دولتی و خصوصی

دیگر، بر ظرفیت اقتصادها برای جذب فعالانه‌ی فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در فعالیتهای روزمره و فرآیندهای تولیدی به منظور افزایش کارایی و رقابت‌پذیری تأکید دارد. با توجه به انتشار فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در سایر بخش‌های اقتصاد و همچنین با توجه به نقش آنها در زیرساخت‌های تمامی صنایع، این فناوری‌ها به «فناوری همه منظوره»ی عصر حاضر مبدل شده‌اند. بنابراین، دسترسی به فناوری اطلاعات و ارتباطات و به‌کارگیری آن، از عوامل اساسی آمادگی کشورها در حوزه‌ی فناوری محسوب می‌شود.

استفاده از فناوری، صرف نظر از آنکه فناوری در داخل کشور توسعه یافته است یا خارج از آن، به افزایش بهره‌وری می‌انجامد. نکته‌ی حائز اهمیت این است که شرکت‌های فعال در کشور باید به محصولات و طرح‌های پیشرفته دسترسی داشته باشند و همچنین، بتوانند از آنها استفاده نمایند. از بین عوامل دسترسی به فناوری خارجی، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی دارای نقش اساسی است. لازم به ذکر است که باید میان سطح فناوری قابل دسترس برای بنگاه‌های کشور و توان کشور برای نوآوری و گسترش مرزهای دانش تمایز قائل شد. از اینرو است که در شاخص رقابت‌پذیری جهانی، آمادگی در حوزه‌ی فناوری و نوآوری از یکدیگر تفکیک شده‌اند و در دو رکن مجزا مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

رکن دهم: اندازه‌ی بازار

از آنجا که بازارهای بزرگ امکان استفاده از صرفه‌های مقیاس را برای بنگاه‌ها فراهم می‌آورند، اندازه‌ی بازار در تعیین بهره‌وری کشورها نقش دارد. در گذشته، بازارهای قابل دسترس برای بنگاه‌ها به مرزهای داخلی محدود می‌گشت. اما در عصر جهانی شدن، به ویژه در کشورهای کوچک، بازارهای بین‌المللی جایگزین بازارهای داخلی شده‌اند. شواهد تجربی بسیاری حاکی از آن است که آزادی تجارت خارجی ارتباط مثبتی با رشد اقتصادی کشورها دارد. حتی با آنکه پژوهش‌های اخیر صحت این ارتباط را مورد تردید قرار داده‌اند، اما به طور کلی این گونه برداشت می‌شود که تجارت خارجی، به ویژه در کشورهای دارای بازارهای کوچک، تأثیر مثبتی بر رشد اقتصادی کشورها می‌گذارد.

بنابراین، در تعیین اندازه‌ی بازار قابل دسترس برای بنگاه‌های کشور، می‌توان صادرات را جایگزینی برای تقاضای داخلی محسوب کرد. لحاظ کردن بازارهای خارجی در سنجش اندازه‌ی بازار، برای اقتصادهای صادرات‌محور و مناطق جغرافیایی (مانند اتحادیه‌ی اروپا) که به چندین کشور تقسیم شده‌اند، اما دارای بازار مشترک هستند امتیاز محسوب می‌شود.

از فعالیت‌های نوآورانه حمایت کنند. بدین منظور، سرمایه‌گذاری کافی در بخش تحقیق و توسعه به ویژه از سوی بخش خصوصی، وجود نهادهای قوی در زمینه‌ی پژوهش‌های علمی، حمایت از مالکیت فکری و همکاری گسترده‌ی دانشگاه و صنعت در انجام تحقیقات باید در کانون توجه قرار گیرد. به نظر می‌رسد با توجه به احیای اقتصادی کند کشورها و افزایش یافتن فشارهای مالی بر اقتصادهای پیشرفته، بخش خصوصی و دولتی هیچ‌یک نباید تسلیم فشارهای تحمیل شده جهت کاهش هزینه در زمینه‌ی تحقیق و توسعه گردند. زیرا این حوزه در دستیابی کشورها به رشد پایدار در آینده نقش مهمی ایفا می‌کند.

ارتباط درونی ارکان دوازده‌گانه‌ی رقابت‌پذیری

با آنکه نتایج ارکان دوازده‌گانه‌ی رقابت‌پذیری به صورت مجزا ارائه شده‌اند، اما نباید فراموش ساخت که این ارکان مستقل از یکدیگر عمل نمی‌کنند. در واقع، هر یک از ارکان رقابت‌پذیری یکدیگر را تقویت می‌کنند و وجود ضعف در هر یک از آنها به ایجاد ضعف در حوزه‌ی دیگر می‌انجامد. برای نمونه، بدون در اختیار داشتن نیروی کار سالم و برخوردار از آموزش ابتدایی و آموزش عالی (ارکان چهارم و پنجم) که مهارت استفاده از فناوری‌های جدید (رکن نهم) را داشته باشند و همچنین، بدون دسترسی به منابع کافی تأمین مالی (رکن هشتم) جهت فعالیت‌های تحقیق و توسعه و یا بدون برخورداری از بازارهای کارآمد کالا که امکان جذب نوآوری را در بازار فراهم آورند، دستیابی به قابلیت بالا در نوآوری (رکن دوازدهم) دشوار خواهد بود. با آنکه تمامی ارکان دوازده‌گانه در قالب یک شاخص واحد جمع‌آوری شده‌اند، اما به منظور بازتاب جزئیات و شناسایی حوزه‌هایی که در هر کشور نیازمند بهبود هستند، نتایج ارزیابی هر یک از رکن‌ها به صورت مجزا ارائه شده است.

ضرایب متفاوت هر یک از ارکان رقابت‌پذیری در مراحل مختلف توسعه‌ی اقتصادی

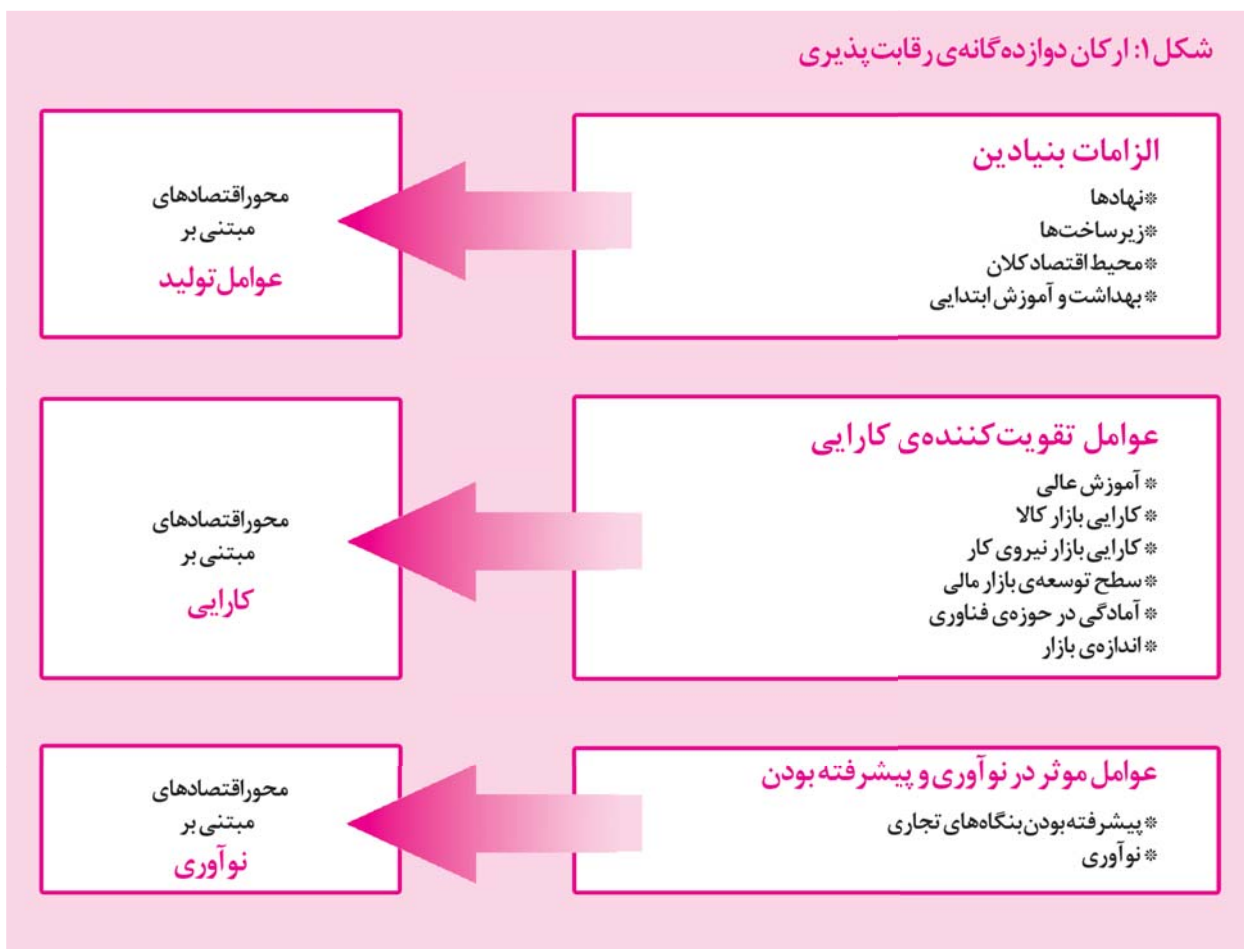
با آنکه دوازده رکن رقابت‌پذیری در همه‌ی اقتصادها نقش دارند، اما به طبع، میزان تأثیر آنها در اقتصاد هر کشور متفاوت است. به طور نمونه، بهترین راه برای بهبود رقابت‌پذیری کشور ویتنام مشابه کشور کانادا نیست. زیرا این دو در مراحل متفاوتی از توسعه‌یافتگی قرار دارند. به گونه‌ایکه، با گام برداشتن کشورها در

مسیر توسعه، سطح دستمزدها بهبود می‌یابد و به منظور حفظ درآمد بالا، لازم است بهره‌وری نیروی کار نیز افزایش یابد. شاخص رقابت‌پذیری جهانی، بر اساس نظریه‌ی مراحل مختلف توسعه‌ی اقتصادی، سه مرحله را در توسعه‌ی اقتصادی کشورها از یکدیگر بازشناخته است: در مرحله‌ی نخست توسعه، اقتصاد کشورها مبتنی بر عوامل تولید است و کشورهایی که در این مرحله قرار دارند، به طور عمده با تکیه بر عواملی چون نیروی کار غیرماهر و منابع طبیعی به رقابت می‌پردازند. بنگاه‌ها، بر اساس قیمت پائین رقابت می‌کنند و به فروش محصولات و کالاهای اولیه اشتغال دارند. بهره‌وری پائین نیروی کار در این کشورها در دستمزدهای پائین آنها بازتاب دارد. حفظ رقابت‌پذیری در این مرحله از توسعه، به طور عمده به نهادهای دولتی و خصوصی مطلوب (رکن اول)، زیرساخت‌های توسعه‌یافته (رکن دوم)، محیط باثبات اقتصاد کلان (رکن سوم) و نیروی کار سالم و دست‌کم برخوردار از آموزش ابتدایی (رکن چهارم) بازمی‌گردد. همگام با بهبود رقابت‌پذیری کشورها، بهره‌وری آنها و به دنبال آن دستمزد نیروی کار افزایش می‌یابد و در نتیجه، کشورها در مسیر توسعه پیش می‌روند. این عوامل، کشورها را به سوی مرحله‌ی توسعه‌ی مبتنی بر کارایی سوق می‌دهد. در این مرحله، لازم است کشورها به فرآیندهای کارآمدتر تولید روی آورند و کیفیت محصولات خود را بالا ببرند، چرا که دستمزدها افزایش یافته است و امکان افزایش قیمت‌ها وجود ندارد. در این مرحله، عوامل پیشبرد رقابت‌پذیری عبارتند از: آموزش عالی (رکن پنجم)، بازارهای کارآمد کالا (رکن ششم)، بازارهای کارآمد نیروی کار (رکن هفتم)، بازارهای مالی توسعه‌یافته (رکن هشتم)، توانایی بهره‌جستن از منافع فناوری‌های موجود (رکن نهم) و برخورداری از بازار داخلی یا خارجی بزرگ (رکن دهم).

در نهایت، زمانی که کشورها به مرحله‌ی توسعه‌ی مبتنی بر نوآوری دست می‌یابند، دستمزدهای بالا و سطح زندگی متناسب با آن تنها در صورتی حفظ خواهد شد که کسب‌وکارها توان رقابت با محصولات جدید و منحصر به فرد را داشته باشند. در این مرحله، کشورها باید به کمک پیشرفته‌ترین فرآیندهای تولید (رکن یازدهم) و نوآوری (رکن دوازدهم)، از طریق تولید کالاهای جدید و متفاوت به رقابت بپردازند.

شاخص رقابت‌پذیری جهانی به تناسب مرحله‌ی توسعه‌یافتگی کشورها و اهمیت متفاوت ارکان دوازده‌گانه در اقتصاد آنها، ضرایب متفاوتی را به هر یک از رکن‌ها در کشورهای مختلف اختصاص داده است. به عبارتی، با وجود آنکه تمامی این ارکان در اقتصاد تمامی کشورها حائز اهمیت هستند، اما اهمیت نسبی هر یک از آنها به سطح توسعه‌ی هر کشور بستگی دارد. بدین منظور،

شکل ۱: ارکان دوازده گانه رقابت پذیری

در نظر گرفتن مراحل مختلف توسعه اقتصادی در محاسبه شاخص رقابت پذیری جهانی: گذارهای ملایم

کشورها بر اساس دو معیار در مراحل مختلف توسعه اقتصادی دسته بندی می شوند. اولین معیار عبارت است از سرانه تولید ناخالص داخلی بر اساس نرخ ارز بازار. این معیار قابل دسترس، در حکم متغیر جانشین سطح دستمزدها به کار می رود. زیرا همه کشورهای حاضر در نظر سنجی، در زمینه های سطح دستمزدها دارای داده های قابل مقایسه به صورت بین المللی نیستند. آستانه های درآمدی به کار گرفته شده در تعیین مرحله توسعه یافتگی کشورها در جدول ۱ به نمایش درآمده است. معیار دوم در تعیین مرحله توسعه اقتصادی، میزان اتکای اقتصاد کشورها را بر عوامل تولید مد نظر قرار می دهد. این میزان، بر اساس سهم صادرات مواد اولیه در صادرات کل کشور (مشمول بر کالاها و خدمات) سنجیده می شود و بر این فرض استوار است که کشورهایی که به طور متوسط در مدت زمان پنج سال، بیش از ۷۰ درصد از حجم صادراتشان را مواد اولیه تشکیل می دهد، تا حد زیادی مبتنی بر عوامل تولید هستند.

ارکان مختلف رقابت پذیری در قالب سه زیرشاخص گردآوری شده اند که هر یک از آنها در ارتباط با مرحله مشخصی از توسعه در نظر گرفته می شوند.

بر این اساس، زیرشاخص الزامات بنیادین ارکانی را در بر می گیرد که برای کشورها در مرحله توسعه مبتنی بر عوامل تولید حائز اهمیت است. این در حالی است که زیرشاخص عوامل تقویت کننده کارایی، ارکان اساسی کشورها را در مرحله توسعه مبتنی بر کارایی نشان می دهد و زیرشاخص عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن، شامل ارکان اساسی کشورها در مرحله توسعه مبتنی بر نوآوری می شود. این سه زیرشاخص، در شکل ۱ در بالا به نمایش درآمده اند.

ضرایب اختصاص داده شده به هر یک از زیرشاخص ها در مراحل مختلف توسعه، در جدول ۱ نشان داده شده است. برای به دست آوردن ضرایب، رگرسیون درآمد سرانه بر اساس هر یک از زیرشاخص ها در سال های گذشته محاسبه گردیده و بر این اساس، برای هر یک از مراحل توسعه ضرایب متفاوتی به دست آمده است. نتایج این برآوردهای اقتصادسنجی پس از گرد کردن، به صورت ضرایب های نشان داده شده در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱: ضرایب متفاوت زیرشاخص های رقابت پذیری و سطوح مختلف درآمد در مراحل مختلف توسعه اقتصادی

مراحل مختلف توسعه اقتصادی					
مرحله ۱: مبتنی بر عوامل تولید	در حال گذار از مرحله ۱ به مرحله ۲	مرحله ۲: مبتنی بر کارایی	در حال گذار از مرحله ۲ به مرحله ۳	مرحله ۳: مبتنی بر نوآوری	
زیر ۲۰۰۰ دلار	بین ۲۰۰۰ تا ۲۹۹۹ دلار	بین ۳۰۰۰ تا ۸۹۹۹ دلار	بین ۹۰۰۰ تا ۱۷۰۰۰ دلار	بالای ۱۷۰۰۰ دلار	
۶۰٪	بین ۴۰ تا ۶۰٪	۴۰٪	بین ۲۰ تا ۴۰٪	۲۰٪	ضریب اهمیت زیر شاخص الزامات بنیادین
۳۵٪	بین ۳۵ تا ۵۰٪	۵۰٪	۵۰٪	۵۰٪	ضریب اهمیت عوامل تقویت کننده کارایی
۵٪	بین ۵ تا ۱۰٪	۱۰٪	بین ۱۰ تا ۳۰٪	۳۰٪	ضریب اهمیت عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن

* در اقتصادهایی که اتکای بالایی به مواد اولیه دارند، درآمد سرانه تنها معیار محاسبه مرحله توسعه یافتگی در نظر گرفته نشده است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر در این خصوص به متن مراجعه فرمائید.

گذشته حذف گردیده است: در رکن سطح توسعه بازار مالی (رکن هشتم)، متغیر مربوط به سنجش محدودیت های ورود و خروج سرمایه از شاخص رقابت پذیری جهانی سال جاری حذف گردیده است زیرا اطلاعات مربوط به آن دیگر گردآوری نمی گردد. علاوه بر این، منابع اطلاعاتی در محاسبه برخی از متغیرها در سال جاری تغییر کرده است که در کادر ۲ به تفصیل مورد بحث قرار گرفته اند.

پوشش کشوری گزارش رقابت پذیری جهانی

در سال جاری، چند کشور برای نخستین بار به فهرست کشورهای حاضر در گزارش رقابت پذیری جهانی پیوسته اند. این کشورها عبارتند از بلیز، هائیتی و یمن. همچنین، کشور سورینام که سال گذشته به دلیل ناکافی بودن داده های حاصل از پرسشنامه های نظرسنجی مورد ارزیابی قرار نگرفته بود، بار دیگر به فهرست کشورهای حاضر در گزارش پیوسته است. از سوی دیگر، به دلیل ناآرامی های اجتماعی کشور لیبی، امکان قرار دادن این کشور در گزارش رقابت پذیری امسال وجود نداشت. در مجموع، تعداد کشورهایی که نام آنها در گزارش رقابت پذیری سال جاری به چشم می خورد، به ۱۴۲ کشور افزایش یافته است.

رتبه بندی کشورها در شاخص رقابت پذیری جهانی

۲۰۱۲ - ۲۰۱۱

رتبه ی کشورها در شاخص رقابت پذیری جهانی امسال، در جدول های ۳ تا ۷ به نمایش درآمده است. در ادامه، کشورهای برتر گزارش رقابت پذیری سال جاری و چند اقتصاد منتخب در هر یک از مناطق پنج گانه مورد بررسی قرار است. این مناطق عبارتند از: اروپا و آمریکای شمالی، آسیا و اقیانوس آرام، آمریکای لاتین و

کشورهایی که میان دو مرحله توسعه قرار می گیرند، کشورهای «در حال گذار» تلقی می شوند. همگام با توسعه این کشورها، ضرایب زیرشاخص های مؤثر در رقابت پذیری آنها به طور تدریجی تغییر می کند و این امر نشانگر گذر تدریجی این کشورها از یک مرحله توسعه به مرحله دیگر است. شاخص رقابت پذیری جهانی با اختصاص ضریب بیشتر به حوزه هایی که برای رقابت پذیری کشورها در هر مرحله از توسعه اهمیت بیشتری دارند، کشورهایی را که برای ورود به مرحله بعد آماده نمی شوند به تدریج «جریمه» می کند. دسته بندی کشورها در مراحل مختلف توسعه اقتصادی، در جدول ۲ قابل مشاهده است.

منابع اطلاعاتی مورد استفاده در تعیین شاخص رقابت پذیری جهانی

به منظور تعیین شاخص رقابت پذیری جهانی، از داده های آماری سازمان های معتبر جهانی مانند سازمان علمی، فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو)، صندوق بین المللی پول و سازمان جهانی بهداشت بهره گرفته شده است که مواردی چون نرخ ثبت نام، بدهی دولت، کسری بودجه و میزان امید به زندگی را در بر می گیرد. علاوه بر این، به منظور دستیابی به اطلاعات در حوزه هایی که ارزیابی کیفی بیشتری را می طلبند و یا برای آنها داده های آماری قابل مقایسه ای در مقیاس بین المللی موجود نیست، از داده های حاصل از پرسشنامه های نظرسنجی مجمع جهانی اقتصاد که به طور سالیانه جمع آوری می گردد استفاده شده است.

اعمال تعدیل های جزئی در شاخص رقابت پذیری جهانی

در شاخص رقابت پذیری جهانی امسال، یکی از متغیرهای سال

جدول ۲: اسامی کشورها/اقتصادها در مراحل مختلف توسعه‌ی اقتصادی

مرحله ۱: مبتنی بر عوامل تولید (۳۷ اقتصاد)	در حال گذار از مرحله ۱ به مرحله ۲ (۲۴ اقتصاد)	مرحله ۲: مبتنی بر کارایی (۲۸ اقتصاد)	در حال گذار از مرحله ۲ به مرحله ۳ (۱۸ اقتصاد)	مرحله ۳: مبتنی بر نوآوری (۳۵ اقتصاد)
اتیوپی	آذربایجان	آفریقای جنوبی	آرژانتین	آلمان
اوگاندا	آنگولا	آلبانی	اروگوئه	اتریش
بروندی	ارمنستان	اردن	استونی	اسپانیا
بنگلادش	الجزایر	اکوادور	باربادوس	استرالیا
بنین	اوکراین	السالوادور	برزیل	اسلونی
بورکینافاسو	برونئی دارالسلام	اندونزی	ترکیه	امارات متحده‌ی عربی
بولیوی	بوتسوانا	بلغارستان	ترینیداد و توباگو	ایالات متحده‌ی آمریکا
پاکستان	پاراگوئه	بلیز	جمهوری اسلواکی	ایتالیا
تاجیکستان	جامائیکا	بوسنی و هرزگوین	روسیه	ایرلند
تانزانیا	جمهوری اسلامی ایران	پاناما	شیلی	ایسلند
تیمور شرقی	سریلانکا	پرو	عمان	بحرین
جمهوری قرقیزستان	سوریه	تایلند	کرواسی	بریتانیا
چاد	عربستان سعودی	تونس	لبنان	بلژیک
رواندا	فیلیپین	جمهوری دومینکن	لتونی	پرغال
زامبیا	قزاقستان	چین	لهستان	پورتوریکو
زیمبابوه	قطر	رومانی	لیتوانی	تایوان/چین تایپه
ساحل عاج	کویت	سورینام	مجارستان	جمهوری چک
سنگال	گرجستان	سوازیلند	مکزیک	جمهوری کره
غنا	گواتمالا	صربستان		دانمارک
کامبوج	گویان	کاستاریکا		رژیم اشغالگر قدس
کامرون	مصر	کلمبیا		ژاپن
کنیا	مغولستان	کیپورد		سنگاپور
گامبیا	ونزوئلا	مالزی		سوئد
لسوتو	هندوراس	مراکش		سوئیس
ماداگاسکار		مقدونیه		فرانسه
مالاوی		موریس		فنلاند
مالی		مونتنگرو		قبرس
موریتانی		نامیبیا		کانادا
موزامبیک				لوکزامبورگ
مولداوی				مالت
نیپال				نروژ
نیجریه				نیوزیلند
نیکاراگوئه				هلند
ویتنام				هنگ کنگ
هائیتی				یونان
هند				
یمن				

حوزه‌ی دریای کارائیب، خاورمیانه و آفریقای شمالی، و آفریقای سیاه. علاوه بر این، روندهای رقابت پذیری در سال‌های اخیر، در کادر ۳ مورد مطالعه قرار گرفته است.

کشورهای اروپایی تشکیل می‌دهند. از این میان، سوئد، فنلاند، دانمارک، آلمان و هلند عنوان رقابت پذیرترین کشورها را به خود اختصاص داده‌اند. سنگاپور نیز با ادامه‌ی مسیر صعودی خود در رتبه‌بندی‌ها، جایگاه دوم را از آن خود کرده است و سوئد پس از این کشور قرار می‌گیرد. بریتانیا نیز که پس از بحران اقتصادی اخیر در شرایط احیاء قرار دارد، به جمع ده کشور برتر بازگشته است.

ده اقتصاد برتر گزارش رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲

۲۰۱۱ -

ده اقتصاد برتر گزارش رقابت پذیری سال جاری را مانند گذشته

امر دشواری تبدیل گردیده است زیرا منبع واحدی جهت کسب داده‌های این حوزه وجود ندارد. صندوق بین‌المللی پول همواره منبع اصلی دسترسی به این‌گونه داده‌ها بوده است. گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان که یکی از نشریات پیشرو صندوق بین‌المللی پول است، در مورد ۱۸۳ اقتصاد جهان نماگرهای اقتصادی و مالی بیشماری را ارائه می‌دهد. با وجود آنکه این گزارش در مواردی مانند تولید ناخالص داخلی یا اطلاعات مرتبط با قیمت‌ها تقریباً تمامی کشورها را مورد پوشش قرار می‌دهد، اما در حوزه‌های دیگری چون نرخ پس‌انداز ملی، بدهی دولت و بودجه، تنها در مورد تعداد معدودی از اقتصادها که به طور عمده اقتصادهای پیشرفته هستند به ارائه‌ی داده می‌پردازد. از اینرو، مجمع باید در خصوص این نماگرها از طریق منابع دیگری چون آمار مالی بین‌المللی صندوق بین‌المللی پول، گزارش‌های کشورهای مختلف، نشریات آماری بانک‌های توسعه‌ی منطقه‌ای، بانک‌های مرکزی و وزارتخانه‌ها، و واحد پژوهش‌های اکونومیست به گردآوری داده می‌پرداخت.

صندوق بین‌المللی پول در پایگاه داده‌ای مرتبط با شماره‌ی آوریل ۲۰۱۱ گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان، به طور قابل ملاحظه‌ای پوشش کشوری خود را در مورد نماگرهای ذکر شده افزایش داده است. به‌گونه‌ایکه این گزارش، در حال حاضر داده‌های مربوط به میزان بودجه، بدهی و پس‌انداز ۱۴۲ اقتصاد حاضر در شاخص رقابت‌پذیری جهانی را منعکس می‌کند (به جدول ۱ مراجعه نمائید). به منظور رعایت حداکثری اصل استفاده از منبع واحد در گردآوری داده‌ها، مجمع داده‌های مربوط به تمامی نماگرهای اقتصاد کلان را از منبع گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان به دست آورده است که البته تنها در مورد رتبه‌ی اعتباری کشورها این اطلاعات از صندوق بین‌المللی پول قابل تأمین نبود. گردآوری میزان قابل توجهی از داده‌های اقتصاد کلان کشورها در سال جاری از منبع صندوق بین‌المللی پول در شرایطی که داده‌های نماگرهای اقتصاد کلان برخی از کشورها در سال گذشته از این منبع قابل تأمین نبود، شکافی را میان کشورها در این حوزه ایجاد کرده است و تفاوت‌هایی را در امتیازهای سال جاری این کشورها در مقایسه با سال گذشته‌ی آنها منعکس می‌سازد که در صورت تأمین داده‌ها از منبع واحد تغییر کمتری را در مقیاس سالانه نشان می‌داد. بر این اساس،

(ادامه دارد)

گردآوری داده‌ها یکی از مراحل اساسی در محاسبه‌ی شاخص رقابت‌پذیری جهانی محسوب می‌شود. این شاخص، از ۱۱۳ نماگر تشکیل یافته است که به همراه تعدادی متغیرهای تکمیلی جهت تعیین سطح توسعه‌یافتگی کشورها، تأیید اعتبار سایر اطلاعات داده‌ای و انجام تحلیل‌های کاربردی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در مجموع، هر سال در حدود ۲۰۰۰۰ نقطه داده جهت تعیین رتبه‌ی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری جهانی گردآوری می‌گردد. از این میان، در حدود ۱۲۰۰۰ نقطه داده، از منبع پرسشنامه‌های نظرسنجی از مدیران ارشد حاصل می‌شود و باقی آن از سایر منابع اطلاعاتی به دست می‌آید. یکی از اصول عمده‌ی مجمع در گردآوری داده‌ها، ناظر بر کسب اطلاعات از معتبرترین نهادهای بین‌المللی در هر یک از نماگرها است. در واقع، قابلیت مقایسه‌ی میان‌کشوری داده‌ها و کیفیت آنها دارای بالاترین درجه‌ی اهمیت است. در عین حال، امکان مقایسه‌ی داده‌ها میان کشورهای مختلف و در سال‌های مختلف تنها در صورتی محقق می‌گردد که هر یک از نماگرها مفهومی یکسان را در بازه زمانی مشابه در تمامی کشورها ارزیابی کند. با اینهمه، به دلیل وسعت پوشش کشوری شاخص رقابت‌پذیری جهانی که در سال جاری به مرز ۱۴۲ کشور رسیده است، نمی‌توان تمامی نقطه داده‌های هر یک از نماگرها را از منبعی همسان و واحد میان تمامی کشورها تأمین نمود. از اینرو، به منظور جبران خلأهای داده‌ای در شرایطی که ملاحظات زمانی در نماگر مورد نظر تعیین‌کننده نباشد، گاهی از سایر منابع اطلاعاتی و یا داده‌های مربوط به سال گذشته‌ی کشورها استفاده می‌گردد که ممکن است کاهش پایایی نتایج را دربرداشته باشد. علاوه بر این، نهادهای همکار مجمع، در گردآوری اطلاعات نقش مؤثری بر عهده دارند. این نهادها به یمن حضور خود در قلمرو ملی هر کشور، از امکان دسترسی به داده‌های سازمان‌های آمار، وزارتخانه‌ها و واحدهای اجرایی دولت در کشور مورد فعالیت خود بهره‌مند هستند. به مدد تمامی این تلاش‌ها، خلأ داده‌ای در محاسبه‌ی شاخص رقابت‌پذیری جهانی به کمتر از ۵/۰ درصد کاهش یافته است.

از میان نماگرهای مختلف شاخص رقابت‌پذیری جهانی، در سال‌های اخیر گردآوری نماگرهای مربوط به رکن محیط اقتصاد کلان مشتمل بر بدهی دولت و توازن بودجه به

تلاش جهت تأمین داده‌ها از منبعی واحد و اتکاء بر تعریف واحد از مفاهیم مورد اشاره‌ی هر یک از نماگرها در تمام کشورها، امکان مقایسه‌ی میان‌کشوری داده‌ها را فراهم می‌سازد. از آنجا که صندوق بین‌المللی پول به دلیل تخصص خود در این زمینه بهترین منبع تأمین داده‌های اقتصاد کلان در سطح بین‌المللی محسوب می‌شود، تغییر صورت‌گرفته در منبع تأمین داده‌های سال جاری موجب می‌گردد ارزیابی وضعیت مالی کشورها در سال‌های آتی دقیق‌تر و سریع‌تر صورت گیرد.

خوانندگان گزارش حاضر در صورت مقایسه‌ی داده‌های اقتصاد کلان کشورها در سال جاری و سال گذشته باید به این نکته توجه نمایند که پاره‌ای از تفاوت‌ها در داده‌های نماگرهای اقتصاد کلان به تفاوت در منبع تأمین داده‌ها در سال جاری و سال گذشته بازمی‌گردد. از اینرو، در مورد نماگرهایی که داده‌های آنها در سال‌های اخیر از منبع صندوق بین‌المللی پول تهیه گردیده است، امکان بررسی سیر تغییر در وضعیت کشورها به استناد ارزیابی صندوق بین‌المللی پول امکان‌پذیر خواهد بود.

کرده‌اند. سوئیس همچنین، با کسب رتبه‌ی پنجم در رکن محیط اقتصاد کلان در شرایطی که بسیاری از کشورها در این حوزه با مشکل مواجه هستند، یکی از باثبات‌ترین محیط‌های اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

با آنکه سوئیس از نقاط قوت فراوانی در زمینه‌ی رقابت‌پذیری برخوردار است، اما به منظور حفظ ظرفیت نوآوری خود، باید در راستای بهبود نرخ ۴/۴۹ درصدی ثبت‌نام در مقطع آموزش عالی تلاش کند زیرا همچنان در این متغیر از کشورهای دارای سطوح بالای نوآوری عقب است.

سنگاپور امسال با یک پله صعود و کسب رتبه‌ی دوم، همچنان در اقتصادهای منطقه‌ی آسیا پیشرو است. نهادهای این کشور با کسب رتبه‌ی نخست، کماکان بهترین نهادها در سطح جهان ارزیابی شده‌اند که از عدم وجود فساد در نهادها و کارایی دولت حکایت دارد. علاوه بر این، سنگاپور با کسب رتبه‌ی نخست در رکن کارایی بازار کالا و رتبه‌ی دوم در رکن کارایی بازار نیروی کار و همچنین، با پیشگامی در رکن سطح توسعه‌ی بازار مالی، از تمام این عوامل به بهترین نحو بهره برده است. این کشور همچنین، با برخورداری از جاده‌ها، بنادر و تسهیلات حمل‌ونقل هوایی فوق‌العاده مطلوب، از زیرساخت‌های دارای کیفیت جهانی خبر می‌دهد (رتبه‌ی ۳). علاوه بر این، سنگاپور با تأکید بر رکن آموزش به گونه‌ایکه افراد برای کسب مهارت‌های مورد نیاز اقتصاد جهانی و در حال تحول عصر حاضر آماده گردند، توانسته است رقابت‌پذیری خود را تقویت نماید. البته، این کشور به منظور ارتقاء هر چه بیشتر رقابت‌پذیری خود لازم است بیش از پیش به جذب فناوری‌های جدید (رتبه‌ی ۱۰) بپردازد و اقداماتی را اتخاذ نماید که به بهبود وضعیت آن در رکن پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۱۵) کمک کند.

سوئیس با عملکرد قوی در تمامی ارکان رقابت‌پذیری، امسال نیز رتبه‌ی نخست را به خود اختصاص داده است. نقاط قوت سوئیس به رکن‌های نوآوری، آمادگی در حوزه‌ی فناوری و کارایی بازار نیروی کار بازمی‌گردد که آن را در تمامی این ارکان در صدر جدول رتبه‌بندی قرار داده است. از سوی دیگر، مراکز تحقیقات علمی این کشور، از بهترین مراکز پژوهشی دنیا به شمار می‌روند. مشارکت قوی دانشگاه و صنعت در کنار سرمایه‌گذاری کافی در بخش تحقیق و توسعه از سوی بنگاه‌ها که با حمایت قوی از مالکیت فکری همراه گردیده است، همگی شرایط لازم را برای تبدیل پژوهش‌های دانشگاهی به محصولات و فرآیندهای کاربردی و قابل عرضه در بازار فراهم آورده‌اند. نرخ بالای ثبت اختراع در سوئیس، مبین ظرفیت بالای نوآوری در این کشور است که آن را از نظر ثبت اختراع در رتبه‌ی هفتم جهان قرار می‌دهد. این کشور به مدد مردم و بنگاه‌های تجاری پیشرو در جذب جدیدترین فناوری‌ها و همچنین، به لطف بازارهای نیروی کار خود که در زمینه‌ی ایجاد توازن میان حمایت از نیروی کار و حفظ منافع کارفرما موفق ظاهر شده‌اند، توانسته است بهره‌وری خود را بیش از پیش بهبود بخشد. نهادهای عمومی سوئیس، با کسب رتبه‌ی هفتم، خود را در میان کارآمدترین و شفاف‌ترین نهادهای جهان قرار داده‌اند. ساختارهای حاکمیتی این کشور شرایط برابری را برای فعالیتهای اقتصادی فراهم می‌آورند و زمینه‌ساز ایجاد اطمینان در کسب‌وکارها هستند. این موارد، در نظام قضایی مستقل، میزان بالای حاکمیت قانون و بخش عمومی بسیار پاسخگو متبلور شده است. علاوه بر این، عواملی چون زیرساخت‌های عالی (رتبه‌ی ۵)، بازارهای کارآمد کالا (رتبه‌ی ۵) و بازارهای مالی بسیار توسعه‌یافته (رتبه‌ی ۷) که در مقایسه با سال گذشته از حمایت‌های بخش بانکداری مستحکم‌تری بهره‌مند هستند، به رقابت‌پذیری بالای این کشور کمک شایانی

جدول ۱: شرح برخی از نماگرهای اقتصاد کلان در شاخص رقابت پذیری جهانی

عنوان نماگر	تعداد پوشش کشوری گزارش چشم انداز اقتصادی جهان / اسامی کشورهای خارج از پوشش گزارش	سال اخذ داده ها	سایر منابع تأمین داده ها (در صورت وجود)	تعریف کلی نماگر
۳.۱ توازن بودجهی دولت بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی	۱۳۹ مالاوی پورتوریکو رواندا	۲۰۱۰	۲۰۱۰ بانک توسعهی آفریقا، سالنامهی آماری ۲۰۱۱ آفریقا، گزارش چشم انداز اقتصادی آفریقا (اول ژوئیه ۲۰۱۱)، منابع ملی	توازن بودجهی دولت عبارت است از تفاضل خالص وام های پرداختی و دریافتی دولت که به صورت درآمد کل دولت منهای هزینهی کل دولت محاسبه می گردد. این نماگر، توازن آمار مالی دولت را نشان می دهد که میزان فراهم آوردن منابع مالی از سوی دولت برای سایر بخش ها (خالص وام دهی) یا میزان استفادهی دولت از منابع مالی سایر بخش ها (خالص بدهی) را آشکار می سازد.
۳.۲ نرخ پس انداز ملی بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی	۱۳۷ برونئی دارالسلام پورتوریکو سوئیس تیمور شرقی زیمبابوه	۲۰۱۰ و پس از آن	صندوق بین المللی پول، شماره های مختلف گزارش (PIN) صندوق بین المللی پول، منابع ملی	نرخ پس انداز ملی مجموع پس انداز دولت و بخش خصوصی است که به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی اسمی نشان داده می شود. پس انداز ملی برابر است با سرمایه گذاری ناخالص داخلی به علاوه ی تراز حساب جاری.
۳.۳ تورم بر اساس درصد تغییر سالانه	۱۴۱ پورتوریکو	۲۰۱۰	منابع ملی	تورم، به درصد تغییر سالانه در متوسط شاخص قیمت مصرف کننده اشاره دارد.
۳.۵ بدهی دولت بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی	۱۳۶ الجزایر بنگلادش مغولستان پورتوریکو سريلانكا تیمور شرقی	۲۰۱۰	صندوق بین المللی پول، شماره های مختلف گزارش (PIN) صندوق بین المللی پول، بانک توسعهی آسیا، چشم انداز توسعهی آسیا ۲۰۱۱، واحد اطلاعات اکونومیست، پایگاه داده های کشوری (۱۷ ژوئیه ۲۰۱۱)، منابع ملی	بدهی دولت تمامی دیونی را شامل می شود که مستلزم پرداخت اصل بدهی و یا بهره از سوی وام گیرنده به وام دهنده در تاریخی در آینده است. در واقع تمامی دیون در قالب حق برداشت مخصوص، ارز و سپرده، اوراق بهادار بدهی، وام، بیمه، مستمری و طرح های استاندارد تضمین وام و سایر حساب های قابل پرداخت، در این مقوله قرار می گیرند. از اینرو، تمام تعهدات دولت در نظام مورد استفاده در کتابچهی آمار مالی دولت ها (۲۰۰۱) به شکل بدهی هستند، به جز سهام عادی، سهام صندوق های سرمایه گذاری، مشتقات مالی و سهام اختیاری کارکنان.

جدول ۱: شرح برخی از نماگرهای اقتصاد کلان در شاخص رقابت پذیری جهانی (ادامه)

عنوان نماگر	تعداد پوشش کشوری گزارش چشم انداز اقتصادی جهان / اسامی کشورهای خارج از پوشش گزارش	سال اخذ داده‌ها	سایر منابع تأمین داده‌ها (در صورت وجود)	تعریف کلی نماگر
داده‌های نماگرهای اقتصاد کلان در درجه‌ی نخست از منبع گزارش چشم انداز اقتصادی جهان شماره‌ی آوریل ۲۰۱۱ تأمین شده‌اند.				
۰.۱ تولید ناخالص داخلی بر اساس میلیارد دلار آمریکا	۱۴۱ پورتوریکو	۲۰۱۰	منابع ملی	تولید ناخالص داخلی بر اساس دلار آمریکا عبارت است از ارزش تولید ناخالص داخلی بر حسب پول ملی کشور و محاسبه‌ی آن بر اساس نرخ دلار آمریکا. بنابر نظام حساب‌های ملی ۲۰۰۸، محاسبه‌ی ارزش تولیدات کشورها باید بر اساس قیمت‌های پایه صورت گیرد.
۰.۳ درآمد سرانه بر اساس دلار آمریکا	۱۳۹ مونته‌نگرو پورتوریکو ترینیداد و توباگو	۲۰۱۰	محاسبات نویسندگان گزارش‌های رقابت‌پذیری جهانی در سال‌های مختلف، منابع ملی	درآمد سرانه، حاصل تبدیل ارزش تولید ناخالص داخلی (بر اساس پول ملی) به دلار آمریکا و سپس تقسیم آن بر جمعیت است.
۳.۴ گستره‌ی نرخ بهره بر اساس درصد	موجود نیست	۲۰۱۰ و پس از آن	صندوق بین‌المللی پول، پایگاه داده‌ی آمارهای مالی بین‌المللی (۱۷ ژوئیه ۲۰۱۱)، واحد اطلاعات اکونومیست، پایگاه داده‌های کشوری (۱۷ ژوئیه ۲۰۱۱)	تفاوت نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت و نرخ سود وام‌های کوتاه‌مدت.
۳.۶ رتبه‌ی اعتباری کشور بر اساس امتیاز کشور بین ۰ تا ۱۰۰ (۱۰۰ = بهترین حالت)	موجود نیست	مارس ۲۰۱۱	پایگاه داده‌های مالی Institutional Investor	رتبه‌ی اعتباری کشورها بر اساس اطلاعات به دست آمده از اقتصاددانان ارشد و تحلیل‌گران بدهی دولت در بانک‌های جهانی بزرگ و مؤسسات مدیریت پول و اوراق بهادار به دست می‌آید. کشورها سالانه دو بار، بر اساس امتیاز ۰ تا ۱۰۰ رتبه‌بندی می‌گردند که امتیاز ۱۰۰ معرف پائین‌ترین احتمال نکول بدهی دولت است.

بهبود دارد (رتبه‌ی ۲۵)، اما بازارهای مالی و کالای آن بسیار کارآمد ارزیابی شده‌اند. این کشور با معطوف گشتن به حوزه‌ی آموزش (رتبه‌ی ۲ در رکن آموزش عالی) و همچنین با برخورداری از میزان بالایی جذب فناوری (رتبه‌ی ۲)، به بنگاه‌های تجاری بسیار پیشرفته دست یافته است (رتبه‌ی ۲) و یکی از پیشگامان جهان در عرصه‌ی نوآوری به شمار می‌رود (رتبه‌ی ۲). سوئد علاوه بر این، از محیط اقتصاد کلان باثبات بهره‌مند است (رتبه‌ی ۱۳) که از توازن بودجه و سطوح قابل مدیریت بدهی خبر می‌دهد. این ویژگی‌ها روی هم رفته، اقتصاد سوئد را به یکی از رقابتی‌ترین و بهره‌ورترین اقتصادهای جهان مبدل کرده است.

سوئد امسال با عقب افتادن از سنگاپور، در جایگاه سوم نشسته است. این کشور همانند سوئیس، تأکید فراوانی بر ایجاد شرایطی جهت رشد مبتنی بر نوآوری دارد. کیفیت نهادهای دولتی سوئد از نظر شفافیت، کارایی و قابلیت اعتماد در سطح جهان می‌درخشد. همچنین، نهادهای خصوصی این کشور عالی ارزیابی شده‌اند (رتبه‌ی ۳). به‌گونه‌ایکه، بنگاه‌ها بالاترین میزان پایبندی به اصول اخلاقی را نشان می‌دهند (رتبه‌ی ۳). استانداردهای بالای حساسرسی و گزارش‌دهی (رتبه‌ی ۲) و برخورداری از هیأت مدیره‌های قوی (رتبه‌ی ۱) از دیگر عوامل تأثیرگذار در این حوزه هستند. باآنکه بازار نیروی کار سوئد از نظر انعطاف‌پذیری جای

جدول ۳: مقایسه‌ی رتبه‌بندی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱ با نتایج رتبه‌بندی سال ۲۰۱۱ - ۲۰۱۰

رتبه‌ی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری ۲۰۱۰-۲۰۱۱	رتبه‌ی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری ۲۰۱۱-۲۰۱۲	رتبه‌ی سال جاری در میان ۱۴۲ کشور	امتیاز	کشور / اقتصاد	رتبه‌ی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری ۲۰۱۰-۲۰۱۱	رتبه‌ی کشورها در شاخص رقابت‌پذیری ۲۰۱۱-۲۰۱۲	رتبه‌ی سال جاری در میان ۱۴۲ کشور	امتیاز	کشور / اقتصاد
۷۲	۷۲	۴۱.۸	۷۲	قزاقستان	۱	۱	۵.۷۴	۱	سوئیس
۷۵	۷۳	۴۱.۶	۷۳	مراکش	۳	۲	۵.۶۳	۲	سنگاپور
۷۱	۷۴	۴۱.۶	۷۴	بلغارستان	۲	۳	۵.۶۱	۳	سوئد
۸۵	۷۵	۴۰.۸	۷۵	فیلیپین	۷	۴	۵.۴۷	۴	فنلاند
۷۷	۷۶	۴۰.۸	۷۶	کرواسی	۴	۵	۵.۴۳	۵	ایالات متحده‌ی آمریکا
۶۷	۷۷	۴۰.۸	۷۷	رومانی	۵	۶	۵.۴۱	۶	آلمان
۸۸	۷۸	۴۰.۶	۷۸	آلبانی	۸	۷	۵.۴۱	۷	هلند
۷۹	۷۹	۴۰.۵	۷۹	مقدونیه	۹	۸	۵.۴	۸	دانمارک
۷۶	۸۰	۴۰.۵	۸۰	بوتسوانا	۶	۹	۵.۴	۹	ژاپن
۸۴	۸۱	۴	۸۱	ترینیداد و توباگو	۱۲	۱۰	۵.۳۹	۱۰	بریتانیا
۸۹	۸۲	۴	۸۲	اوکراین	۱۱	۱۱	۵.۳۶	۱۱	هنگ‌کنگ
۷۴	۸۳	۴	۸۳	نامیبیا	۱۰	۱۲	۵.۳۳	۱۲	کانادا
۷۸	۸۴	۴	۸۴	گواتمالا	۱۳	۱۳	۵.۲۶	۱۳	تایوان / چین تایپه
۸۷	۸۵	۳.۹۹	۸۵	آرژانتین	۱۷	۱۴	۵.۲۴	۱۴	قطر
۹۱	۸۶	۳.۹۸	۸۶	هندوراس	۱۹	۱۵	۵.۲	۱۵	بلژیک
۸۶	۸۷	۳.۹۶	۸۷	الجزایر	۱۴	۱۶	۵.۱۸	۱۶	نروژ
۹۳	۸۸	۳.۹۵	۸۸	گرجستان	۲۱	۱۷	۵.۱۷	۱۷	عربستان سعودی
۹۲	۸۹	۳.۹۵	۸۹	لبنان	۱۵	۱۸	۵.۱۴	۱۸	فرانسه
۸۳	۹۰	۳.۹۲	۹۰	یونان	۱۸	۱۹	۵.۱۴	۱۹	اتریش
۸۲	۹۱	۳.۸۹	۹۱	السالوادور	۱۶	۲۰	۵.۱۱	۲۰	استرالیا
۹۸	۹۲	۳.۸۹	۹۲	ارمنستان	۲۶	۲۱	۵.۰۸	۲۱	مالزی
۹۴	۹۳	۳.۸۹	۹۳	مولداوی	۲۴	۲۲	۵.۰۷	۲۲	رژیم اشغالگر قدس
۸۱	۹۴	۳.۸۸	۹۴	مصر	۲۰	۲۳	۵.۰۳	۲۳	لوکزامبورگ
۹۶	۹۵	۳.۸۸	۹۵	صربستان	۲۲	۲۴	۵.۰۲	۲۴	جمهوری کره
۹۹	۹۶	۳.۸۶	۹۶	مغولستان	۲۳	۲۵	۴.۹۳	۲۵	نیوزیلند
۱۰۹	۹۷	۳.۸۵	۹۷	کامبوج	۲۷	۲۶	۴.۹	۲۶	چین
۹۷	۹۸	۳.۸۵	۹۸	سوریه	۲۵	۲۷	۴.۸۹	۲۷	امارات متحده‌ی عربی
۹۰	۹۹	۳.۸۴	۹۹	گامبیا	۲۸	۲۸	۴.۷۸	۲۸	برونئی دارالسلام
۱۰۲	۱۰۰	۳.۸۳	۱۰۰	بوسنی و هرزگوین	۲۹	۲۹	۴.۷۷	۲۹	ایرلند
۱۰۵	۱۰۱	۳.۸۲	۱۰۱	اکوادور	۳۱	۳۰	۴.۷۵	۳۰	ایسلند
۱۰۶	۱۰۲	۳.۸۲	۱۰۲	کنیا	۳۰	۳۱	۴.۷	۳۱	شیلی
۱۰۸	۱۰۳	۳.۸۲	۱۰۳	بولیوی	۳۴	۳۲	۴.۶۴	۳۲	عمان
۱۰۳	۱۰۴	۳.۷۸	۱۰۴	بنین	۳۳	۳۳	۴.۶۲	۳۳	استونی
۱۱۶	۱۰۵	۳.۷۷	۱۰۵	تاجیکستان	۳۵	۳۴	۴.۶۲	۳۴	کویت
۱۱۹	۱۰۶	۳.۷۶	۱۰۶	اتیوپی	۴۱	۳۵	۴.۵۸	۳۵	پورتوریکو
۹۵	۱۰۷	۳.۷۶	۱۰۷	جامائیکا	۴۲	۳۶	۴.۵۴	۳۶	اسپانیا
۱۰۷	۱۰۸	۳.۷۳	۱۰۸	بنگلادش	۳۷	۳۷	۴.۵۴	۳۷	بحرین
۱۱۰	۱۰۹	۳.۷۳	۱۰۹	گویان	۳۶	۳۸	۴.۵۲	۳۸	جمهوری چک
۱۰۱	۱۱۰	۳.۷۳	۱۱۰	جمهوری دومینیک	۳۸	۳۹	۴.۵۲	۳۹	تایلند
۱۰۴	۱۱۱	۳.۷	۱۱۱	سنگال	۳۲	۴۰	۴.۴۷	۴۰	تونس
موجود نیست	موجود نیست	۳.۶۷	۱۱۲	سورینام	۳۹	۴۱	۴.۴۶	۴۱	لهستان
۱۱۵	۱۱۲	۳.۶۷	۱۱۳	زامبیا	۴۳	۴۲	۴.۴۴	۴۲	باربادوس
۱۱۴	۱۱۳	۳.۶۵	۱۱۴	غنا	۴۸	۴۳	۴.۴۳	۴۳	ایتالیا
۱۱۲	۱۱۴	۳.۶۱	۱۱۵	نیکاراگوئه	۴۷	۴۴	۴.۴۱	۴۴	لیتوانی
۱۱۱	۱۱۵	۳.۶۱	۱۱۶	کامرون	۴۶	۴۵	۴.۴	۴۵	پرتغال
۱۲۵	۱۱۶	۳.۵۸	۱۱۷	مالاوی	۴۴	۴۶	۴.۳۸	۴۶	اندونزی
۱۲۳	۱۱۷	۳.۵۸	۱۱۸	پاکستان	۴۰	۴۷	۴.۳۶	۴۷	قبرس
۱۱۷	۱۱۸	۳.۵۸	۱۱۹	کیپ‌ورد	۵۲	۴۸	۴.۳۶	۴۸	مجارستان
۱۱۳	۱۱۹	۳.۵۶	۱۲۰	تانزانیا	۵۳	۴۹	۴.۳۵	۴۹	پاناما
۱۱۸	۱۲۰	۳.۵۶	۱۲۱	اوغاندا	۵۴	۵۰	۴.۳۴	۵۰	آفریقای جنوبی
۱۲۰	۱۲۱	۳.۵۳	۱۲۲	پاراگوئه	۵۰	۵۱	۴.۳۳	۵۱	مالت
موجود نیست	موجود نیست	۳.۵۲	۱۲۳	بلیز	۶۲	۵۲	۴.۳۳	۵۲	سريلانكا
۱۲۲	۱۲۲	۳.۵۱	۱۲۴	ونزوئلا	۵۸	۵۳	۴.۳۲	۵۳	برزیل
۱۳۰	۱۲۳	۳.۴۷	۱۲۵	نیبال	۵۵	۵۴	۴.۳۱	۵۴	موریس
۱۲۱	۱۲۴	۳.۴۵	۱۲۶	جمهوری قرقیزستان	۵۷	۵۵	۴.۳۱	۵۵	آذربایجان
۱۲۷	۱۲۵	۳.۴۵	۱۲۷	نیجریه	۵۱	۵۶	۴.۲	۵۶	هند
۱۳۲	۱۲۶	۳.۳۹	۱۲۸	مالی	۴۵	۵۷	۴.۲	۵۷	اسلوانی
۱۲۹	۱۲۷	۳.۳۷	۱۲۹	ساحل عاج	۶۶	۵۸	۴.۲۹	۵۸	مکزیک
۱۲۴	۱۲۸	۳.۳۶	۱۳۰	ماداگاسکار	۶۱	۵۹	۴.۲۸	۵۹	ترکیه
۱۳۳	۱۲۹	۳.۳۵	۱۳۱	تیمور شرقی	۴۹	۶۰	۴.۲۷	۶۰	مونتنگرو
۱۳۶	۱۳۰	۳.۳۳	۱۳۲	زیمبابوه	۵۶	۶۱	۴.۲۷	۶۱	کاستاریکا
۱۳۱	۱۳۱	۳.۳۱	۱۳۳	موزامبیک	۶۹	۶۲	۴.۲۶	۶۲	جمهوری اسلامی ایران
۱۲۶	۱۳۲	۳.۲	۱۳۴	سوازیلند	۶۴	۶۳	۴.۲۵	۶۳	اروگوئه
۱۲۸	۱۳۳	۳.۲۶	۱۳۵	لسوتو	۷۰	۶۴	۴.۲۴	۶۴	لتونی
۱۳۴	۱۳۴	۳.۲۵	۱۳۶	بورکینافاسو	۵۹	۶۵	۴.۲۴	۶۵	ویتنام
۱۲۵	۱۳۵	۳.۲	۱۳۷	موریتانی	۶۳	۶۶	۴.۲۱	۶۶	روسیه
موجود نیست	موجود نیست	۳.۰۶	۱۳۸	یمن	۷۳	۶۷	۴.۲۱	۶۷	پرو
۱۳۸	۱۳۶	۲.۹۶	۱۳۹	آنگولا	۶۸	۶۸	۴.۲	۶۸	کلمبیا
۱۳۷	۱۳۷	۲.۹۵	۱۴۰	بروندی	۶۰	۶۹	۴.۱۹	۶۹	جمهوری اسلواکی
موجود نیست	موجود نیست	۲.۹	۱۴۱	هائیتی	۸۰	۷۰	۴.۱۹	۷۰	رواندا
۱۳۹	۱۳۸	۲.۸۷	۱۴۲	چاد	۶۵	۷۱	۴.۱۹	۷۱	اردن

زیر شاخص ها

شاخص کلی		الزامات بنیادین		عوامل تقویت کننده کارایی		عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن	
رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
کشور / اقتصاد							
سوئیس	۱	۳	۶.۱۸	۲	۵.۵۳	۱	۵.۷۹
سنگاپور	۲	۱	۶.۳۳	۱	۵.۵۸	۱۱	۵.۲۳
سوئد	۳	۴	۶.۰۶	۷	۵.۳۳	۲	۵.۷۹
فیلادلفیا	۴	۵	۶.۰۲	۱۰	۵.۱۹	۴	۵.۵۶
ایالات متحده آمریکا	۵	۳۶	۵.۲۱	۳	۵.۴۹	۶	۵.۴۶
آلمان	۶	۱۱	۵.۸۳	۱۳	۵.۱۸	۵	۵.۵۳
هلند	۷	۷	۵.۸۸	۸	۵.۲۹	۹	۵.۳
دانمارک	۸	۸	۵.۸۶	۹	۵.۲۷	۸	۵.۳۱
ژاپن	۹	۲۸	۵.۴	۱۱	۵.۱۹	۳	۵.۷۵
بریتانیا	۱۰	۲۱	۵.۶	۵	۵.۴۳	۱۲	۵.۱۷
هنگ کنگ	۱۱	۲	۶.۲۱	۴	۵.۴۸	۲۵	۴.۵۸
کانادا	۱۲	۱۳	۵.۷۷	۶	۵.۳۶	۱۵	۴.۹۹
تایوان / چین تایپه	۱۳	۱۵	۵.۶۹	۱۶	۵.۱	۱۰	۵.۲۵
قطر	۱۴	۱۲	۵.۸۱	۲۷	۴.۶۸	۱۶	۴.۹۸
بلژیک	۱۵	۲۲	۵.۵۸	۱۵	۵.۱۳	۱۴	۵.۰۶
نروژ	۱۶	۹	۵.۸۵	۱۴	۵.۱۵	۱۹	۴.۷۸
عربستان سعودی	۱۷	۱۶	۵.۶۶	۲۴	۴.۸۲	۲۴	۴.۶۴
فرانسه	۱۸	۲۳	۵.۵۷	۱۷	۵.۰۹	۱۷	۴.۹۳
اتریش	۱۹	۱۸	۵.۶۵	۱۹	۴.۹۴	۱۳	۵.۱۲
استرالیا	۲۰	۱۴	۵.۷۴	۱۲	۵.۱۸	۲۶	۴.۵۷
مالزی	۲۱	۲۵	۵.۴۵	۲۰	۴.۸۸	۲۲	۴.۶۵
رژیم اشغالگر قدس	۲۲	۳۵	۵.۲۳	۲۱	۴.۸۶	۷	۵.۳۲
لوکزامبورگ	۲۳	۶	۵.۹	۲۳	۴.۸۶	۲۰	۴.۷۵
جمهوری کره	۲۴	۱۹	۵.۶۵	۲۲	۴.۸۶	۱۸	۴.۸۷
نیوزیلند	۲۵	۱۷	۵.۶۶	۱۸	۴.۹۹	۲۸	۴.۳۴
چین	۲۶	۳۰	۵.۲۳	۲۶	۴.۷	۳۱	۴.۱۵
امارات متحده عربی	۲۷	۱۰	۵.۸۴	۲۵	۴.۷۸	۲۷	۴.۴۳
برونئی دارالسلام	۲۸	۲۴	۵.۴۸	۷۱	۴.۰۳	۷۳	۳.۴۵
ایرلند	۲۹	۳۷	۵.۲	۲۸	۴.۶۷	۲۳	۴.۶۵
ایسلند	۳۰	۳۱	۵.۳۱	۳۳	۴.۵۷	۲۱	۴.۶۷
شیلی	۳۱	۲۹	۵.۳۷	۳۴	۴.۵۴	۴۲	۳.۸۸
عمان	۳۲	۲۰	۵.۶۲	۴۵	۴.۳۳	۴۴	۳.۸۷
استونی	۳۳	۲۷	۵.۴۱	۳۶	۴.۵۲	۳۷	۳.۹۸
کویت	۳۴	۳۴	۵.۲۵	۶۷	۴.۰۵	۶۶	۳.۵۱
پورتوریکو	۳۵	۴۱	۵.۰۹	۳۵	۴.۵۳	۲۹	۴.۲۲
اسپانیا	۳۶	۳۸	۵.۱۸	۳۲	۴.۵۸	۳۳	۴.۰۳
بحرین	۳۷	۲۶	۵.۴۲	۳۱	۴.۵۹	۴۶	۳.۸۶
جمهوری چک	۳۸	۴۵	۴.۹	۲۹	۴.۶۳	۳۲	۴.۰۹
تایلند	۳۹	۴۶	۴.۸۸	۴۳	۴.۳۸	۵۱	۳.۷۵
تونس	۴۰	۴۲	۵.۰۸	۵۸	۴.۱۱	۴۳	۳.۸۷
لهستان	۴۱	۵۶	۴.۷	۳۰	۴.۶۱	۵۷	۳.۶۴
باربادوس	۴۲	۳۳	۵.۲۵	۴۹	۴.۲۸	۴۷	۳.۸۶
ایتالیا	۴۳	۴۷	۴.۸۴	۴۰	۴.۴۱	۳۰	۴.۱۸
لیتوانی	۴۴	۴۹	۴.۸۲	۴۸	۴.۳۱	۵۰	۳.۷۸
پرتغال	۴۵	۴۴	۵	۳۹	۴.۴۲	۳۸	۳.۹۸
اندونزی	۴۶	۵۳	۴.۷۴	۵۶	۴.۱۸	۴۱	۳.۹
قبرس	۴۷	۳۲	۵.۲۶	۴۶	۴.۳۲	۴۸	۳.۸۳
مجارستان	۴۸	۵۵	۴.۷۲	۴۲	۴.۳۹	۵۲	۳.۷۵
پاناما	۴۹	۵۰	۴.۸۱	۵۷	۴.۱۳	۵۴	۳.۶۸
آفریقای جنوبی	۵۰	۸۵	۴.۳۲	۳۸	۴.۴۴	۳۹	۳.۹۳
مالت	۵۱	۴۰	۵.۱۲	۴۷	۴.۳۲	۴۹	۳.۸۳
سریلانکا	۵۲	۶۵	۴.۶۱	۶۹	۴.۰۳	۳۴	۴.۰۳
برزیل	۵۳	۸۳	۴.۲۳	۴۱	۴.۴	۳۵	۴.۰۲
موریس	۵۴	۴۸	۴.۸۳	۶۸	۴.۰۴	۶۰	۳.۶۲
آذربایجان	۵۵	۵۹	۴.۶۸	۷۷	۳.۹۹	۶۷	۳.۵۱
هند	۵۶	۹۱	۴.۲۵	۲۷	۴.۴۶	۴۰	۳.۹۲
اسلوانی	۵۷	۳۹	۵.۱۲	۵۱	۴.۲۳	۴۵	۳.۸۷
مکزیک	۵۸	۶۷	۴.۵۹	۵۳	۴.۲۱	۵۵	۳.۶۵
ترکیه	۵۹	۶۴	۴.۶۱	۵۲	۴.۲۲	۵۸	۳.۶۲
مونتنگرو	۶۰	۵۷	۴.۶۹	۶۳	۴.۰۷	۵۹	۳.۶۲
کاستاریکا	۶۱	۷۰	۴.۵۴	۶۱	۴.۰۹	۳۶	۴.۰۲
جمهوری اسلامی ایران	۶۲	۵۱	۴.۸	۸۸	۳.۷۶	۸۳	۳.۳۷
اروگوئه	۶۳	۴۳	۵.۰۴	۷۵	۴	۶۵	۳.۵۱
لتونی	۶۴	۶۶	۴.۶	۵۴	۴.۲	۶۴	۳.۵۳
ویتنام	۶۵	۷۶	۴.۴۱	۶۶	۴.۰۵	۷۵	۳.۴۴
روسیه	۶۶	۶۳	۴.۶۱	۵۵	۴.۱۹	۹۷	۳.۲۴
پرو	۶۷	۷۸	۴.۳۸	۵۰	۴.۲۵	۸۹	۳.۲۲
کلمبیا	۶۸	۷۳	۴.۴۷	۶۰	۴.۱	۵۶	۳.۶۵
جمهوری اسلواکی	۶۹	۶۰	۴.۶۶	۴۴	۴.۳۸	۷۱	۳.۴۶
رواندا	۷۰	۷۲	۴.۵۳	۹۵	۳.۷۱	۶۸	۳.۵۱
اردن	۷۱	۶۱	۴.۶۵	۷۸	۳.۹۵	۷۰	۳.۴۸

زیر شاخص ها

عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن		عوامل تقویت کننده کارایی		الزامات بنیادین		شاخص کلی		کشور / اقتصاد
امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	
۳۰۴	۱۱۴	۴	۷۶	۴۶۴	۶۲	۴،۱۸	۷۲	قزاقستان
۳۰۴	۷۹	۳۸۶	۸۳	۴،۷۴	۵۴	۴،۱۶	۷۳	مراکش
۳۰۴	۹۶	۴،۱	۵۹	۴،۴۶	۷۴	۴،۱۶	۷۴	بلغارستان
۳۰۴	۷۴	۴۰۳	۷۰	۴،۱۷	۱۰۰	۴۰۰۸	۷۵	فیلیپین
۳۰۴	۸۲	۴۰۱	۷۲	۴،۷۶	۵۲	۴۰۰۸	۷۶	کرواسی
۳۰۲	۹۹	۴۰۹	۶۲	۴،۲۸	۸۹	۴۰۰۸	۷۷	رومانی
۳۰۱	۱۰۲	۳،۸۷	۸۲	۴،۵۳	۷۱	۴۰۰۶	۷۸	آلبانی
۳۰۱	۱۰۴	۳،۸۳	۸۷	۴،۵۵	۶۹	۴۰۰۵	۷۹	مقدونیه
۳۰۱	۹۴	۳،۸۳	۸۶	۴،۳۵	۸۱	۴۰۰۵	۸۰	بوتسوانا
۳۰۱	۷۶	۳،۸۹	۷۹	۴،۶۸	۵۸	۴	۸۱	ترینیداد و توباگو
۳۰۱	۹۳	۴	۷۴	۴،۱۸	۹۸	۴	۸۲	اوکراین
۳۰۱	۹۵	۳،۷	۹۷	۴،۵۶	۶۸	۴	۸۳	نامیبیا
۳۰۱	۶۳	۳،۸۷	۸۱	۴،۲۴	۹۳	۴	۸۴	گواتمالا
۳۰۱	۷۷	۳،۸۵	۸۴	۴،۳۳	۸۴	۳،۹۹	۸۵	آرژانتین
۳۰۱	۹۰	۳،۶	۱۰۴	۴،۲۵	۹۰	۳،۹۸	۸۶	هندوراس
۲۶۵	۱۳۶	۳،۳۵	۱۲۲	۴،۴۴	۷۵	۳،۹۶	۸۷	الجزایر
۳۰۱	۱۱۷	۳،۷۴	۸۹	۴،۳۲	۸۶	۳،۹۵	۸۸	گرجستان
۲۶۳	۷۸	۴۰۶	۶۴	۳،۹۷	۱۰۹	۳،۹۵	۸۹	لبنان
۳۰۱	۸۱	۴۰۶	۶۵	۴،۳۶	۸۰	۳،۹۲	۹۰	یونان
۳۰۱	۱۰۶	۳،۷۱	۹۶	۴،۳۱	۸۷	۳،۸۹	۹۱	السالوادور
۳۰۱	۱۱۰	۳،۷۳	۹۱	۴،۲۴	۹۴	۳،۸۹	۹۲	ارمنستان
۲۸۶	۱۲۷	۳،۶۲	۱۰۳	۴،۱۳	۱۰۲	۳،۸۹	۹۳	مولداوی
۳۰۱	۸۶	۳،۷۱	۹۴	۴،۱۷	۹۹	۳،۸۸	۹۴	مصر
۲۹۹	۱۱۸	۳،۷۳	۹۰	۴،۲۸	۸۸	۳،۸۸	۹۵	صربستان
۳۰۱	۱۱۲	۳،۵۶	۱۰۵	۴،۱۶	۱۰۱	۳،۸۶	۹۶	مغولستان
۳۰۱	۹۱	۳،۶۹	۹۸	۳،۹۹	۱۰۸	۳،۸۵	۹۷	کامبوج
۳۰۱	۱۱۱	۳،۵۱	۱۰۹	۴،۴۱	۷۷	۳،۸۵	۹۸	سوریه
۳۵۵	۶۱	۳،۴۸	۱۱۱	۴۰۰۸	۱۰۳	۳،۸۴	۹۹	گامبیا
۳۰۱	۱۰۸	۳،۶۳	۱۰۲	۴،۲۵	۹۲	۳،۸۳	۱۰۰	بوسنی و هرزگوین
۳۰۱	۱۰۳	۳،۵۳	۱۰۷	۴،۳۵	۸۲	۳،۸۲	۱۰۱	اکوادور
۳۰۱	۵۳	۴۰۱	۷۳	۳،۷۲	۱۱۸	۳،۸۲	۱۰۲	کنیا
۳۰۱	۱۰۷	۳،۲۴	۱۲۵	۴،۲۱	۹۵	۳،۸۲	۱۰۳	بولیوی
۳۰۱	۸۸	۳،۴۳	۱۱۷	۴۰۰۲	۱۰۷	۳،۷۸	۱۰۴	بنین
۳۰۱	۱۰۰	۳،۴۲	۱۱۸	۴۰۰۳	۱۰۶	۳،۷۷	۱۰۵	تاجیکستان
۲۹۲	۱۲۰	۳،۳۷	۱۲۱	۴۰۰۶	۱۰۵	۳،۷۶	۱۰۶	اتیوپی
۳۰۱	۸۴	۳،۸۴	۸۵	۳،۷۶	۱۱۶	۳،۷۶	۱۰۷	جامائیکا
۳۰۱	۱۱۳	۳،۶۹	۹۹	۳،۸۱	۱۱۲	۳،۷۳	۱۰۸	بنگلادش
۳۰۱	۸۷	۳،۵	۱۱۰	۴۰۰۷	۱۰۴	۳،۷۳	۱۰۹	گویان
۳۰۱	۱۰۹	۳،۷۱	۹۳	۳،۹	۱۱۰	۳،۷۳	۱۱۰	جمهوری دومینیک
۳۵۴	۶۳	۳،۵۳	۱۰۸	۳،۸۱	۱۱۳	۳،۷	۱۱۱	سنگال
۲۹۱	۱۲۲	۳،۲۷	۱۲۴	۴،۳۷	۷۹	۳،۶۷	۱۱۲	سورینام
۳۰۱	۸۰	۳،۵۴	۱۰۶	۳،۷۷	۱۱۵	۳،۶۷	۱۱۳	زامبیا
۳۰۱	۹۸	۳،۷۲	۹۲	۳،۶۴	۱۲۲	۳،۶۵	۱۱۴	غنا
۲۸۱	۱۲۹	۳،۳۱	۱۲۳	۳،۸۵	۱۱۱	۳،۶۱	۱۱۵	نیکاراگوئه
۳۰۱	۱۰۱	۳،۳۷	۱۲۰	۳،۷۸	۱۱۴	۳،۶۱	۱۱۶	کامرون
۳۰۱	۸۵	۳،۴۳	۱۱۶	۳،۶۸	۱۲۰	۳،۵۸	۱۱۷	مالاوی
۳۰۱	۷۲	۳،۶۸	۱۰۰	۳،۵۳	۱۳۰	۳،۵۸	۱۱۸	پاکستان
۲۸۷	۱۲۴	۳،۲۲	۱۲۶	۴،۱۹	۹۶	۳،۵۸	۱۱۹	کیپ ورد
۳۰۱	۹۲	۳،۴۷	۱۱۳	۳،۶۴	۱۲۳	۳،۵۶	۱۲۰	تانزانیا
۳۰۱	۱۰۵	۳،۶۴	۱۰۱	۳،۵۵	۱۲۷	۳،۵۶	۱۲۱	اوگاندا
۲۸۶	۱۲۵	۳،۴۷	۱۱۴	۳،۷۵	۱۱۷	۳،۵۳	۱۲۲	پاراگوئه
۲۷۸	۱۳۱	۳،۱۴	۱۳۰	۴،۱۸	۹۷	۳،۵۲	۱۲۳	بلیز
۲۸۲	۱۲۸	۳،۴۸	۱۱۲	۳،۶۲	۱۲۵	۳،۵۱	۱۲۴	ونزوئلا
۲۷۳	۱۳۲	۳،۲۲	۱۲۷	۳،۶۷	۱۲۱	۳،۴۷	۱۲۵	نیبال
۲۵۷	۱۳۸	۳،۴۴	۱۱۵	۳،۵۲	۱۳۱	۳،۴۵	۱۲۶	جمهوری قرقیزستان
۲۴۹	۶۹	۳،۸۸	۸۰	۳،۱۹	۱۳۹	۳،۴۵	۱۲۷	نیجریه
۳۰۲	۱۱۶	۳،۱	۱۳۴	۳،۵۹	۱۲۶	۳،۳۹	۱۲۸	مالی
۲۹۲	۱۲۱	۳،۳۸	۱۱۹	۳،۴۱	۱۳۵	۳،۳۷	۱۲۹	ساحل عاج
۲۰۹	۱۲۳	۳،۱۴	۱۳۱	۳،۵۳	۱۲۸	۳،۳۶	۱۳۰	ماداگاسکار
۲۵۹	۱۳۷	۲،۸۸	۱۳۸	۳،۷	۱۱۹	۳،۳۵	۱۳۱	تیمور شرقی
۲۹۳	۱۱۹	۳،۱	۱۳۳	۳،۴۹	۱۳۲	۳،۳۳	۱۳۲	زیمبابوه
۳۰۲	۱۱۵	۳،۱۶	۱۲۹	۳،۴۳	۱۳۳	۳،۳۱	۱۳۳	موزامبیک
۲۶۷	۱۳۴	۳،۱۷	۱۲۸	۳،۶۳	۱۲۴	۳،۳	۱۳۴	سوازیلند
۲۶۹	۱۳۳	۳،۰۸	۱۳۵	۳،۴۲	۱۳۴	۳،۲۶	۱۳۵	لسوتو
۲۸۶	۱۲۶	۳،۱۲	۱۳۲	۳،۳۷	۱۳۶	۳،۲۵	۱۳۶	بورکینافاسو
۲۶۷	۱۳۵	۲،۷۱	۱۴۱	۳،۵۳	۱۲۹	۳،۲	۱۳۷	موریتانی
۲۳۳	۱۴۱	۲،۹۱	۱۳۷	۳،۲۱	۱۳۸	۳،۰۶	۱۳۸	یمن
۲۳۳	۱۴۲	۳،۰۴	۱۳۶	۲،۹۸	۱۴۱	۲،۹۶	۱۳۹	آنگولا
۲۴۴	۱۴۰	۲،۵۱	۱۴۲	۳،۲۵	۱۳۷	۲،۹۵	۱۴۰	بروندی
۲۴۴	۱۳۹	۲،۷۶	۱۴۰	۳۰۰۳	۱۴۰	۲،۹	۱۴۱	هائیتی
۲۸۱	۱۳۰	۲،۸۷	۱۳۹	۲،۸۸	۱۴۲	۲،۸۷	۱۴۲	چاد

ارکان رقابت پذیری

کشور / اقتصاد	الزامات بنیادین		۱. نهادها		۲. زیرساختها		۳. محیط اقتصاد کلان		۴. بهداشت و آموزش ابتدایی	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
آذربایجان	۵۹	۴۶۸	۶۸	۳۸۴	۷۳	۳۸۷	۱۶	۵۸۹	۱۰۵	۵۱۲
آرژانتین	۸۴	۴۳۳	۱۳۴	۲۹۳	۸۱	۳۰۷	۶۲	۴۸۸	۵۶	۵۸
آفریقای جنوبی	۸۵	۴۳۲	۴۶	۴۳۶	۶۲	۴۰۲	۵۵	۴۹۶	۱۳۱	۳۹۶
آلبانی	۷۱	۴۵۳	۵۷	۴۰۱	۷۲	۳۸۷	۸۶	۴۵۳	۶۵	۵۷۳
آلمان	۱۱	۵۸۳	۱۹	۵۳۷	۲	۶۳۵	۳۰	۵۴۳	۲۳	۶۳۷
آنگولا	۱۴۱	۲۹۸	۱۳۵	۲۹۱	۱۴۰	۱۸۹	۱۱۰	۴۲۳	۱۴۲	۲۸۹
اتریش	۱۸	۵۶۵	۲۰	۵۳۴	۱۸	۵۶۴	۳۳	۵۳۹	۱۹	۶۳۲
اتیوپی	۱۰۵	۴۰۶	۵۸	۴	۱۲۰	۲۶۴	۴۷	۵۱۳	۱۱۷	۴۰۵
اردن	۶۱	۴۶۵	۴۵	۴۳۸	۵۹	۴۱۳	۹۷	۴۴۳	۷۲	۵۶۷
ارمنستان	۹۴	۴۲۴	۸۳	۳۶۵	۷۷	۳۷۵	۱۱۴	۴۱۹	۹۴	۵۳۷
اروگوئه	۴۳	۵۰۴	۳۵	۴۸	۴۹	۴۴۶	۵۹	۴۹	۴۷	۵۹۸
اسپانیا	۳۸	۵۱۸	۴۹	۴۲۷	۱۲	۵۸۳	۸۴	۴۶	۴۴	۶۰۴
استرالیا	۱۴	۵۷۴	۱۳	۵۳۹	۲۴	۵۴۳	۲۶	۵۶۲	۱۰	۶۵۱
استونی	۲۷	۵۴۱	۲۹	۴۹۹	۴۰	۴۷۱	۲۱	۵۷۱	۲۶	۶۲۶
اسلوانی	۳۹	۵۱۲	۵۵	۴۰۸	۳۷	۴۸۱	۳۵	۵۳۴	۲۴	۶۲۶
اکوادور	۸۲	۴۳۵	۱۲۵	۳۱۱	۹۴	۳۳۹	۴۰	۵۲۱	۷۰	۵۶۸
الجزایر	۷۵	۴۴۴	۱۲۷	۳۱۱	۹۳	۳۴۳	۱۹	۵۷۲	۸۲	۵۰۵
السالوادور	۸۷	۴۳۱	۱۱۸	۳۲۱	۶۵	۳۹۸	۸۰	۴۶۱	۹۰	۵۴۲
امارات متحده عربی	۱۰	۵۸۴	۲۲	۵۲۱	۸	۵۹۷	۱۱	۶۱۴	۴۱	۶۰۶
اندونزی	۵۳	۴۷۴	۷۱	۳۸۱	۷۶	۳۷۷	۲۳	۵۶۶	۶۴	۵۷۴
اوکراین	۹۸	۴۱۸	۱۳۱	۲۹۸	۷۱	۳۸۷	۱۱۲	۴۲۱	۷۴	۵۶۴
اوگاندا	۱۲۷	۳۵۵	۹۸	۳۰۵	۱۲۸	۲۴۹	۱۲۷	۳۸۷	۱۲۲	۴۳۳
ایالات متحده آمریکا	۳۶	۵۲۱	۳۹	۴۶۴	۱۶	۵۶۸	۹۰	۴۴۹	۴۲	۶۰۵
ایتالیا	۴۷	۴۸۴	۸۸	۳۶۱	۳۲	۵۰۱	۹۲	۴۴۷	۲۰	۶۲۸
ایرلند	۳۷	۵۰۲	۳۳	۵۱۹	۳۹	۵۱۲	۱۱۸	۴۰۱	۱۲	۶۴۹
ایسلند	۳۱	۵۳۱	۲۵	۵۱۶	۱۴	۵۷	۱۳۱	۳۷۸	۵	۶۵۹
باربادوس	۳۳	۵۳۵	۱۸	۵۲۹	۲۲	۵۴۹	۱۲۶	۳۸۸	۱۷	۶۳۵
بحرین	۲۶	۵۴۲	۱۷	۵۲۹	۳۰	۵۰۸	۴۵	۵۱۵	۳۱	۶۱۷
برزیل	۸۳	۴۳۳	۷۷	۳۷۲	۶۴	۳۹۹	۱۱۵	۴۱۶	۸۷	۵۴۵
برونئی دارالسلام	۲۴	۵۴۸	۲۴	۴۸	۵۶	۴۳۳	۱	۶۷	۳۰	۶۱۷
بروندی	۱۳۷	۳۲۵	۱۳۹	۲۷	۱۳۶	۲۱۷	۱۲۳	۳۹۳	۱۲۶	۴۰۲
بریتانیا	۲۱	۵۶	۱۵	۵۳۴	۶	۶۰۹	۸۵	۴۵۴	۱۴	۶۴۲
بلژیک	۲۲	۵۵۸	۲۷	۵۰۳	۱۷	۵۶۵	۶۰	۴۹	۲	۶۷۵
بلغارستان	۷۴	۴۴۶	۱۱۰	۳۳۲	۸۷	۳۶۲	۴۶	۵۱۳	۵۷	۵۸
بلیز	۹۷	۴۱۸	۱۲۰	۳۲۱	۱۰۰	۳۲۱	۸۸	۴۰۵	۵۳	۵۸۱
بنگلادش	۱۱۲	۳۸۱	۱۱۲	۳۳۱	۱۳۴	۲۳۴	۷۵	۴۷	۱۰۸	۵۰۱
بنین	۱۰۷	۴۰۲	۹۲	۳۵۸	۱۱۹	۲۶۹	۵۸	۴۹۲	۱۱۰	۴۸۹
بوتسوانا	۸۱	۴۳۵	۳۲	۴۸۷	۹۲	۳۴۸	۸۲	۴۶	۱۲۰	۴۴۶
بورکینافاسو	۱۳۶	۳۳۷	۹۱	۳۵۸	۱۳۷	۲۱۲	۱۰۴	۴۳	۱۳۶	۳۴۶
بوسنی و هرزگوین	۹۲	۴۳۵	۱۰۹	۳۳۲	۹۹	۳۳۴	۷۸	۴۶۵	۵۸	۵۷۹
بولیوی	۹۵	۴۲۱	۱۲۳	۳۱۴	۱۰۴	۳۰۱	۳۲	۵۳۹	۱۰۳	۵۰۲
پاراگوئه	۱۱۷	۳۷۵	۱۳۲	۲۹۶	۱۲۵	۲۵۳	۱۰۰	۴۴۲	۱۰۷	۵۰۱
پاکستان	۱۳۰	۳۵۳	۱۰۷	۳۳۶	۱۱۵	۲۷۷	۱۳۸	۳۶۲	۱۲۱	۴۳۶
پاناما	۵۰	۴۸۱	۷۵	۳۷۶	۳۸	۴۷۴	۴۱	۵۱۸	۷۹	۵۵۵
پرتغال	۴۴	۵	۵۱	۴۰۲	۲۳	۵۴۸	۱۱۱	۴۲۱	۳۴	۶۱۲
پرو	۷۸	۴۳۸	۹۵	۳۵۴	۸۸	۳۶۲	۵۲	۵۰۲	۹۷	۵۳۶
پورتوریکو	۴۱	۵۰۹	۴۴	۴۴۴	۵۵	۴۲۶	۱۷	۵۸۸	۶۳	۵۷۶
تاجیکستان	۱۰۶	۴۰۳	۶۳	۳۹۳	۱۱۱	۲۸۴	۱۲۰	۳۹۷	۹۱	۵۳۹
تانزانیا	۱۲۳	۳۶۴	۸۵	۳۶۳	۱۳۰	۲۴۱	۱۲۹	۳۸۵	۱۱۳	۴۶۷
تایلند	۴۶	۴۸۸	۶۷	۳۸۵	۴۲	۴۶۵	۲۸	۵۵۲	۸۳	۵۴۹
تایوان / چین تایپه	۱۵	۵۶۹	۳۱	۴۹۴	۲۰	۵۶۲	۲۲	۵۷	۱۱	۶۵۱
ترکیه	۶۴	۴۶۱	۸۰	۳۶۹	۵۱	۴۳۹	۶۹	۴۷۶	۷۵	۵۶۲
ترینیداد و توباگو	۵۸	۴۶۸	۸۲	۳۶۷	۵۳	۴۳۶	۵۷	۴۹۲	۶۰	۵۷۹
تونس	۴۲	۵۰۸	۴۱	۴۵۴	۵۲	۴۳۶	۲۸	۵۳۳	۳۸	۶۰۹
تیمور شرقی	۱۱۹	۳۰۷	۱۱۶	۳۲۵	۱۳۸	۲۰۷	۲۴	۵۶۵	۱۳۳	۳۸۱
جامائیکا	۱۱۶	۳۷۶	۸۶	۳۶۳	۷۹	۳۷۴	۱۴۲	۲۵۵	۱۰۶	۵۱۱
جمهوری اسلامی ایران	۵۱	۴۸	۷۲	۳۷۹	۶۷	۳۹۶	۲۷	۵۵۶	۵۰	۵۹۱
جمهوری اسلواکی	۶۰	۴۶۶	۱۰۱	۳۴۶	۵۷	۴۳۳	۵۶	۴۹۲	۴۳	۶۰۴
جمهوری چک	۴۵	۴۹	۸۴	۳۶۵	۳۶	۴۸۷	۴۳	۵۱۷	۵۱	۵۹۱
جمهوری دومینیک	۱۱۰	۳۹	۱۲۶	۳۱۱	۱۰۶	۳۰۲	۹۶	۴۴۵	۱۰۹	۵
جمهوری قرقیزستان	۱۳۱	۳۵۲	۱۳۶	۲۹۱	۱۱۴	۲۷۷	۱۴۱	۳۲۷	۱۰۴	۵۱۵
جمهوری کره	۱۹	۵۶۵	۶۵	۳۹۹	۹	۵۹۴	۶	۶۳۷	۱۵	۶۳۸
چاد	۱۴۲	۲۸۸	۱۳۸	۲۸۳	۱۳۹	۲	۱۳۳	۳۷۱	۱۴۱	۲۹۶
چین	۳۰	۵۳۳	۴۸	۴۳۲	۴۴	۴۶۲	۱۰	۶۳۲	۳۲	۶۱۶
دانمارک	۸	۵۸۶	۵	۵۹۴	۱۰	۵۸۹	۳۱	۵۳۹	۲۸	۶۳۴
رژیم اشغالگر قدس	۳۵	۵۳۳	۳۳	۴۸۱	۳۳	۴۹۸	۵۳	۵	۳۶	۶۱۱
رواندا	۷۲	۴۵۳	۲۱	۵۳۳	۱۰۱	۳۰۲	۶۱	۴۸۹	۱۱۲	۴۷۸
روسیه	۶۳	۴۶۱	۱۲۸	۳۰۸	۴۸	۴۵۲	۴۴	۵۱۶	۶۸	۵۰۷
رومانی	۸۹	۴۲۸	۹۹	۳۴۹	۹۵	۳۲۷	۸۷	۴۵۲	۶۶	۵۷۲
زامبیا	۱۱۵	۳۷۷	۶۴	۳۹	۱۱۲	۲۷۸	۹۹	۴۴۳	۱۳۰	۳۹۷
زیمبابوه	۱۳۲	۳۴۹	۹۷	۳۰۵	۱۲۷	۲۴۹	۱۳۶	۳۶۷	۱۲۳	۴۲۹

ارکان رقابت پذیری

۴. بهداشت و آموزش ابتدایی		۳. محیط اقتصاد کلان		۲. زیرساختها		۱. نهادها		الزامات بنیادین		کشور / اقتصاد
امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	
۶۵۲	۹	۴.۲	۱۱۳	۵۶۹	۱۵	۵.۱۸	۲۴	۵.۴	۲۸	ژاپن
۳۳۵	۱۳۸	۴.۴۳	۹۸	۲۹۷	۱۰۸	۲.۸۷	۱۲۷	۳.۴۱	۱۳۵	ساحل عاج
۶	۴۵	۴.۰۸	۱۱۶	۴.۱۳	۶۰	۴.۲۳	۵۰	۴.۶۱	۶۵	سریلانکا
۶۶۵	۳	۶.۲۲	۹	۶.۳۳	۳	۶.۱۱	۱	۶.۳۳	۱	سنگاپور
۴۴۶	۱۱۹	۴.۵	۸۹	۲.۵۷	۱۲۲	۳.۷	۷۸	۳.۸۱	۱۱۳	سنگال
۶۳۵	۱۸	۶.۰۸	۱۳	۵.۷۴	۱۳	۶.۰۶	۲	۶.۰۶	۴	سوئد
۶۵۳	۸	۶.۲۸	۷	۶.۱۵	۵	۵.۷۸	۶	۶.۱۸	۳	سوئیس
۳۶۱	۱۳۴	۳.۹	۱۲۴	۳.۲۶	۹۸	۳.۷۳	۷۶	۳.۶۳	۱۲۴	سوازیلند
۵۴۴	۸۸	۴.۷۱	۷۲	۳.۷۴	۷۸	۳.۵۹	۸۹	۴.۲۷	۷۹	سورینام
۵.۷۷	۶۲	۴.۷۶	۶۸	۳.۳۱	۹۷	۳.۸۲	۷۰	۴.۴۱	۷۷	سوریه
۵.۶۸	۷۱	۶.۰۷	۱۴	۴.۶۷	۴۱	۵.۰۶	۲۶	۵.۳۷	۲۹	شیلی
۵.۸۲	۵۲	۴.۴۸	۹۱	۳.۶۷	۸۴	۳.۱۵	۱۲۱	۴.۲۸	۸۸	صربستان
۵.۷۸	۶۱	۶.۰۹	۱۲	۵.۳۱	۲۵	۵.۴۷	۱۲	۵.۶۶	۱۶	عربستان سعودی
۵.۵۲	۸۱	۶.۴۸	۳	۵.۱۶	۲۸	۵.۲۳	۱۶	۵.۶۲	۲۰	عمان
۴.۲۹	۱۲۴	۳.۴۹	۱۳۹	۲.۸۴	۱۱۰	۳.۹۶	۶۱	۳.۶۴	۱۲۲	غنا
۶.۳۷	۱۶	۴.۶	۸۳	۶.۳	۴	۵	۲۸	۵.۵۷	۲۳	فرانسه
۶.۷۶	۱	۵.۷۱	۲۰	۵.۶۲	۱۹	۵.۹۸	۴	۶.۰۲	۵	فنلاند
۵.۳۸	۹۲	۴.۹۹	۵۴	۳.۰۹	۱۰۵	۳.۲۲	۱۱۷	۴.۱۷	۱۰۰	فیلیپین
۶.۴۵	۱۳	۴.۸۱	۶۴	۵.۰۱	۳۱	۴.۷۶	۳۶	۵.۲۶	۳۲	قبرس
۵.۴۶	۸۵	۵.۸۶	۱۸	۳.۷	۸۲	۳.۵۴	۹۴	۴.۶۴	۶۲	قزاقستان
۶.۲۸	۲۲	۶.۴	۵	۵.۱۷	۲۷	۵.۱۹	۱۴	۵.۸۱	۱۲	قطر
۶.۰۸	۳۹	۴.۲۶	۱۰۹	۳.۷	۸۳	۴.۱۳	۵۳	۴.۵۴	۷۰	کاستاریکا
۴.۸۶	۱۱۱	۴.۴۲	۱۰۱	۳.۰۱	۱۰۷	۳.۶۹	۷۹	۳.۹۹	۱۰۸	کامبوج
۴.۵۴	۱۱۶	۴.۶۸	۷۷	۲.۴۷	۱۲۹	۳.۴۳	۱۰۴	۳.۷۸	۱۱۴	کامرون
۶.۵۸	۶	۵.۰۶	۴۹	۵.۸۸	۱۱	۵.۵۷	۱۱	۵.۷۷	۱۳	کانادا
۵.۹۶	۴۸	۴.۷۵	۷۰	۴.۷۳	۳۹	۳.۵۹	۹۰	۴.۷۶	۵۲	کرواسی
۵.۵۸	۷۸	۵.۱۷	۴۲	۳.۶۶	۸۵	۳.۴۷	۱۰۰	۴.۴۷	۷۳	کلمبیا
۴.۴۶	۱۱۸	۴.۰۲	۱۱۷	۳.۱	۱۰۳	۳.۳	۱۱۴	۳.۷۲	۱۱۸	کنیا
۵.۶	۷۷	۶.۵۹	۲	۴.۴۵	۵۰	۴.۲۵	۴۷	۵.۲۵	۳۴	کویت
۵.۳۶	۹۵	۴.۴	۱۰۲	۲.۹۱	۱۰۹	۴.۱۱	۵۴	۴.۱۹	۹۶	کیپ ورد
۴.۲۱	۱۲۵	۳.۶۷	۱۳۵	۳.۷۳	۸۰	۴.۶۹	۳۷	۴.۰۸	۱۰۳	کامبیا
۵.۷	۶۷	۳.۶۵	۱۳۷	۳.۹۵	۶۸	۳.۹۷	۶۰	۴.۲۳	۸۶	گرجستان
۵.۲۸	۱۰۰	۴.۷	۷۶	۳.۹۱	۷۰	۳.۰۸	۱۲۹	۴.۲۴	۹۳	گواتمالا
۵.۶۲	۷۶	۴	۱۱۹	۳.۱۲	۱۰۲	۳.۵۵	۹۳	۴.۰۷	۱۰۴	گویان
۶.۱۲	۳۵	۳.۸۹	۱۲۵	۲.۶۲	۱۲۱	۳.۲۶	۱۱۵	۳.۹۷	۱۰۹	لبنان
۵.۹۴	۴۹	۴.۴۶	۹۳	۴.۱۲	۶۱	۳.۸۷	۶۶	۴.۶	۶۶	لتونی
۳.۵۳	۱۳۵	۴.۲۹	۱۰۷	۲.۵۵	۱۲۴	۳.۲۱	۱۱۳	۳.۴۲	۱۳۴	لسوتو
۶.۰۶	۴۰	۴.۷۱	۷۴	۳.۸۷	۷۴	۴.۱۷	۵۲	۴.۷	۵۶	لهستان
۶.۲۶	۲۵	۶.۰۴	۱۵	۵.۶۱	۲۱	۵.۶۷	۸	۵.۹	۶	لوکزامبورگ
۵.۹۹	۴۶	۴.۷۱	۷۳	۴.۶۴	۴۳	۳.۹۴	۶۲	۴.۸۲	۴۹	لیتوانی
۵.۲۴	۱۰۲	۳.۷	۱۲۴	۲.۲۵	۱۳۳	۲.۹۳	۱۳۳	۳.۵۳	۱۲۸	ماداگاسکار
۴.۱۳	۱۲۸	۴.۲۸	۱۰۸	۲.۲۷	۱۳۱	۴.۰۵	۵۶	۳.۶۸	۱۲۰	مالاوی
۶.۲۲	۳۹	۵.۰۴	۵۱	۴.۵۲	۴۷	۴.۶۹	۳۸	۵.۱۲	۴۰	مالت
۶.۱۴	۳۳	۵.۵	۲۹	۵.۲۲	۲۶	۴.۹۴	۳۰	۵.۴۵	۲۵	مالزی
۳.۴۴	۱۳۷	۴.۷۷	۶۶	۲.۷۸	۱۱۳	۳.۲۶	۱۰۸	۳.۵۹	۱۲۶	مالی
۵.۸۱	۵۴	۴.۷۷	۶۷	۴.۵۲	۴۶	۳.۷۹	۷۳	۴.۷۲	۵۵	مجارستان
۵.۳۸	۹۳	۵.۶۵	۲۵	۳.۹۵	۶۹	۳.۹۸	۵۹	۴.۷۴	۵۴	مراکش
۵.۳۶	۹۶	۳.۷۴	۱۳۲	۳.۸۱	۷۵	۳.۷۸	۷۴	۴.۱۷	۹۹	مصر
۵.۳۵	۹۸	۵.۳۵	۳۴	۲.۷۲	۱۱۸	۳.۲۱	۱۱۹	۴.۱۶	۱۰۱	مغولستان
۵.۵۳	۸۰	۵.۳۴	۳۷	۳.۶۶	۸۶	۳.۶۸	۸۱	۴.۵۵	۶۹	مقدونیه
۵.۶۹	۶۹	۵.۲۵	۳۹	۳.۹۸	۶۶	۳.۴۴	۱۰۳	۴.۵۹	۶۷	مکزیک
۴.۰۳	۱۲۹	۴.۴۵	۹۵	۲.۴۹	۱۲۶	۳.۱۴	۱۲۲	۳.۵۳	۱۲۹	موریتانی
۵.۸۱	۵۵	۴.۶۴	۷۹	۴.۳۳	۵۴	۴.۵۴	۴۰	۴.۸۳	۴۸	موریس
۳.۸۱	۱۳۲	۳.۹۴	۱۲۲	۲.۵۷	۱۲۳	۳.۲۹	۱۰۵	۳.۴۳	۱۳۳	موزامبیک
۵.۴۶	۸۶	۴.۲۴	۱۰۳	۳.۲۲	۹۶	۳.۲۸	۱۰۶	۴.۱۳	۱۰۲	مولداوی
۵.۷۹	۵۹	۴.۴۵	۹۴	۴.۰۱	۶۳	۴.۵۳	۴۲	۴.۶۹	۵۷	مونته‌نگرو
۴.۶۴	۱۱۴	۴.۸۶	۶۳	۴.۲۲	۵۸	۴.۵	۴۳	۴.۵۶	۶۸	نامیبیا
۴.۶۴	۱۱۵	۵.۰۵	۵۰	۱.۸۷	۱۴۱	۳.۱۲	۱۲۴	۳.۶۷	۱۲۱	نیپال
۶.۲۸	۲۱	۶.۴۵	۴	۴.۹۵	۳۵	۵.۷۴	۷	۵.۸۵	۹	نروژ
۳.۲۸	۱۴۰	۳.۹۶	۱۲۱	۲.۲۱	۱۳۵	۳.۲۱	۱۱۱	۳.۱۹	۱۳۹	نیجریه
۵.۳	۹۹	۴.۳	۱۰۶	۲.۷۵	۱۱۶	۳.۰۶	۱۳۰	۳.۸۵	۱۱۱	نیکاراگوئه
۶.۶۱	۴	۵.۰۷	۴۸	۴.۹۷	۳۴	۵.۹۸	۳	۵.۶۶	۱۷	نیوزیلند
۵.۴۸	۸۴	۳.۸۵	۱۲۸	۲.۷۲	۱۱۷	۲.۴۲	۱۴۲	۳.۶۲	۱۲۵	ونزوئلا
۵.۶۶	۷۳	۴.۷۸	۶۵	۳.۵۹	۹۰	۳.۶۳	۸۷	۴.۴۱	۷۶	ویتنام
۳.۳۲	۱۳۹	۴.۷۲	۷۱	۱.۶۲	۱۴۲	۲.۴۶	۱۴۱	۳.۰۳	۱۴۰	هائیتی
۶.۵۴	۷	۵.۳۴	۳۶	۶.۰۲	۷	۵.۶۱	۱۰	۵.۸۸	۷	هلند
۵.۲۵	۱۰۱	۴.۳	۱۰۵	۳.۶	۸۹	۳.۸۴	۶۹	۴.۲۵	۹۱	هند
۵.۴۳	۸۹	۴.۶۱	۸۱	۳.۵۳	۹۱	۳.۴۴	۱۰۲	۴.۲۵	۹۰	هندوراس
۶.۲۵	۳۷	۶.۲۶	۸	۶.۷۱	۱	۵.۶۳	۹	۶.۲۱	۲	هنگ کنگ
۴.۱۵	۱۲۷	۳.۸۳	۱۳۰	۲.۲۶	۱۳۲	۲.۵۸	۱۴۰	۳.۲۱	۱۳۸	یمن
۶.۰۹	۳۷	۳.۳۹	۱۴۰	۴.۵۴	۴۵	۳.۵۲	۹۶	۴.۳۶	۸۰	یونان

ارکان رقابت پذیری

کشور / اقتصاد	عوامل تقویت کننده‌ی کارایی		۵. آموزش عالی		۶. کارایی بازار کالا		۷. کارایی بازار نیروی کار		۸. سطح توسعه‌ی بازار مالی		۹. آمادگی در حوزه‌ی فناوری		۱۰. اندازه‌ی بازار	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
آذربایجان	۷۷	۳.۹۹	۷۵	۴.۰۱	۷۹	۴.۱۲	۱۴	۴.۹۵	۹۴	۳.۷۶	۷۴	۳.۶	۷۵	۳.۵
آرژانتین	۸۴	۳.۸۵	۵۴	۴.۴۸	۱۳۷	۳.۲۳	۱۳۱	۳.۵۲	۱۲۶	۳.۲۶	۶۴	۳.۷۱	۲۴	۴.۸۸
آفریقای جنوبی	۳۸	۴.۴۴	۷۳	۴.۰۳	۳۲	۴.۶۶	۹۵	۴.۰۶	۴	۵.۴۸	۷۶	۳.۶	۲۵	۴.۸۱
آلبانی	۸۲	۳.۸۷	۸۲	۳.۹۷	۴۳	۴.۴۶	۴۹	۴.۵۷	۱۰۷	۳.۵۹	۶۲	۳.۷۶	۱۰۱	۲.۸۶
آلمان	۱۳	۵.۱۸	۷	۵.۷۳	۲۶	۴.۷۹	۶۴	۴.۴۱	۳۹	۴.۵۴	۱۴	۵.۶۱	۵	۶
آنگولا	۱۳۶	۳.۰۴	۱۴۲	۱.۹۱	۱۳۸	۳.۲۱	۱۰۹	۳.۹۶	۱۲۶	۲.۶۷	۱۲۹	۲.۶۵	۶۲	۳.۸۳
اتریش	۱۹	۴.۹۴	۱۸	۵.۳۸	۲۰	۴.۸۹	۲۹	۴.۷۶	۳۱	۴.۶۴	۱۵	۵.۴	۳۵	۴.۵۸
اتوبی	۱۲۱	۳.۳۷	۱۲۲	۲.۶۸	۱۰۰	۳.۹۴	۶۹	۴.۲۶	۱۲۵	۳.۲۷	۱۳۸	۲.۴۳	۷۴	۳.۵۳
اردن	۷۸	۳.۹۵	۵۹	۴.۳۳	۵۴	۴.۳۳	۱۰۷	۳.۹۷	۶۵	۴.۱۲	۵۹	۳.۸۱	۸۸	۳.۱۷
ارمنستان	۹۱	۳.۷۳	۷۶	۴.۰۱	۱۰۸	۳.۸۸	۳۴	۴.۷۱	۹۵	۳.۷۶	۸۸	۳.۴۳	۱۱۵	۲.۵۷
اروگوئه	۷۵	۴	۴۲	۴.۶۹	۷۷	۴.۱۵	۱۱۸	۳.۸۴	۷۹	۳.۹۷	۴۹	۴.۱۸	۸۷	۳.۱۷
اسپانیا	۳۲	۴.۵۸	۳۲	۴.۹	۶۶	۴.۲۳	۱۱۹	۳.۸۴	۶۴	۴.۱۴	۲۸	۴.۹۵	۱۳	۵.۴۴
استرالیا	۱۲	۵.۱۸	۱۱	۵.۶۲	۲۲	۴.۸۴	۱۳	۵.۰۴	۶	۵.۳۸	۲۲	۵.۱۱	۱۹	۵.۱
استونی	۳۶	۴.۵۲	۲۳	۵.۱۵	۲۹	۴.۷۴	۲۹	۴.۹۲	۴۱	۴.۵۱	۲۷	۴.۹۵	۱۰۰	۲.۸۹
اسلواونی	۵۱	۴.۲۳	۲۱	۵.۱۶	۴۸	۴.۳۷	۱۰۲	۴	۱۰۲	۳.۶۲	۳۲	۴.۷۶	۸۰	۳.۴۴
اکوادور	۱۰۷	۳.۵۳	۹۰	۳.۸۵	۱۳۱	۳.۵۷	۱۳۸	۳.۲۷	۱۱۲	۳.۴۷	۱۰۳	۳.۱	۶۰	۳.۸۴
الجزایر	۱۲۲	۳.۳۵	۱۰۱	۳.۵۱	۱۳۴	۳.۳۸	۱۳۷	۳.۴۱	۱۳۷	۲.۶۴	۱۲۰	۲.۸۳	۴۷	۴.۳۵
السالوادر	۹۶	۳.۷۱	۱۰۵	۳.۴۶	۶۹	۴.۲۲	۱۰۸	۳.۹۶	۷۲	۴.۰۱	۹۰	۳.۲۷	۸۶	۳.۲۱
امارات متحده‌ی عربی	۲۵	۴.۷۸	۳۳	۴.۸۴	۱۰	۵.۱۷	۲۸	۴.۷۹	۳۳	۴.۶۱	۳۰	۴.۸۸	۴۳	۴.۴۲
اندونزی	۵۶	۴.۱۸	۶۹	۴.۱۶	۶۷	۴.۲۳	۹۴	۴.۰۶	۶۹	۴.۰۶	۹۴	۳.۳۳	۱۵	۵.۲۲
اوکراین	۷۴	۴	۵۱	۴.۵۸	۱۲۹	۳.۵۸	۶۱	۴.۴۴	۱۱۶	۳.۳۹	۸۲	۳.۴۷	۳۸	۴.۵۴
اوگاندا	۱۰۱	۳.۶۴	۱۲۵	۲.۸۶	۱۰۵	۳.۸۹	۲۶	۴.۸	۶۶	۴.۱۲	۱۱۱	۳	۸۹	۳.۱۶
ایالات متحده‌ی آمریکا	۳	۵.۴۹	۱۳	۵.۵۷	۲۴	۴.۸	۴	۵.۵۷	۲۲	۴.۸۷	۲۰	۵.۳۳	۱	۶.۹۲
ایتالیا	۴۰	۴.۴۱	۴۱	۴.۶۹	۵۹	۴.۳	۱۲۳	۳.۷۷	۹۷	۳.۷۳	۴۲	۵.۳۴	۹	۵.۶۲
ایرلند	۲۰	۴.۶۷	۲۲	۵.۱۵	۱۳	۵.۱	۱۷	۴.۹	۱۱۵	۳.۴۴	۱۷	۵.۳۴	۵۶	۴.۱۲
ایسلند	۳۳	۴.۵۷	۹	۵.۶۵	۴۰	۴.۴۹	۱۰	۵.۱۹	۱۰۸	۳.۵۸	۳	۶.۲۱	۱۲۸	۲.۳۲
باربادوس	۴۹	۴.۲۸	۲۵	۵.۰۸	۵۶	۴.۳۱	۳۵	۴.۶۹	۲۹	۴.۷	۲۹	۴.۹۳	۱۳۴	۱.۹۴
بحرین	۳۱	۴.۵۹	۲۸	۵	۶	۵.۲۴	۱۹	۴.۸۷	۱۴	۵.۱۲	۳۹	۴.۴۸	۱۰۴	۲.۸۳
برزیل	۴۱	۴.۴	۵۷	۴.۳۵	۵۷	۳.۸۱	۸۳	۴.۱۹	۴۳	۴.۴۷	۵۴	۳.۹۸	۱۰	۵.۶۱
برونئی دارالسلام	۷۱	۴.۰۳	۶۱	۴.۲۵	۸۲	۴.۰۸	۹	۴.۲۵	۵۷	۴.۲۱	۵۷	۳.۸۶	۱۲۱	۲.۵
بروندی	۱۴۲	۲.۵۱	۱۴۰	۱.۹۹	۱۴۱	۳.۰۲	۷۷	۴.۲۸	۱۴۱	۲.۲۹	۱۴۲	۲.۱۶	۱۴۱	۱.۳۲
بریتانیا	۵	۵.۴۳	۱۶	۵.۴۷	۱۹	۴.۹۷	۷	۵.۲۶	۲۰	۴.۹۴	۸	۶.۰۸	۶	۵.۷۷
بلژیک	۱۵	۵.۱۳	۵	۵.۷۵	۱۴	۵.۰۶	۴۴	۴.۶۱	۲۸	۴.۷۶	۱۱	۵.۸	۲۶	۴.۷۸
بلغارستان	۵۹	۴.۱	۷۰	۴.۱۶	۸۶	۴.۰۸	۵۶	۴.۴۹	۷۵	۳.۹۹	۵۰	۴.۱۱	۶۴	۳.۸
بلیز	۱۳۰	۳.۱۴	۱۱۲	۳.۲	۱۲۱	۳.۷۳	۸۲	۴.۱۹	۱۱۱	۳.۴۹	۱۱۸	۲.۸۶	۱۴۰	۱.۴
بنگلادش	۹۹	۳.۶۹	۱۲۶	۲.۸۱	۸۱	۴.۰۹	۱۰۰	۴.۰۲	۶۷	۴.۰۷	۱۲۲	۲.۸۲	۴۹	۴.۳۲
بنین	۱۱۷	۳.۴۳	۱۱۱	۳.۲۴	۱۰۱	۳.۹۳	۶۳	۴.۴۲	۹۸	۳.۷۱	۱۱۹	۲.۸۵	۱۲۳	۲.۴۱
بوتسوانا	۸۶	۳.۸۲	۹۳	۳.۷۲	۶۸	۴.۲۲	۵۲	۴.۵۵	۴۴	۴.۴۴	۱۰۱	۳.۱۲	۹۹	۲.۹۵
بورکینافاسو	۱۳۲	۳.۱۲	۱۳۵	۲.۵۲	۱۲۷	۳.۶۱	۷۸	۴.۲۷	۱۳۱	۳.۱۵	۱۳۲	۲.۵۹	۱۱۶	۲.۵۵
بوسنی و هرزگوین	۱۰۲	۳.۶۳	۸۶	۳.۹۱	۱۱۵	۳.۸۱	۸۵	۴.۱۵	۱۲۴	۳.۲۷	۷۳	۳.۲۷	۹۷	۳.۰۳
بولیوی	۱۲۵	۳.۲۴	۹۵	۳.۶۸	۱۲۶	۳.۲۷	۱۴۰	۳.۲۹	۱۲۲	۳.۲۹	۱۲۵	۳.۲	۸۴	۳.۲۲
پاراگوئه	۱۱۴	۳.۴۷	۱۱۶	۳.۱۶	۸۳	۴.۰۸	۱۲۷	۳.۶۳	۸۸	۳.۸۶	۱۱۲	۲.۹۹	۹۲	۳.۰۹
پاکستان	۱۰۰	۳.۶۸	۱۲۲	۳.۰۱	۹۳	۴	۱۳۶	۳.۴۷	۷۰	۴.۰۳	۱۱۵	۲.۹۴	۳۰	۴.۶۷
پاناما	۵۷	۴.۱۳	۷۸	۳.۹۹	۴۶	۴.۴	۱۱۵	۳.۹۱	۲۷	۴.۷۹	۴۰	۴.۴۴	۸۵	۳.۲۲
پرتغال	۳۹	۴.۴۲	۳۵	۴.۸۲	۶۲	۴.۲۷	۱۲۲	۳.۷۹	۷۸	۳.۹۸	۱۹	۵.۲۱	۴۵	۴.۳۵
پرو	۵۰	۴.۲۵	۷۷	۴.۲۵	۵۰	۴.۳۷	۴۲	۴.۶۲	۳۸	۴.۵۴	۶۹	۳.۶۵	۴۸	۴.۳۴
پورتوریکو	۳۵	۴.۵۳	۲۹	۴.۹۷	۳۰	۴.۷۱	۴۸	۴.۵۸	۴۰	۴.۵۱	۳۵	۴.۶۷	۶۸	۳.۷۲
تاجیکستان	۱۱۸	۳.۴۲	۹۶	۳.۶۴	۱۱۷	۳.۷۸	۷۱	۴.۲۳	۱۱۹	۳.۳۲	۱۱۶	۲.۹	۱۱۹	۲.۵۳
تانزانیا	۱۱۳	۳.۴۷	۱۳۱	۲.۶۹	۱۱۲	۳.۸۲	۷۳	۴.۲۳	۸۵	۳.۸۹	۱۲۶	۲.۷	۸۲	۳.۳۹
تایلند	۴۳	۴.۳۸	۶۲	۴.۲۵	۴۲	۴.۴۷	۳۰	۴.۷۵	۵۰	۴.۳۵	۸۴	۳.۴۷	۲۲	۵.۰۲
تایوان / چین تایپه	۱۶	۵.۱	۱۰	۵.۶۴	۱۱	۵.۱۳	۳۳	۴.۷۱	۲۴	۴.۸۴	۲۴	۵.۰۸	۱۶	۵.۲۱
ترکیه	۵۲	۴.۲۲	۷۴	۴.۰۲	۴۷	۴.۳۸	۱۳۳	۴.۵۱	۵۵	۴.۲۶	۵۵	۳.۹۵	۱۷	۵.۱۹
ترینیداد و توباگو	۷۹	۳.۸۹	۶۴	۴.۲	۸۷	۳.۹۱	۱۰۴	۴.۱۲	۴۹	۴.۳۹	۵۲	۴.۰۴	۱۱۱	۲.۷
تونس	۵۸	۴.۱۱	۴۴	۴.۶۷	۴۴	۴.۴۲	۱۰۶	۳.۹۷	۷۶	۳.۹۹	۵۸	۳.۸۲	۶۳	۳.۸۱
تیمور شرقی	۱۳۸	۲.۸۸	۱۳۴	۲.۶۳	۱۱۰	۳.۸۷	۹۰	۴.۱۱	۱۲۹	۲.۵۸	۱۴۰	۲.۴	۱۳۷	۱.۶۵
جلمائیکا	۸۵	۳.۸۴	۸۵	۳.۹۲	۷۸	۴.۱۲	۸۰	۴.۲۲	۵۲	۴.۳۳	۷۲	۳.۶۳	۱۰۲	۲.۸۳
جمهوری اسلامی ایران	۸۸	۳.۷۶	۸۹	۳.۸۶	۱۰۳	۳.۹۱	۱۳۹	۳.۲۴	۱۲۳	۳.۲۸	۱۰۴	۳.۰۹	۲۱	۵.۰۶
جمهوری اسلواکی	۴۴	۴.۳۸	۵۳	۴.۵	۵۱	۴.۳۶	۵۹	۴.۴۷	۴۷	۴.۴۴	۳۷	۴.۵۴	۵۸	۳.۹۹
جمهوری چک	۲۹	۴.۶۳	۳۰	۴.۹۵	۳۶	۴.۵۸	۴۲	۴.۶۲	۵۳	۴.۳۱	۳۱	۴.۸۲	۴۰	۴.۴۸
جمهوری دومینیک	۹۳	۳.۷۱	۹۹	۳.۵۶	۱۱۱	۳.۸۵	۱۰۴	۳.۹۸	۱۰۳	۳.۶۱	۷۰	۳.۶۵	۶۹	۳.۶۲
جمهوری قرقیزستان	۱۱۵	۳.۴۴	۹۲	۳.۷۶	۱۱۹	۳.۷۴	۵۳	۴.۵۵	۱۱۳	۳.۴۷	۱۳۱	۲.۶	۱۱۸	۲.۵۳
جمهوری کره	۲۲	۴.۸۶	۱۷	۵.۴۴	۳۷	۴.۵۷	۷۶	۴.۳	۸۰	۳.۹۵	۱۸	۵.۲۳	۱۱	۵.۵۷
چاد	۱۳۹	۲.۸۷	۱۳۷	۲.۳۸	۱۳۹	۳.۰۷	۹۷	۴.۰۴	۱۲۵	۲.۷۷	۱۴۱	۲.۷۷	۱۱۲	۲.۶۸
چین	۲۶	۴.۷	۵۸	۴.۳۴	۴۵	۴.۴۲	۳۶	۴.۶۸	۴۸	۴.۴۲	۷۷	۳.۵۷	۲	۶.۷۷
دانمارک	۹	۵.۲۷	۶	۵.۷۵	۱۶	۵.۰۶	۶	۵.۳۹	۱۷	۵.۰۱	۴	۶.۲	۵۳	۴.۲۱
رژیم اشغالگر قدس	۲۱	۴.۸۶	۲۷	۵.۰۳	۳۳	۴.۶۵	۲۴	۴.۸۲	۱۰	۵.۳	۲۱	۵.۱۲	۵۱	۴.۲۵
رواندا	۹۵	۳.۷۱	۱۱۹	۳.۰۹	۴۹	۴.۳۷	۸	۵.۲۵	۵۴	۴.۲۶	۱۰۹	۳.۰۵	۱۲۹	۲.۲۱
روسیه	۵۵	۴.۱۹	۵۲	۴.۵۴	۱۸۸	۳.۶	۶۵	۴.۴	۱۲۷	۳.۲۱	۶۸	۳.۶۶	۸	۵.۷۳
رومانی	۶۲	۴.۰۹	۵۵	۴.۴۲	۹۶	۳.۹۶	۹۲	۴.۱	۸۴	۳.۹۱	۶۰	۳.۷۶	۴۴	۴.۳۹
زامبیا	۱۰۶	۳.۵۴	۱۲۱	۳.۰۳	۶۱	۴.۲۷	۱۰۵	۳.۹۷	۵۱	۴.۳۴	۱۱۴	۲.۹۶	۱۱۴	۲.۶۴
زیمبابوه	۱۳۳	۳.۱	۱۱۸	۳.۱۲	۱۲۴	۳.۷	۱۳۰	۳.۵۶	۱۰۴	۳.۶	۱۲۸	۲.۶۹	۱۳۳	۱.۹۷

جدول ۶: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱: زیر شاخص عوامل تقویت کننده کارایی (ادامه)

ارکان رقابت پذیری

کشور / اقتصاد	عوامل تقویت کننده کارایی		۵. آموزش عالی		۶. کارایی بازار کالا		۷. کارایی بازار نیروی کار		۸. سطح توسعه بازار مالی		۹. آمادگی در حوزه فناوری		۱۰. اندازه بازار	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
ژاپن	۱۱	۵.۱۹	۱۹	۵.۲۷	۱۸	۴.۹۸	۱۲	۵.۰۴	۳۲	۴.۶۴	۲۵	۵.۰۶	۴	۶.۱۲
ساحل عاج	۱۱۹	۳.۳۸	۱۲۴	۲.۹۶	۱۲۶	۳.۷	۸۴	۴.۱۶	۱۱۸	۳.۳۳	۱۰۸	۳.۰۶	۹۴	۳.۰۶
سريلانكا	۶۹	۴.۰۳	۶۶	۴.۱۸	۴۱	۴.۴۸	۱۱۷	۳.۸۹	۴۵	۴.۴۴	۸۵	۳.۴۶	۶۷	۳.۷۳
سنگاپور	۱	۵.۵۸	۴	۵.۷۷	۱	۵.۵۷	۲	۵.۸۶	۱	۵.۸۴	۱۰	۵.۹	۳۷	۴.۵۶
سنگال	۱۰۸	۳.۵۳	۱۱۰	۳.۲۷	۸۹	۴.۰۵	۹۹	۴.۰۲	۱۰۶	۳.۵۹	۸۶	۳.۴۵	۱۰۵	۲.۸۱
سوئد	۷	۵.۳۳	۲	۵.۸۱	۷	۵.۲۱	۲۵	۴.۸۲	۱۱	۵.۲۴	۲	۶.۲۹	۳۱	۴.۵۹
سوئیس	۲	۵.۵۳	۳	۵.۵	۵	۵.۲۴	۱	۵.۹۵	۷	۵.۳۵	۱	۶.۳	۳۹	۴.۵۱
سوازیلند	۱۲۸	۳.۱۷	۱۲۷	۲.۸	۱۰۹	۳.۸۷	۱۱۱	۳.۹۴	۹۰	۳.۸۵	۱۳۵	۲.۵۴	۱۳۲	۲
سورینام	۱۲۴	۳.۲۷	۱۰۴	۳.۴۶	۱۳۰	۳.۵۸	۱۰۱	۴.۰۱	۱۰۱	۳.۶۶	۹۶	۳.۲۹	۱۳۸	۱.۶۴
سوریه	۱۰۹	۳.۵۱	۱۰۶	۳.۴۵	۱۰۲	۳.۹۲	۱۳۴	۳.۴۹	۱۱۷	۳.۳۵	۱۰۵	۳.۰۹	۶۶	۳.۷۶
شیلی	۳۴	۴.۵۴	۴۳	۴.۶۷	۲۵	۴.۷۹	۳۹	۴.۶۴	۳۷	۴.۵۶	۴۵	۴.۲۶	۴۶	۴.۳۵
صربستان	۹۰	۳.۷۳	۸۱	۳.۹۸	۱۳۲	۳.۴۹	۱۱۲	۳.۹۴	۹۶	۳.۷۴	۷۱	۳.۶۳	۷۰	۳.۶۱
عربستان سعودی	۲۴	۴.۸۲	۳۶	۴.۸۱	۴	۵.۲۵	۵۰	۴.۵۷	۱۶	۵.۰۶	۴۳	۴.۳۳	۲۳	۴.۹۲
عمان	۴۵	۴.۳۳	۶۳	۴.۲۴	۱۳	۴.۸۱	۴۰	۴.۶۳	۳۰	۴.۶۶	۵۱	۴.۰۸	۷۳	۳.۵۶
غنا	۹۲	۳.۷۲	۱۰۹	۳.۳۵	۷۲	۴.۲	۷۹	۴.۲۵	۶۱	۴.۱۶	۱۱۳	۲.۹۷	۸۱	۳.۴۲
فرانسه	۱۷	۵.۰۹	۲۰	۵.۲۴	۳۸	۴.۵۶	۶۸	۴.۳۸	۱۸	۵	۱۳	۵.۶۳	۷	۵.۷۴
فنلاند	۱۰	۵.۱۹	۱	۶.۰۹	۲۱	۴.۸۹	۱۵	۴.۹۴	۹	۵.۳۴	۱۲	۵.۷۵	۵۴	۴.۱۵
فیلیپین	۷۰	۴.۰۳	۷۱	۴.۱۳	۸۸	۴.۰۵	۱۱۳	۳.۹۲	۷۱	۴.۰۲	۸۳	۳.۴۷	۳۶	۴.۵۷
قبرس	۴۶	۴.۳۲	۳۹	۴.۷	۲۷	۴.۷۸	۶۰	۴.۴۴	۲۵	۴.۸۳	۴۱	۴.۳۶	۱۰۳	۲.۸۳
قزاقستان	۷۶	۴	۶۵	۴.۱۸	۸۷	۴.۰۷	۲۱	۴.۸۶	۱۲۱	۳.۳	۸۷	۳.۴۴	۵۵	۴.۱۲
قطر	۲۷	۴.۶۸	۵۰	۴.۶۲	۱۷	۵.۰۴	۲۲	۴.۸۶	۱۹	۴.۹۶	۳۳	۴.۷۴	۵۹	۳.۸۶
کلمبیا	۶۱	۴.۰۹	۴۷	۴.۶۵	۵۷	۴.۳۱	۵۵	۴.۵۱	۹۱	۳.۸۳	۵۶	۳.۹۴	۸۳	۳.۳۱
کلمبوج	۹۸	۳.۶۹	۱۲۰	۳.۰۷	۵۸	۴.۳	۳۸	۴.۶۴	۷۴	۴.۶۴	۴	۳.۰۳	۹۳	۳.۰۷
کامرون	۱۲۰	۳.۲۷	۱۱۵	۳.۱۶	۹۷	۳.۹۵	۹۳	۴.۰۸	۱۳۰	۳.۱۷	۱۲۳	۲.۷۳	۹۰	۳.۱۴
کانادا	۶	۵.۳۶	۱۲	۵.۵۹	۱۲	۵.۱۲	۵	۵.۴۳	۱۳	۵.۲	۱۶	۵.۴	۱۴	۵.۴۴
کرواسی	۷۲	۴.۰۱	۵۶	۴.۴۱	۱۱۴	۳.۸۱	۱۱۶	۳.۸۹	۸۷	۳.۸۷	۳۸	۴.۵	۷۲	۳.۵۷
کلمبیا	۶۰	۴.۱	۶۰	۴.۲۷	۹۹	۳.۹۴	۸۸	۴.۱۲	۶۸	۴.۰۷	۷۵	۳.۶	۳۲	۴.۵۹
کوبا	۷۳	۴.۰۱	۹۴	۳.۷۲	۸۰	۴.۰۹	۳۷	۴.۶۷	۲۶	۴.۸۳	۹۸	۳.۲۶	۷۷	۳.۴۸
کویت	۶۷	۴.۰۵	۹۱	۳.۸۳	۵۳	۴.۳۴	۶۲	۴.۴۴	۵۹	۴.۱۷	۶۵	۳.۶۹	۶۱	۳.۸۴
کیمپورد	۱۲۶	۳.۲۲	۱۰۲	۳.۴۸	۱۰۶	۳.۸۹	۱۲۴	۳.۷۷	۱۰۹	۳.۵۳	۸۱	۳.۴۹	۱۴۲	۱.۱۹
گامبیا	۱۱۱	۳.۴۸	۹۷	۳.۶۲	۹۰	۴.۰۳	۲۷	۴.۷۹	۸۱	۳.۹۵	۱۰۷	۳.۰۷	۱۳۹	۱.۴۴
گرجستان	۸۹	۳.۷۴	۸۸	۳.۸۷	۷۴	۴.۱۶	۳۲	۴.۷۴	۹۹	۳.۶۸	۱۰۰	۳.۲۳	۱۰۶	۲.۸
گواتمالا	۸۱	۳.۸۷	۱۰۰	۳.۵۲	۶۵	۴.۲۴	۹۸	۴.۰۳	۴۶	۴.۴۴	۸۰	۴.۴۴	۷۶	۳.۵
گویان	۱۱۰	۳.۵	۷۹	۳.۹۹	۹۴	۳.۹۹	۹۱	۴.۱	۹۳	۳.۷۷	۹۷	۳.۲۶	۱۳۵	۱.۹۲
لبنان	۴۴	۴.۰۶	۴۹	۴.۶۳	۳۵	۴.۶	۱۱۰	۳.۹۶	۵۸	۴.۱۸	۸۹	۳.۳۹	۷۱	۳.۵۸
لبنان	۵۴	۴.۲	۳۴	۴.۸۴	۶۰	۴.۲۸	۴۷	۴.۵۹	۶۰	۴.۱۷	۴۶	۴.۲۶	۹۵	۳.۰۵
لسوتو	۱۳۵	۳.۰۸	۱۳۰	۲.۷۴	۹۵	۳.۹۷	۸۶	۴.۱۴	۱۲۰	۳.۳۲	۱۳۳	۲.۵۶	۱۳۶	۱.۷۶
لهستان	۳۰	۴.۶۱	۳۱	۴.۹۵	۵۲	۴.۳۶	۵۸	۴.۴۸	۳۴	۴.۶	۴۸	۴.۱۸	۲۰	۵.۰۸
لوکزامبورگ	۲۳	۴.۸۶	۴۰	۴.۶۹	۲	۵.۴۴	۴۱	۴.۶۳	۸	۵.۳۴	۹	۶	۹۶	۳.۰۴
لیتوانی	۴۸	۴.۳۱	۲۶	۵.۰۸	۶۴	۴.۲۵	۵۴	۴.۵۳	۸۹	۳.۸۶	۳۴	۴.۷	۷۹	۳.۴۶
ماداگاسکار	۱۳۱	۳.۱۴	۱۳۳	۲.۶۶	۱۲۲	۳.۷۲	۷۴	۴.۳۲	۱۳۴	۲.۹۳	۱۳۶	۲.۵۴	۱۱۳	۲.۶۷
مالاوی	۱۱۶	۳.۴۳	۱۲۳	۲.۹۹	۹۱	۴.۰۲	۵۱	۴.۵۶	۷۷	۳.۹۸	۱۲۴	۲.۷	۱۲۵	۲.۳۶
مالت	۴۷	۴.۳۲	۳۷	۴.۸۱	۳۴	۴.۶۱	۱۰۳	۳.۹۹	۱۵	۵.۱۱	۲۶	۵.۰۵	۱۲۷	۲.۳۳
مالزی	۲۰	۴.۸۸	۳۸	۴.۷۶	۱۵	۵.۰۶	۲۰	۴.۸۷	۳	۵.۵۳	۴۴	۴.۲۹	۲۹	۴.۷۵
مالی	۱۳۴	۳.۱	۱۲۸	۲.۷۶	۱۲۰	۳.۷۳	۱۲۱	۳.۷۹	۱۳۳	۳.۰۴	۱۲۷	۲.۶۹	۱۱۷	۲.۵۵
مجارستان	۴۲	۴.۳۹	۴۵	۴.۶۶	۵۵	۴.۳۲	۶۶	۴.۳۸	۶۳	۴.۱۵	۳۶	۴.۵۵	۵۲	۴.۲۴
مراکش	۸۳	۳.۸۶	۹۸	۳.۶۲	۷۶	۴.۱۵	۱۳۲	۳.۵۲	۶۲	۴.۱۶	۶۶	۳.۶۹	۵۷	۴.۰۳
مصر	۹۴	۳.۷۱	۱۰۷	۳.۴۴	۱۱۸	۳.۷۵	۱۴۱	۳.۱۹	۹۲	۳.۷۸	۹۵	۳.۳۱	۲۷	۴.۷۷
مغولستان	۱۰۵	۳.۵۶	۸۴	۳.۹۳	۹۲	۴.۰۲	۳۱	۴.۷۴	۱۲۹	۳.۱۹	۱۰۲	۳.۱	۱۲۴	۲.۳۷
مقدونیه	۸۷	۳.۸۳	۸۰	۳.۹۸	۶۳	۴.۲۶	۷۲	۴.۳۳	۸۲	۳.۹۴	۶۷	۳.۶۷	۱۰۷	۲.۷۹
مکزیک	۵۳	۴.۲۱	۷۲	۴.۰۷	۸۴	۴.۰۸	۱۱۴	۳.۹۲	۸۳	۳.۹۲	۶۳	۳.۷۵	۱۲	۵.۵۵
موریتانی	۱۴۱	۲.۷۱	۱۳۹	۲.۰۹	۱۳۵	۳.۳۱	۱۲۵	۳.۷۱	۱۳۸	۲.۶۱	۱۳۷	۲.۵۱	۱۳۱	۲.۰۳
موریس	۶۸	۴.۰۴	۶۸	۴.۱۷	۲۸	۴.۷۵	۶۷	۴.۳۸	۴۲	۴.۴۹	۶۱	۳.۷۶	۱۱۰	۲.۷۱
موزامبیک	۱۲۹	۳.۱۶	۱۳۶	۲.۵۲	۱۱۶	۳.۸	۱۲۰	۳.۷۹	۱۲۸	۳.۲	۱۱۷	۲.۸۶	۱۰۸	۲.۷۶
مولداوی	۱۰۳	۳.۶۲	۸۳	۳.۹۳	۹۸	۳.۹۴	۷۵	۴.۳۱	۱۰۵	۴.۳۱	۷۸	۳.۵۲	۱۲۲	۲.۴۳
مونتنیگرو	۶۳	۴.۰۷	۴۸	۴.۶۵	۳۹	۴.۵	۴۵	۴.۶	۳۵	۴.۵۷	۵۳	۴.۰۲	۱۳۰	۲.۰۵
نامیبیا	۹۷	۳.۷	۱۱۳	۳.۱۹	۷۱	۴.۲۱	۵۷	۴.۴۸	۳۶	۴.۵۷	۹۹	۳.۲۵	۱۲۰	۲.۵۱
نیپال	۱۲۷	۳.۲۲	۱۲۹	۲.۷۴	۱۲۵	۳.۷	۱۲۸	۳.۶	۱۰۰	۳.۶۷	۱۳۰	۲.۶۵	۹۸	۲.۹۸
نروژ	۱۴	۵.۱۵	۱۵	۵.۴۹	۳۱	۴.۶۹	۱۸	۴.۸۹	۵	۵.۴۶	۷	۶.۰۸	۵۰	۴.۳
نیجریه	۸۰	۳.۸۸	۱۱۴	۳.۱۸	۷۳	۴.۱۸	۷۰	۴.۳۶	۸۶	۳.۸۹	۱۰۶	۳.۰۸	۳۴	۴.۵۹
نیکاراگوئه	۱۲۳	۳.۳۱	۱۱۷	۳.۱۳	۱۲۳	۳.۷۱	۹۶	۴.۰۵	۱۱۴	۳.۴۵	۱۲۱	۲.۸۲	۱۰۹	۲.۷۳
نیوزیلند	۱۸	۴.۹۹	۱۴	۵.۵۳	۸	۵.۱۸	۱۱	۵.۱۱	۱۲	۵.۲۱	۲۳	۵.۱	۶۵	۳.۸
ونزوئلا	۱۱۲	۳.۴۸	۶۷	۴.۱۷	۱۴۲	۲.۸۹	۱۴۲	۲.۸۸	۱۳۲	۳.۱۱	۹۲	۳.۳۶	۴۱	۴.۴۶
ویتنام	۶۶	۴.۰۵	۱۰۳	۳.۴۷	۷۵	۴.۱۶	۴۶	۴.۶	۷۳	۴	۷۹	۳.۵۱	۳۳	۴.۵۹
هائیتی	۱۴۰	۲.۷۶	۱۴۱	۱.۹۸	۱۴۰	۳.۰۴	۸۹	۴.۱۱	۱۴۰	۲.۵۲	۱۳۴	۲.۵۶	۱۲۶	۲.۳۳
هلند	۸	۵.۲۹	۸	۵.۶۶	۹	۵.۱۷	۲۳	۴.۸۴	۲۳	۴.۸۶	۵	۶.۱۳	۱۸	۵.۱
هند	۳۷	۴.۴۶	۸۷	۳.۸۸	۷۰	۴.۲۱	۸۱	۴.۲	۲۱	۴.۹۳	۹۳	۳.۳۶	۳	۶.۱۶
هندوراس	۱۰۴	۳.۶	۱۰۸	۳.۳۶	۸۵	۴.۰۸	۱۳۵	۳.۴۸	۵۶	۴.۲۳	۹۱	۳.۳۷	۹۱	۳.۱۲
هنگ کنگ	۴	۵.۴۸	۲۴	۵.۱۳	۳	۵.۴۱	۳	۵.۶۷	۲	۵.۷۸	۶	۶.۱۱	۲۸	۴.۷۶
یمن	۱۳۷	۲.۹۱	۱۳۸	۲.۳	۱۳۳	۳.۴۷	۱۲۹	۳.۵۹	۱۴۲	۲.۲۲	۱۳۹	۲.۴۱	۷۸	۳.۴۶
یونان	۶۵	۴.۰۶	۴۶	۴.۶۶	۱۰۷	۳.۸۸	۱۲۶	۳.۶۳	۱۱۰	۳.۵۲	۴۷	۴.۲۱	۴۲	۴.۴۲

جدول ۷: شاخص رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۱: زیرشاخص عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن

ارکان رقابت پذیری					
عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن		۱.۱. پیشرفته بودن نگاه‌های تجاری		۱.۲. نوآوری	
کشور/اقتصاد	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه
آذربایجان	۶۷	۳.۵۱	۷۳	۳.۸۱	۶۰
آرژانتین	۷۷	۳.۴۳	۷۹	۳.۷۸	۷۸
آفریقای جنوبی	۳۹	۳.۹۳	۳۸	۴.۳۳	۴۱
آلبانی	۱۰۲	۳.۱۸	۷۸	۳.۷۸	۱۲۳
آلمان	۵	۵.۵۳	۴	۵.۶۶	۷
آنکولا	۱۴۲	۲.۲۳	۱۴۲	۲.۲۳	۱۴۰
اتریش	۱۳	۵.۱۲	۷	۵.۴۶	۱۶
اتیوپی	۱۲۰	۲.۹۲	۱۲۹	۳.۰۹	۱۱۱
اردن	۷۰	۳.۴۸	۶۸	۳.۸۸	۷۷
ارمنستان	۱۱۰	۳.۰۹	۱۰۷	۳.۴۳	۱۱۲
اروگوئه	۶۵	۳.۵۱	۸۳	۳.۷۶	۵۵
اسپانیا	۳۳	۴.۰۳	۳۴	۴.۵۱	۳۹
استرالیا	۲۶	۴.۵۷	۲۹	۴.۶۷	۲۲
استونی	۳۷	۳.۹۸	۵۳	۴.۱۶	۳۰
اسلونی	۴۵	۳.۸۷	۴۹	۴.۱۹	۴۰
اکوادور	۱۰۳	۳.۱۷	۹۳	۳.۵۷	۱۱۰
الجزایر	۱۳۶	۲.۶۵	۱۳۵	۲.۹۳	۱۳۲
السالوادر	۱۰۶	۳.۱۴	۷۴	۳.۸۱	۱۲۷
امارات متحده‌ی عربی	۲۷	۴.۴۳	۲۳	۴.۹۱	۲۸
اندونزی	۴۱	۳.۹	۴۵	۴.۲۲	۳۶
اوکراین	۹۳	۳.۲۹	۱۰۳	۳.۴۸	۷۴
اوگاندا	۱۰۵	۳.۱۴	۱۱۵	۳.۳۳	۹۰
ایالات متحده‌ی آمریکا	۶	۵.۴۶	۱۰	۵.۲۵	۵
ایتالیا	۳۰	۴.۱۸	۲۶	۴.۸۵	۴۳
ایرلند	۲۳	۴.۶۵	۲۲	۴.۹۳	۲۳
ایسلند	۲۱	۴.۶۷	۲۸	۴.۶۹	۱۹
باربادوس	۴۷	۳.۸۶	۴۱	۴.۲۹	۴۹
بحرین	۴۶	۳.۸۶	۳۳	۴.۵۱	۶۱
برزیل	۳۵	۴.۰۲	۳۱	۴.۵۴	۴۴
برونئی دارالسلام	۷۳	۳.۴۵	۸۵	۳.۷۵	۶۸
بروندی	۱۴۰	۲.۴۴	۱۴۱	۲.۶۸	۱۳۸
بریتانیا	۱۲	۵.۱۷	۸	۵.۴۱	۱۳
بلژیک	۱۴	۵.۰۶	۱۱	۵.۳	۱۵
بلغارستان	۹۶	۳.۲۴	۹۶	۳.۵۵	۹۳
بلیز	۱۳۱	۲.۷۸	۱۱۶	۳.۳	۱۳۵
بنگلادش	۱۱۳	۳.۰۴	۹۸	۳.۵۱	۱۲۴
بنین	۸۸	۳.۲۳	۱۰۰	۳.۴۹	۶۷
بوتسوانا	۹۴	۳.۲۶	۱۰۱	۳.۴۹	۷۹
بورکینافاسو	۱۲۶	۲.۸۶	۱۳۹	۲.۸۶	۱۰۰
بوسنی و هرزگوین	۱۰۸	۳.۱۳	۱۰۸	۳.۴۲	۱۰۴
بولیوی	۱۰۷	۳.۱۳	۱۰۶	۳.۴۵	۱۰۶
پاراگوئه	۱۲۵	۲.۸۶	۱۱۱	۳.۲۹	۱۳۳
پاکستان	۷۲	۳.۴۵	۷۶	۳.۸	۷۵
پاناما	۵۴	۳.۶۸	۴۶	۴.۲۱	۷۲
پرتغال	۳۸	۳.۹۸	۵۰	۴.۱۹	۳۲
پرو	۸۹	۳.۳۳	۶۵	۳.۹۳	۱۱۳
پورتوریکو	۲۹	۴.۲۲	۲۷	۴.۸۵	۳۱
تاجیکستان	۱۰۰	۳.۱۹	۱۱۲	۳.۲۸	۸۳
تانزانیا	۹۲	۳.۲۹	۱۰۴	۳.۴۸	۷۳
تایلند	۵۱	۳.۷۵	۴۷	۴.۲	۵۴
تایوان / چین تایپه	۱۰	۵.۲۵	۱۳	۵.۲۳	۹
ترکیه	۵۸	۳.۶۲	۵۸	۴.۰۹	۶۹
ترینیداد و توباگو	۷۶	۳.۴۴	۶۷	۳.۸۹	۸۶
تونس	۴۳	۳.۸۷	۵۲	۴.۱۶	۳۷
تیمور شرقی	۱۳۷	۲.۵۹	۱۳۸	۲.۹۲	۱۳۶
جامائیکا	۸۴	۳.۲۶	۷۵	۳.۸۱	۹۴
جمهوری اسلامی ایران	۸۳	۳.۳۷	۹۲	۳.۵۹	۷۰
جمهوری اسلواکی	۷۱	۳.۴۶	۶۳	۴	۹۶
جمهوری چک	۳۲	۴.۰۹	۳۶	۴.۴۲	۳۳
جمهوری دومینیک	۱۰۹	۳.۱۲	۸۹	۳.۶۵	۱۲۲
جمهوری قرقیزستان	۱۳۸	۲.۵۷	۱۲۷	۳.۱۳	۱۴۱
جمهوری کره	۱۸	۴.۸۷	۲۵	۴.۸۶	۱۴
چاد	۱۳۰	۲.۸۱	۱۳۶	۲.۹۳	۱۱۴
چین	۳۱	۴.۱۵	۳۷	۴.۲۷	۲۹
دانمارک	۸	۵.۳۱	۶	۵.۵۳	۱۰
رژیم اشغالگر قدس	۷	۵.۲۲	۱۶	۵.۱۱	۶
رواندا	۶۸	۳.۵۱	۸۴	۳.۷۵	۵۶
روسیه	۹۷	۳.۲۴	۱۱۴	۳.۳۴	۷۱
رومانی	۹۹	۳.۲	۱۰۲	۳.۴۸	۹۵
زامبیا	۸۰	۳.۴	۹۱	۳.۶۱	۶۴
زیمبابوه	۱۱۹	۲.۹۳	۱۲۰	۳.۲۴	۱۱۷

ارکان رقابت پذیری

۱۲. نوآوری		۱۱. پیشرفته بودن نگاه‌های تجاری		عوامل مؤثر در نوآوری و پیشرفته بودن		کشور اقتصاد
امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	
۵.۵۹	۴	۵.۹۱	۱	۵.۷۵	۳	ژاپن
۲.۶	۱۲۰	۳.۲۳	۱۲۲	۲.۹۲	۱۲۱	ساحل عاج
۳.۵۲	۴۲	۴.۵۴	۳۲	۴.۰۳	۳۴	سریلانکا
۵.۳۳	۸	۵.۱۳	۱۵	۵.۲۳	۱۱	سنگاپور
۳.۳۵	۵۳	۳.۷۲	۸۶	۳.۵۴	۶۲	سنگال
۵.۷۶	۲	۵.۸۳	۲	۵.۷۹	۲	سوئد
۵.۷۷	۱	۵.۸۲	۳	۵.۷۹	۱	سوئیس
۲.۲۲	۱۳۷	۳.۱۲	۱۲۸	۲.۶۷	۱۳۴	سوازیلند
۲.۵۹	۱۲۱	۳.۲۴	۱۲۱	۲.۹۱	۱۲۲	سورینام
۲.۵۵	۱۲۵	۳.۵۷	۹۴	۳.۰۶	۱۱۱	سوریه
۳.۴۵	۴۶	۴.۳۲	۳۹	۳.۸۸	۴۲	شیلی
۲.۹	۹۷	۳.۰۸	۱۳۰	۲.۹۹	۱۱۸	صربستان
۴.۱۶	۲۶	۵.۱۱	۱۷	۴.۶۴	۲۴	عربستان سعودی
۳.۴۴	۴۷	۴.۳	۴۰	۳.۸۷	۴۴	عمان
۲.۸۹	۹۸	۳.۵۱	۹۹	۳.۲	۹۸	غنا
۴.۷۲	۱۷	۵.۱۴	۱۴	۴.۹۳	۱۷	فرانسه
۵.۷۳	۳	۵.۴	۹	۵.۵۶	۴	فنلاند
۲.۷۹	۱۰۸	۴.۱۱	۵۷	۳.۴۵	۷۴	فیلیپین
۳.۴۸	۴۵	۴.۱۹	۴۸	۳.۸۳	۴۸	قبرس
۲.۶۷	۱۱۶	۳.۴۲	۱۰۹	۳.۰۴	۱۱۴	قزاقستان
۴.۶۹	۱۸	۵.۲۷	۱۲	۴.۹۸	۱۶	قطر
۳.۶۱	۳۵	۴.۴۲	۳۵	۴.۰۲	۳۶	کاستاریکا
۳	۸۵	۳.۶۳	۹۰	۳.۳۱	۹۱	کامبوج
۳.۰۲	۸۱	۳.۳۷	۱۱۳	۳.۱۹	۱۰۱	کامرون
۵.۰۷	۱۱	۴.۹۱	۲۴	۴.۹۹	۱۵	کانادا
۳.۰۹	۷۶	۳.۶۶	۸۸	۳.۲۷	۸۲	کرواسی
۳.۲۶	۵۷	۴.۰۴	۶۱	۳.۶۵	۵۶	کلمبیا
۳.۲۷	۵۲	۴.۰۷	۵۹	۳.۷۲	۵۳	کنیا
۳	۸۴	۴.۰۲	۶۲	۳.۵۱	۶۶	کویت
۲.۶۱	۱۱۹	۳.۱۴	۱۲۶	۲.۸۷	۱۲۴	کیپ‌ورد
۳.۲	۶۲	۳.۹	۶۶	۳.۵۵	۶۱	کامبیا
۲.۶۲	۱۱۸	۳.۳۹	۱۱۰	۳.۰۱	۱۱۷	گرجستان
۲.۹۴	۹۱	۴.۱۲	۵۵	۳.۵۳	۶۳	گواتمالا
۲.۸۹	۹۹	۳.۷۷	۸۲	۳.۳۳	۸۷	گویان
۲.۶۸	۱۱۵	۴.۱۷	۵۱	۳.۴۳	۷۸	لبنان
۳.۲۱	۵۹	۳.۸۴	۷۱	۳.۵۳	۶۴	لتونی
۲.۲۸	۱۳۱	۳	۱۳۳	۲.۶۹	۱۳۳	لسوتو
۳.۲۳	۵۸	۴.۰۶	۶۰	۳.۶۴	۵۷	لهستان
۴.۵۲	۲۱	۴.۹۸	۲۱	۴.۷۵	۲۰	لوکزامبورگ
۳.۴۳	۴۸	۴.۱۳	۵۴	۳.۷۸	۵۰	لیتوانی
۲.۷۸	۱۰۹	۲.۰۳	۱۳۲	۲.۹	۱۲۳	ماداگاسکار
۳.۱۷	۶۵	۳.۵۴	۹۷	۳.۲۵	۸۵	مالاوی
۳.۳۸	۵۱	۴.۲۸	۴۲	۳.۸۳	۴۹	مالت
۴.۳۳	۲۴	۴.۹۹	۲۰	۴.۶۵	۲۲	مالزی
۲.۹۸	۸۷	۳.۰۶	۱۳۱	۳.۰۲	۱۱۶	مالی
۳.۶۲	۳۴	۳.۸۸	۶۹	۳.۷۵	۵۲	مجارستان
۳.۰۲	۸۰	۳.۷۸	۸۰	۳.۴	۷۹	مراکش
۲.۸۴	۱۰۳	۳.۸۲	۷۲	۳.۳۳	۸۶	مصر
۲.۸۵	۱۰۲	۳.۲۴	۱۱۹	۳.۰۴	۱۱۲	مغولستان
۲.۸۱	۱۰۵	۳.۴۷	۱۰۵	۳.۱۴	۱۰۴	مقدونیه
۳.۱۹	۶۳	۴.۱۱	۵۶	۳.۶۵	۵۵	مکزیک
۲.۴۱	۱۲۹	۲.۹۳	۱۳۷	۲.۶۷	۱۳۵	موریتانی
۲.۹۶	۸۹	۴.۲۷	۴۴	۳.۶۲	۶۰	موریس
۲.۷۹	۱۰۷	۳.۲۶	۱۱۸	۳.۰۲	۱۱۵	موزامبیک
۲.۴۴	۱۲۸	۳.۲۷	۱۱۷	۲.۸۶	۱۲۷	مولداوی
۳.۳۹	۵۰	۳.۸۵	۷۰	۳.۶۲	۵۹	مونتنگرو
۲.۹۴	۹۲	۳.۵۶	۹۵	۳.۲۵	۹۵	نامیبیا
۲.۳۲	۱۳۴	۳.۱۵	۱۲۵	۲.۷۳	۱۳۲	نپال
۴.۵۳	۲۰	۵.۰۴	۱۸	۴.۷۸	۱۹	نروژ
۳.۰۱	۸۲	۳.۹۶	۶۴	۳.۴۹	۶۹	نیجریه
۲.۴	۱۳۰	۳.۲۱	۱۲۳	۲.۸۱	۱۲۹	نیکاراگوئه
۴.۰۵	۲۷	۴.۶۲	۳۰	۴.۳۴	۲۸	نیوزیلند
۲.۵	۱۲۶	۲.۱۵	۱۲۴	۲.۸۲	۱۲۸	ونزوئلا
۳.۱۶	۶۶	۳.۷۲	۸۷	۳.۴۴	۷۵	ویتنام
۲.۰۹	۱۳۹	۲.۷۸	۱۴۰	۲.۴۴	۱۳۹	هائیتی
۵.۰۳	۱۲	۵.۵۸	۵	۵.۳	۹	هند
۳.۵۸	۳۸	۴.۲۷	۴۳	۳.۹۲	۴۰	هند
۲.۸۶	۱۰۱	۳.۷۷	۸۱	۳.۳۱	۹۰	هندوراس
۴.۱۸	۲۵	۴.۹۹	۱۹	۴.۵۸	۲۵	هنگ‌کنگ
۱.۶۸	۱۴۲	۲.۹۸	۱۳۴	۲.۳۳	۱۴۱	یمن
۲.۹۸	۸۸	۳.۷۹	۷۷	۳.۳۹	۸۱	یونان

کادر ۳: تحلیلی بر روند رقابت پذیری اقتصادهای توسعه یافته در مقایسه با اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه

عملکرد خود جای شگفتی ندارد زیرا بهبود کارایی در کشورهایی که در مراحل پائین توسعه قرار دارند بمراتب آسان تر است. همچنین، پویایی اقتصادهای بزرگی چون چین (+۵/۰)، برزیل (+۲/۰)، هند (+۱/۰) و اندونزی (+۳/۰) موجب ارتقاء عملکرد گروه کشورهای در حال توسعه گردیده است.

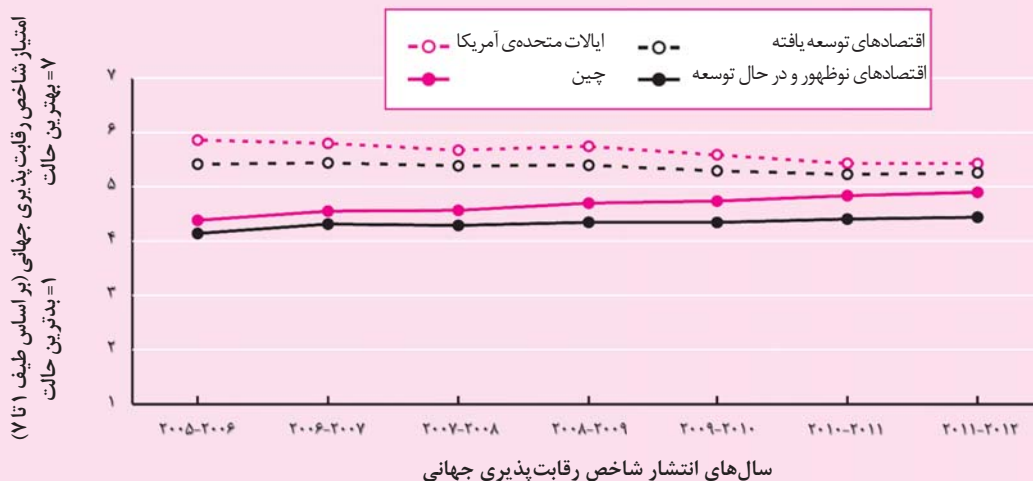
در مقابل، ایالات متحده آمریکا شاهد از دست دادن مزایای رقابتی خود بوده است. این کشور که در سال ۲۰۰۵ در جایگاه نخست رقابت پذیری قرار داشت، اکنون رتبه‌ی پنجم را به خود اختصاص داده است. هرچند رتبه‌های این کشور همگی از عملکرد قوی آن حکایت دارند، اما ۰/۴ کاهش در امتیاز شاخص رقابت پذیری ایالات متحده، بیشترین تنزل را در میان ۱۱۳ اقتصاد آشکار می‌سازد. بر این اساس، فاصله‌ی ایالات متحده با کشور چین که به سرعت در حال پیشرفت است در سال ۲۰۱۱ به ۰/۵ کاهش یافته است. در واقع، روند رقابت پذیری این دو اقتصاد بزرگ جهان که یکی از ترقی و دیگری از تنزل خبر می‌دهد، به خوبی مبین کاهش شکاف رقابت پذیری اقتصادهای توسعه یافته با اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه است.

در حقیقت، از میان پنج کشوری که در امتیاز شاخص رقابت پذیری جهانی تنزل یافته‌اند، چهار کشور در گروه کشورهای توسعه یافته قرار می‌گیرند. این چهار کشور عبارتند از: ایالات متحده آمریکا (-۰/۴)، یونان، ایرلند و ایسلند (هر یک با ۰/۲- تنزل). پنجمین کشور نیجریه است (-۰/۳). با این حال، سوئیس (رتبه‌ی نخست) و سوئد (رتبه‌ی سوم) از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۱ موفق شده‌اند امتیاز خود را در شاخص رقابت پذیری جهانی بهبود بخشند (۰/۳) که به قطع، از قابل اجتناب بودن رکود و تنزل در کشورهای توسعه یافته حکایت دارد.

شاخص رقابت پذیری جهانی که نخستین بار در سال ۲۰۰۵ مبنای گزارش‌های رقابت پذیری قرار گرفت، در حال حاضر در هفتمین سال انتشار خود قرار دارد. با وجود آنکه عوامل شکل دهنده‌ی رقابت پذیری متعدد و پیچیده هستند و از عناصر پیچیده‌ای تشکیل یافته‌اند که به مرور زمان پدیدار می‌گردند، اما در سال‌های اخیر روندهای دیگری در این زمینه آشکار گشته است. به گونه‌ای که طی چند سال گذشته به ویژه در شرایط بحران اقتصادی اخیر، قدرت اقتصادی به سوی کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور سوق یافته است. این تغییر، به قطع در روند رقابت پذیری هر منطقه نیز قابل مشاهده است.

به نظر می‌رسد اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور، هرچند به تدریج، اما در حال ربودن گوی سبقت از سایر کشورها هستند. میانگین وزنی ۸۰ اقتصاد نوظهور و در حال توسعه در امتیاز شاخص کلی رقابت پذیری جهانی بر اساس طیف ۱ تا ۷، از ۴/۱ در سال ۲۰۰۵ به ۴/۴ در سال ۲۰۱۱ ارتقاء یافته است. از سوی دیگر، میانگین وزنی ۳۳ اقتصاد توسعه یافته در نمونه‌ای ثابت، از ۵/۴ به ۵/۲ تنزل یافته است. به گونه‌ای که، فاصله‌ی گسترش نقطه‌ای این دو گروه از ۱/۳ به ۰/۸ کاهش یافته است (به نمودار ۱ مراجعه نمایید). در میان اقتصادهای نوظهور و توسعه یافته، منطقه‌ی آفریقای سیاه پیشرفت چندانی حاصل نکرده است و در مقایسه با سایر مناطق عملکرد ضعیف‌تری را نشان می‌دهد. در مقابل، کشورهای آسیایی با ثبت امتیاز ۰/۴، از بیشترین پیشرفت در میان تمامی مناطق خبر می‌دهند. نواحی مرکزی و شرقی اروپا (+۳/۰)، آمریکای لاتین (+۲/۰)، خاورمیانه و آفریقای شمالی (+۲/۰)، کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (+۱/۰) همگی از پیشرفت حکایت دارند، هرچند سرعت پیشرفت آنها یکسان نیست و اساس پیشرفت آنها بر پایه‌های متفاوتی شکل گرفته است. همگرایی این کشورها در بهبود

نمودار ۱: روند رقابت پذیری اقتصادهای توسعه یافته در مقایسه با اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه بین سال‌های ۲۰۰۵ - ۲۰۱۱

انجامیده است که بر رشد این کشور در سال‌های آتی سایه می‌افکند. اما از جنبه‌ی مثبت می‌توان گفت، سطح توسعه‌ی بازار مالی ایالات متحده که در دو سال گذشته وضعیت نامساعدی را آشکار می‌ساخت، در سال جاری با پیشرفت از رتبه‌ی ۳۱ به رتبه‌ی ۲۲، از اندکی بهبود حکایت دارد.

آلمان با یک پله تنزل علیرغم بهبود اندک امتیاز خود در شاخص رقابت‌پذیری جهانی، در رتبه‌ی ششم قرار گرفته است. کیفیت نهادهای دولتی این کشور و کارایی بازار کالای آن در مقایسه با سال گذشته اندکی تضعیف گشته است. با این حال، عملکرد آلمان در سایر حوزه‌ها یا از بهبود خبر می‌دهد و یا کماکان در وضعیت پیشین خود حفظ گردیده است. این کشور با برخورداری از تسهیلات فوق‌العاده مطلوب حمل‌ونقل، رتبه‌ی ۲ را در حوزه‌ی کیفیت زیرساخت‌ها به خود اختصاص داده است. همچنین، بازارهای کالای آلمان با وجود افت عملکرد در سال جاری، همچنان به دلیل بهره‌مندی از رقابت شدید داخلی (رتبه‌ی ۹) و میزان پائین سلطه‌ی شرکت‌های بزرگ بر بازار (رتبه‌ی ۳)، کارآمد ارزیابی شده‌اند. آلمان به ویژه در زمینه‌ی فرآیندهای تولید و کانال‌های توزیع دارای بنگاه‌های تجاری بسیار پیشرفته است که از پیشگامان عرصه‌ی نوآوری هستند و با هزینه کردن در بخش تحقیق و توسعه (رتبه‌ی ۵) از ظرفیت بالایی جهت نوآوری خبر می‌دهند (رتبه‌ی ۳). در عین حال، بنگاه‌های این کشور عطش سیری‌ناپذیری در جذب فناوری‌های جدید نشان می‌دهند (رتبه‌ی ۱۴). تمام این ویژگی‌ها آلمان را قادر می‌سازد از اندازه‌ی وسیع بازارهای خود (رتبه‌ی ۵) در دو بُعد بازار داخلی بزرگ و صادرات بالا بهره‌ی بسیاری ببرد. اما بازارهای نیروی کار این کشور علیرغم تلاش‌های صورت‌گرفته، همچنان انعطاف‌ناپذیر ارزیابی شده‌اند (رتبه‌ی ۱۲۵ در زیررکن انعطاف‌پذیری بازار نیروی کار). به‌گونه‌ایکه، عدم وجود انعطاف در تعیین دستمزد و هزینه‌های بالای اخراج نیروی کار، به مانعی برای اشتغال‌زایی در این کشور تبدیل شده است. از سوی دیگر، کاهش دسترسی به مهندسان و متخصصان (از رتبه‌ی ۲۷ به ۴۱ در سال جاری) در صورت عدم رسیدگی ممکن است مزیت رقابتی این کشور را در زمینه‌ی نوآوری نابود سازد.

هلند با یک پله صعود در جایگاه هفتم نشست است. پیشرفت هلند به عواملی چون تقویت محیط نهادی و افزایش کارایی و ثبات بازارهای مالی آن بازمی‌گردد. بنگاه‌های این کشور بسیار پیشرفته (رتبه‌ی ۵) و پیشگام در عرصه‌ی نوآوری (رتبه‌ی ۱۲) هستند. در واقع، بنگاه‌های تجاری هلند در راستای افزایش بهره‌وری خود، به طور بسیار فعالانه به جذب فناوری‌های جدید مبادرت می‌ورزند (رتبه‌ی ۵). نظام آموزشی بسیار مطلوب هلند (رتبه‌ی

فنلاند با سه پله صعود، رتبه‌ی چهارم را به خود اختصاص داده است. این کشور مانند سایر کشورهای منطقه دارای یکی از بهترین و شفاف‌ترین نهادهای دولتی است (رتبه‌ی ۳) و در چندین نماگر این رکن در صدر جدول قرار دارد. فنلاند همچنین، در رکن آموزش عالی حائز رتبه‌ی برتر است که از توجه بالای آن به حوزه‌ی آموزش در دهه‌های اخیر ناشی می‌گردد. علاوه بر این، فنلاند نیروی کار خود را به مهارت‌های مورد نیاز محیط در حال تحول عصر حاضر مجهز کرده است که به نوبه‌ی خود، زمینه را برای ایجاد سطوح بالای نوآوری و جذب فناوری بارور می‌سازد. این کشور با کسب رتبه‌ی سوم در رکن نوآوری پس از سوئیس و سنگاپور، یکی از کانون‌های نوآوری جهان محسوب می‌گردد. محیط اقتصاد کلان فنلاند نیز، با وجود افزایش اندک کسری بودجه‌ی دولت سلامت ارزیابی شده است.

ایالات متحده‌ی آمریکا که همچنان به روند نزولی خود در سه سال گذشته ادامه می‌دهد، در سال جاری با یک پله سقوط در رتبه‌ی پنجم قرار گرفته است. باآنکه بسیاری از ویژگی‌های ساختاری ایالات متحده اقتصاد فوق‌العاده مولدی را برای آن به ارمغان آورده است، اما نقاط ضعف روبه‌فزونی این کشور موجب تضعیف رتبه‌ی آن در سال‌های اخیر شده‌اند. همچنین، بنگاه‌های ایالات متحده‌ی آمریکا بسیار پیشرفته هستند و از نوآوری بالایی برخوردارند. این نقاط قوت در کنار نظام دانشگاهی فوق‌العاده مطلوب که در حوزه‌ی تحقیق و توسعه ارتباط تنگاتنگی با بخش صنعت دارد، بیش از پیش تقویت شده است. از سوی دیگر، بازار انعطاف‌پذیر نیروی کار ایالات متحده و صرفه‌های مقیاس بالا که به لطف اندازه‌ی وسیع اقتصاد داخلی این کشور حاصل شده‌اند، در کنار عوامل پیشین، رقابت‌پذیری بالای این کشور را رقم زده است. لازم به ذکر است که ایالات متحده وسیع‌ترین بازار داخلی را در سطح جهان در اختیار دارد. از سوی دیگر، برخی از نقاط ضعف ایالات متحده در بعضی از حوزه‌ها در مقایسه با سال‌های پیش تشدید یافته است. برای نمونه، نهادهای خصوصی و دولتی این کشور مورد نارضایتی جوامع کسب‌وکار قرار دارد (رتبه‌ی ۳۹). همچنین، اعتماد عمومی به سیاست‌مداران با کسب رتبه‌ی ۵۰ قوی ارزیابی نشده است، بنگاه‌ها نیز به توانایی دولت در حفظ ارتباط نزدیک با بخش خصوصی خوش بین نیستند (رتبه‌ی ۵۰) و از طرفی اعتقاد دارند که دولت منابع خود را هدر می‌دهد (رتبه‌ی ۶۶). علاوه بر این، شفافیت در سیاست‌گذاری‌ها در مقایسه با سال گذشته در این کشور کاهش یافته است (رتبه‌ی ۵۰) و مقررات از دشواری بیشتری خبر می‌دهند (رتبه‌ی ۵۸).

بی‌ثباتی اقتصاد کلان، همچنان بزرگ‌ترین ضعف ایالات متحده به شمار می‌رود (رتبه‌ی ۹۰). همچنین، کسری‌های مالی پی‌درپی آمریکا در طول دهه‌ی گذشته، به افزایش سطح بدهی‌های دولت

درصد از تولید ناخالص داخلی در سال (۲۰۱۰).

بریتانیا که همچنان به روند صعودی خود در جدول رتبه‌بندی ادامه می‌دهد، در سال جاری با دو پله پیشرفت و کسب رتبه‌ی دهم موفق شده است غیبت چندین ساله‌ی خود از فهرست ده کشور برتر را که از سال ۲۰۰۷ تاکنون در کارنامه‌ی آن قابل مشاهده است جبران نماید. دلیل این امر به بهبود عملکرد بریتانیا در تمامی حوزه‌ها بازمی‌گردد. برای نمونه، برخلاف بسیاری از کشورهای اروپایی که دارای بازارهای صلب و انعطاف‌ناپذیر نیروی کار هستند، این کشور از مزیت بازارهای کارآمد نیروی کار (رتبه‌ی ۷) بهره‌مند است. علاوه بر این، نگاه‌های پیشرفته و دارای نوآوری که در راستای افزایش بهره‌وری خود به جذب جدیدترین فناوری‌ها می‌پردازند، در کنار بازار وسیعی که برای آنها فراهم است (رتبه‌ی ۶ در رکن اندازه‌ی بازار)، نقاط قوت بریتانیا را تشکیل می‌دهند. تمامی این ویژگی‌ها در بهبود بهره‌وری حائز اهمیت هستند. در مقابل، محیط اقتصاد کلان بریتانیا (رتبه‌ی ۸۵) که از کسری‌های مالی دورقمی (رتبه‌ی ۱۳۸) در سال ۲۰۱۰ خبر می‌دهد با وجود آنکه نسبت به سال گذشته بهبود یافته است، همچنان اساسی‌ترین مانع رقابت‌پذیری این کشور به شمار می‌رود. بر این اساس، لازم است بریتانیا به منظور کسب موقعیت اقتصادی باثبات‌تر در آینده، ضعف خود را در این حوزه مرتفع سازد. این وضعیت، در اثر میزان بالای بدهی‌های دولت (۷۷ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۰؛ رتبه‌ی ۱۲۰) و نرخ پائین پس‌انداز ملی (۱۲/۳ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۰؛ رتبه‌ی ۱۱۹) تشدید یافته است.

۱. منطقه‌ی اروپا و آمریکای شمالی

اقتصادهای منطقه‌ی اروپا در سال‌های اخیر با چالش‌های عدیده‌ای مواجه بوده‌اند. احیای موقت این کشورها پس از بحران اقتصادی جهانی، همچنان از گزند ماندگاری بدهی‌های دولت یونان و تعدادی از کشورهای اروپایی در امان نیست که نگرانی‌هایی را در ارتباط با بقای یورو در این منطقه رقم می‌زند. اما با وجود تمام این چالش‌ها، تعدادی از کشورهای اروپایی همچنان نام خود را در میان یکی از رقابتی‌ترین مناطق جهان ثبت کرده‌اند. همان‌گونه که پیش‌تر توضیح داده شد، نام هفت کشور اروپایی در فهرست ده کشور برتر رقابت‌پذیری به چشم می‌خورد و یازده کشور اروپایی نیز همچنان در زمره‌ی ۲۰ کشور برتر گزارش رقابت‌پذیری جهانی قرار دارند. کشورهای اروپایی حاضر در میان ۲۰ کشور برتر گزارش رقابت‌پذیری عبارتند از: سوئیس (رتبه‌ی ۱)، سوئد (رتبه‌ی ۳)، فنلاند (رتبه‌ی ۴)، آلمان (رتبه‌ی ۶)، هلند (رتبه‌ی ۷)، دانمارک (رتبه‌ی ۸)، بریتانیا (رتبه‌ی ۱۰)، بلژیک

۸ در دو رکن مرتبط با آموزش) در کنار بازارهای کارآمد عوامل، به ویژه بازار کالا (رتبه‌ی ۹)، همگی مواردی هستند که به انجام فعالیت‌های بازرگانی در این کشور کمک می‌کنند. همچنین، با وجود کسری مالی هلند در سال ۲۰۱۰ (۵/۱۸ درصد از تولید ناخالص داخلی)، محیط اقتصاد کلان آن در مقایسه با تعدادی از اقتصادهای پیشرفته از ثبات بیشتری خبر می‌دهد. علاوه بر موارد ذکر شده، زیرساخت‌های این کشور با برخورداری از تسهیلات فوق‌العاده‌ی حمل‌ونقل دریایی (رتبه‌ی ۲)، ریلی (رتبه‌ی ۶) و هوایی (رتبه‌ی ۵) دارای کیفیت جهانی هستند.

دانمارک با یک رتبه پیشرفت، جایگاه هشتم را به خود اختصاص داده است. این کشور مانند سایر کشورهای شمال اروپا دارای یکی از بهترین و شفاف‌ترین محیط‌های نهادی در جهان است (رتبه‌ی ۵). زیرساخت‌های حمل‌ونقل، برق و مخابرات این کشور نیز عالی ارزیابی شده‌اند. علاوه بر این، دانمارک همچنان در رکن آموزش عالی پیش‌تاز است که از توجه بالای این کشور به حوزه‌ی آموزش در دهه‌های اخیر حکایت دارد. این امر، نیروی کار دانمارک را به مهارت‌های مورد نیاز جهت جذب سطوح بالای فناوری و نوآوری مجهز ساخته است. اما تمایز عمده‌ی این کشور با سایر کشورهای شمال اروپا به انعطاف‌پذیری بازار نیروی کار آن بازمی‌گردد. دانمارک با کسب رتبه‌ی ۶ در این رکن، همچنان یکی از کارآمدترین بازارهای نیروی کار را در سطح جهان در اختیار دارد. به‌گونه‌یکه، این کشور در تعیین دستمزد، استخدام و اخراج نیروی کار، انعطاف‌پذیری بیشتری را در مقایسه با سایر کشورهای شمال اروپا و همچنین، بیشتر کشورهای جهان نشان می‌دهد.

ژاپن علیرغم عملکرد مشابه سال گذشته، با سه پله سقوط بر جایگاه نهم تکیه زده است. پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۱) و نوآوری (رتبه‌ی ۴) همچنان مزیت‌های رقابتی این کشور به شمار می‌روند. بنگاه‌های ژاپن، هزینه‌ی بالایی را به بخش تحقیق و توسعه اختصاص می‌دهند و حضور بارز مهندسان و متخصصان در این کشور، به تقویت ظرفیت نوآوری در آن انجامیده است. در واقع، سرانه‌ی ثبت اختراع در ژاپن که جایگاه دوم را در این حوزه به آن اختصاص می‌دهد، مبین بازده نوآوری در این کشور است. علاوه بر این، فعالیت بنگاه‌های ژاپن به‌گونه‌ای است که در انتهای زنجیره‌ی ارزش بیشترین ارزش افزوده را ایجاد می‌کنند. با این حال، عملکرد رقابتی ژاپن همچنان به دلیل تضعیف شدید اقتصاد کلان آن (رتبه‌ی ۱۱۳) شاهد روند نزولی است. میزان بالای کسری بودجه در این کشور طی چند سال گذشته (رتبه‌ی ۱۳۵)، بالاترین سطح بدهی‌های دولت را در میان تمام کشورهای حاضر در نظرسنجی رقم زده است (بیش از ۲۲۰

نروژ با وجود ثبت اندکی پیشرفت در امتیاز رقابت پذیری خود، با دو پله تنزل در رتبه‌ی شانزدهم نشست است. این کشور مانند سایر کشورهای شمال اروپا دارای یکی از بهترین و شفاف‌ترین نهادهای دولتی در جهان است. نهادهای خصوصی نروژ نیز، به دلیل برخورداری از پاسخگویی و اصول اخلاقی بالا تحسین برانگیز ارزیابی شده‌اند. بازارهای بسیار کارآمد (به ترتیب رتبه‌های ۳۱، ۱۸ و ۵ در سه رکن کارایی بازار کالا، کارایی بازار نیروی کار و سطح توسعه‌ی بازار مالی)، از دیگر نقاط قوت این کشور هستند. از سوی دیگر، جذب بالای فناوری‌های جدید (رتبه‌ی ۷ در رکن آمادگی در حوزه‌ی فناوری) موجب افزایش بهره‌وری در آن شده است. علاوه بر این، نروژ با بهره‌گیری از عواید بادآورده‌ی نفت و مدیریت مالی مطلوب، موفق به کسب رتبه‌ی ۴ در رکن محیط اقتصاد کلان گردیده است. با این حال، ارتقاء زیرساخت‌های این کشور (رتبه‌ی ۳۵) و تقویت نوآوری (رتبه‌ی ۲۰) در کسب و کارها به بهبود هر چه بیشتر رقابت‌پذیری آن خواهد انجامید.

فرانسه با وجود امتیاز کمابیش مشابه سال گذشته، با سه پله تنزل، خود را در رتبه‌ی هجدهم قرار داده است. این کشور با برخورداری از زیرساخت‌های بی‌نظیر حمل‌ونقل، انرژی و ارتباطات، یکی از بهترین زیرساخت‌های جهان را به نام خود ثبت کرده است (رتبه‌ی ۴). نیروی کار سالم، در کنار کیفیت و کمیت مطلوب نظام آموزشی (رتبه‌ی ۱۶ در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی و رتبه‌ی ۲۰ در رکن آموزش عالی)، سایر نقاط قوت این کشور را تشکیل می‌دهند. چنین ویژگی‌هایی موجب شده است تلاش برای جذب فناوری‌های جدید در راستای ارتقاء بهره‌وری، به فرهنگ بنگاه‌های فرانسه نفوذ کند (رتبه‌ی ۱۳ در رکن آمادگی در حوزه‌ی فناوری). از سوی دیگر، پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۱۴) و پیشگامی آنها در حوزه‌ی نوآوری (رتبه‌ی ۱۷) در کنار بازارهای وسیع (رتبه‌ی ۷) و بازارهای مالی بسیار توسعه‌یافته (رتبه‌ی ۱۸)، به تقویت ظرفیت رشد این کشور انجامیده است. اما کسب رتبه‌ی ضعیف ۱۱۳ در رکن کارایی بازار نیروی کار، از قوانین انعطاف‌ناپذیر استخدام و اخراج نیروی کار و روابط ضعیف کارفرما و نیروی کار در فرانسه حکایت دارد که لازم است به منظور ارتقاء رقابت‌پذیری این کشور بهبود یابد.

ایرلند با افت عملکرد در دو سال پیاپی، امسال نیز مانند سال گذشته رتبه‌ی ۲۹ را کسب کرده است. نقاط قوت این کشور عبارتند از: بهداشت و آموزش ابتدایی فوق‌العاده مطلوب (رتبه‌ی ۱۰)، آموزش عالی قوی (رتبه‌ی ۲۲) و بازارهای کارآمد کالا و نیروی کار (به ترتیب رتبه‌های ۱۳ و ۱۷). این ویژگی‌ها، به شکل‌گیری بنگاه‌های تجاری پیشرفته و برخورداری از فرهنگ نوآوری انجامیده است (رتبه‌ی ۲۲ در رکن پیشرفته بودن

(رتبه‌ی ۱۵)، نروژ (رتبه‌ی ۱۶)، فرانسه (رتبه‌ی ۱۸) و اتریش (رتبه‌ی ۱۹). با این حال، کشورهای منطقه‌ی اروپا نابرابری‌های قابل ملاحظه‌ای را در رقابت‌پذیری آشکار می‌سازند و تعدادی از آنها رتبه‌های ضعیفی را کسب کرده‌اند. در منطقه‌ی آمریکای شمالی نیز، دو کشور ایالات متحده‌ی آمریکا با کسب رتبه‌ی ۵ و کانادا با کسب رتبه‌ی ۱۲ خود را در میان رقابت‌پذیرترین کشورها قرار داده‌اند.

کانادا با وجود اندکی پیشرفت در امتیاز رقابت‌پذیری خود، با دو پله سقوط جایگاه دوازدهم را به خود اختصاص داده است. بازارهای بسیار کارآمد (به ترتیب رتبه‌های ۱۲، ۵ و ۱۳ در سه رکن کارایی بازار کالا، کارایی بازار نیروی کار و سطح توسعه‌ی بازار مالی)، نهادهای مطلوب و شفاف (رتبه‌ی ۱۱) و زیرساخت‌های عالی (رتبه‌ی ۱۱) نقاط قوت این کشور را تشکیل می‌دهند. علاوه بر این، کانادا در پرورش منابع انسانی خود موفق ظاهر شده است. به گونه‌ایکه، در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی، رتبه‌ی ۶ و در رکن آموزش عالی، رتبه‌ی ۱۲ را در کارنامه دارد. ارتقاء ظرفیت بخش خصوصی در دو رکن نوآوری و پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری، همراه با سرمایه‌گذاری بیشتر در حوزه‌ی تحقیق و توسعه و ایجاد ارزش بیشتر در زنجیره‌ی ارزش، اقداماتی هستند که قابلیت رقابت‌پذیری و بهره‌وری این کشور را در آینده بهبود خواهند بخشید.

بلژیک با ۴ پله پیشرفت، خود را در رتبه‌ی ۱۵ قرار داده است. این کشور در نماگرهای رکن بهداشت عملکرد درخشانی به ثبت رسانده است و نظام آموزش ابتدایی آن از بهترین‌های جهان محسوب می‌گردد (رتبه‌ی ۲). این کشور همچنین، با برخورداری از جایگاه بی‌نظیر در آموزش علوم و ریاضی، در اختیار داشتن دانشکده‌های فوق‌العاده مطلوب مدیریت و تمایل شدید به ارائه‌ی آموزش‌های حین خدمت، خود را در رکن آموزش عالی مطرح ساخته است. بازارهای کالای بلژیک با بهره‌مندی از شرایط رقابتی از فضایی حکایت دارند که ایجاد کسب و کارهای جدید را تسهیل می‌سازد. از سوی دیگر، عملیات بنگاه‌های تجاری این کشور از پیشرفته بودن و مدیریت حرفه‌ای خبر می‌دهند. با این حال، از آنجا که محیط اقتصاد کلان بلژیک زیر بار سنگین کسری‌های بودجه و بدهی‌های دولت قرار دارد، علیرغم پیشرفت‌های اندکی که در این زمینه حاصل کرده است (از رتبه‌ی ۷۲ در رکن محیط اقتصاد کلان در سال گذشته به رتبه‌ی ۶۰ در سال جاری) و حتی با وجود آنکه در رکن محیط اقتصاد کلان عملکرد بهتری را نسبت به بسیاری از کشورهای اروپایی آشکار می‌سازد، اما همچنان، نگرانی‌هایی را در زمینه‌ی ناکارآمدی دولت (رتبه‌ی ۵۶) به تصویر می‌کشد.

همچنین، علیرغم تضعیف ثبات اقتصاد کلان (سقوط از رتبه‌ی ۶۶ به رتبه‌ی ۸۴ در سال جاری)، به لطف استفاده‌ی بالا از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (از رتبه‌ی ۲۹ در سال گذشته به رتبه‌ی ۲۴ در سال جاری)، سرمایه‌گذاری مطلوب در زمینه‌ی تحقیق و توسعه و ظرفیت بالای نوآوری موفق شده است عملکرد خود را بهبود بخشد. با این حال، تقویت این عوامل به منظور احیاء و بهبود هرچه بیشتر وضعیت اقتصادی اسپانیا در آینده ضروری است. در مجموع، بی‌ثباتی اقتصاد کلان این کشور سدی فراراه مزیت رقابتی آن محسوب می‌شود. از سوی دیگر، میزان بالای کسری بودجه‌ی عمومی (رتبه‌ی ۱۳۴)، سطح بالای بدهی دولت (رتبه‌ی ۱۰۸) و نرخ پائین پس‌انداز ملی (رتبه‌ی ۸۳)، به بروز آشفتگی در بازارهای مالی اسپانیا انجامیده است که با دشوار ساختن دسترسی به منابع تأمین مالی - در قالب سرمایه‌گذاری در سهام (رتبه‌ی ۸۵) و دسترسی به وام (رتبه‌ی ۹۹) - موجب مختل شدن طرح‌های سرمایه‌گذاری می‌گردد.

با توجه به شرایط ذکر شده، اسپانیا باید بازیابی ثبات اقتصاد کلان خود را نه‌تنها از طریق کاهش کسری بودجه‌ی عمومی بلکه با اتخاذ اصلاحات اساسی در راستای تقویت رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت در اولویت قرار دهد. علاوه بر این، انعطاف‌ناپذیری بازار نیروی کار اسپانیا (رتبه‌ی ۱۳۴) از جهت استخدام و اخراج نیروی کار (رتبه‌ی ۱۳۷) و عدم تطابق دستمزد و سطح بهره‌وری (رتبه‌ی ۱۲۶) که در دهه‌ی گذشته به نابودی رقابت‌پذیری بین‌المللی انجامید، نگران‌کننده است. انعطاف‌ناپذیری‌هایی از این دست موجب کاهش سرعت احیای اقتصادی اسپانیا پس از بحران اقتصادی اخیر و به تعویق افتادن بازسازی‌ها و عمران لازم در آن گشته است. همچنین، علیرغم نرخ بالای ثبت‌نام در مقاطع تحصیلی (رتبه‌ی ۳ در سطح مقطع متوسطه و رتبه‌ی ۱۸ در سطح آموزش عالی)، ضعف این کشور در نظام آموزشی موجب شده است افراد از مهارت‌های مورد نیاز اقتصاد دانش‌محور عصر حاضر بی‌بهره باشند. در مجموع، تقویت ضعف‌های ساختاری و بهبود هرچه بیشتر عملکرد اسپانیا در زمینه‌ی نوآوری، در کنار بهره‌گیری از نقاط قوتی چون بازارهای وسیع قابل دسترسی برای بنگاه‌ها (رتبه‌ی ۱۳) و زیرساخت‌های مطلوب (رتبه‌ی ۱۲) عواملی هستند که به منظور دستیابی این کشور به رشد اقتصادی پایدار ضروری می‌نماید.

لهستان که سال گذشته شاهد هفت پله صعود بود، امسال با دو رتبه تنزل، جایگاه ۴۱ را از آن خود کرده است. این کشور در ارکان دوازده‌گانه‌ی رقابت‌پذیری عملکرد کمابیش یکسانی را به ثبت رسانده است. اندازه‌ی وسیع بازار (رتبه‌ی ۲۰) و استانداردهای بالای آموزشی، به ویژه نرخ بالای ثبت‌نام (رتبه‌ی ۱۷)، نقاط قوت

بنگاه‌های تجاری و رتبه‌ی ۲۳ در رکن نوآوری). با این حال، کسری بالای بودجه (بیش از ۳۲ درصد در سال ۲۰۱۰) و اخذ کمک‌های مالی دولت از بخش بانکداری این کشور که آن را از این نظر در میان کشورهای حاضر در نظرسنجی در جایگاه آخر نشانده است (رتبه‌ی ۱۴۲)، نگرانی‌هایی را در ارتباط با محیط اقتصاد کلان ایرلند (رتبه‌ی ۱۱۸) برمی‌انگیزد. همچنین، ضعف شدید بازارهای مالی این کشور (با سقوط از رتبه‌ی ۷ در رکن سطح توسعه‌ی بازار مالی در سه سال گذشته به رتبه‌ی ۱۱۵ در سال جاری) نگران‌کننده است.

ایسلند پس از سقوط یازده پله‌ای طی دو سال گذشته، امسال با یک پله صعود، رتبه‌ی سی‌ام را از آن خود کرده است. این کشور با وجود تجربه‌های دشوار سال‌های اخیر، دارای مزایای رقابتی بارزی است که دستیابی به موقعیت اقتصادی پایدارتر را برای آن ممکن می‌سازد. این نقاط قوت عبارتند از: نظام آموزشی فوق‌العاده مطلوب در تمام مقاطع تحصیلی (رتبه‌ی ۵ در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی و رتبه‌ی ۹ در رکن آموزش عالی) و بنگاه‌های پیشگام در حوزه‌ی نوآوری (رتبه‌ی ۱۹)، که در راستای ارتقاء بهره‌وری خود به جذب فناوری‌های جدید مبادرت می‌ورزند (رتبه‌ی ۳). افزون بر این موارد، بازار انعطاف‌پذیر نیروی کار (رتبه‌ی ۱۰) و زیرساخت‌های توسعه‌یافته (رتبه‌ی ۱۴) انجام فعالیت‌های اقتصادی را در ایسلند تسهیل می‌کنند. با اینهمه، ضعف مستمر محیط اقتصاد کلان این کشور (رتبه‌ی ۱۳۱) و عملکرد نامطلوب بازارهای مالی آن (رتبه‌ی ۱۰۸) به نگرانی‌هایی دامن می‌زند.

استونی و جمهوری چک به ترتیب با کسب رتبه‌های ۳۳ و ۳۸، همچنان بهترین عملکرد را در منطقه‌ی اروپای شرقی به نام خود ثبت کرده‌اند. این دو کشور، همچون سال‌های گذشته نقاط قوت مشترکی را در رقابت‌پذیری نمایان می‌سازند. این نقاط قوت عبارتند از: آموزش فوق‌العاده مطلوب، بازارهای کارآمد کالا و نیروی کار، بازارهای مالی توسعه‌یافته و تعهد بالا به تقویت رکن آمادگی در حوزه‌ی فناوری که مورد اخیر به ویژه در خصوص استونی قابل ذکر است. از سوی دیگر، عملکرد استونی در کسب رتبه‌ی ۳۳، بیانگر نهادهای قوی و مدیریت مطلوب آن در زمینه‌ی تأمین مالی عمومی است.

اسپانیا پس از پشت سر نهادن سقوط‌های دو سال گذشته که آن را از رتبه‌ی بیست‌ونهم در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸، به رتبه‌ی چهل‌ودوم در سال گذشته تنزل داد، امسال رتبه‌ی ۳۶ را به دست آورده است. بهبود رتبه‌ی این کشور در سال جاری به پیشرفت اندک آن در تعدادی از حوزه‌ها و همچنین، تضعیف عملکرد سایر اقتصادها بازمی‌گردد. اسپانیا علیرغم روند کند احیای اقتصادی و

بالای فساد و جرایم سازمان یافته در کنار عدم استقلال قوه قضائیه که موجب تحمیل هزینه بر کسب و کارها و تقلیل اعتماد سرمایه گذاران می گردد، سایر ضعف های نهادی ایتالیا را تشکیل می دهد. این ضعف ها، ایتالیا را از نظر محیط نهادی در جایگاه ۸۸ نشانده است.

پرتغال علیرغم وضعیت مالی وخیم خود که تدوین طرحی جهت احیاء را به دنبال داشت و همچنین، با وجود تخمین های نامطلوب در مورد اقتصاد آن در دو سال پیش رو که در اثر طرح یکارچه سازی و کاهش مخارج دولت قابل پیش بینی است، از بهبود رقابت پذیری و یک پله پیشرفت خبر می دهد (رتبه ی ۴۱). دلایل چنین پیشرفتی به مواردی چون افزایش استفاده از فناوری های اطلاعات و ارتباطات (رتبه ی ۱۸) و بهبود کیفیت زیرساخت های پرتغال (رتبه ی ۱۲)، به ویژه در حوزه ی جاده ها (رتبه ی ۵) بازمی گردد. با این حال، این کشور علیرغم پیشرفت های اندک خود، همچنان در میان کشورهای اروپایی یکی از ضعیف ترین عملکردها را در گزارش رقابت پذیری به ثبت رسانده است و از ضعف های اساسی حکایت دارد. ضعف های پرتغال را می توان این گونه برشمرد: وضعیت نامطلوب اقتصاد کلان با مشخصه های نرخ پس انداز ملی زیر ۱۰ درصد (رتبه ی ۱۲۸)، کسری بالای بودجه (رتبه ی ۱۲۲) و بدهی سنگین دولت (رتبه ی ۱۲۸) که دسترسی به منابع تأمین مالی را برای بنگاه های داخلی دشوار می سازد، بازار انعطاف ناپذیر و صلب نیروی کار (رتبه ی ۱۳۶) و عدم انطباق دستمزد و سطح بهره وری (رتبه ی ۱۱۲) که از رقابت پذیری جهانی این کشور کاسته است. علاوه بر این، میزان پائین سرمایه گذاری بنگاه ها در بخش تحقیق و توسعه (رتبه ی ۴۱) و سایر حوزه های مرتبط با نوآوری موجب شده است امکان حرکت به سوی فعالیت های دارای ارزش افزوده ی بیشتر از این کشور سلب گردد که آن را در معرض رقابت شدید کشورهای دارای مزیت در تولید ارزان مانند اروپای شرقی و چین قرار می دهد. بنابراین، توجه به نقاط ضعف ذکر شده از طریق اتخاذ اصلاحات مورد نیاز و سرمایه گذاری در حوزه هایی که رشد کشور را به دنبال دارند مواردی هستند که به منظور بهبود مزیت رقابتی اقتصاد پرتغال و قرار دادن آن در مسیر توسعه پس از یک دهه رکورد ضروری به نظر می رسد.

ترکیه با دو جایگاه پیشرفت، رتبه ی ۵۹ را از آن خود کرده است. این کشور از مزیت اندازه ی وسیع بازار (رتبه ی ۱۷) که رقابت شدید داخلی را به همراه دارد (رتبه ی ۱۳) بهره مند است. زیرساخت های توسعه یافته (رتبه ی ۵۱)، به ویژه در حوزه ی حمل و نقل جاده ای و هوایی یکی دیگر از نقاط قوت ترکیه محسوب می شود. البته، بنادر و کیفیت تأمین برق در این کشور

لهستان را تشکیل می دهند. این کشور همچنین، بازارهای مالی توسعه یافته ای را در خود جای داده است (رتبه ی ۳۴). علاوه بر این، افزایش اعتماد به بخش بانکداری (رتبه ی ۱۶)، موجب بهبود عملکرد لهستان در این زمینه گردیده است. در واقع، بانک های این کشور در مقایسه با دو سال گذشته از نظر مالی مستحکم تر ارزیابی شده اند؛ با این حال، با توجه به رتبه ی متوسط لهستان در نماگر مربوطه (رتبه ی ۶۰)، این کشور همچنان باید به تقویت جایگاه خود در این حوزه بپردازد. از سوی دیگر، بهبود هرچه بیشتر رقابت پذیری لهستان، در گرو تقویت زیرساخت های حمل و نقل آن است که با کسب رتبه ی ۱۱۱، فاصله ی زیادی را از استانداردهای بین المللی آشکار می سازد. البته، با وجود آنکه لهستان از سال گذشته تاکنون از پیشرفت هایی در این حوزه خبر می دهد، اما این پیشرفت ها برای ارتقاء رتبه ی آن کافی نبوده است. همچنین، کیفیت جاده ها در این کشور نامطلوب ارزیابی شده است (رتبه ی ۱۳۴). علاوه بر این، با آنکه محیط نهادی لهستان در زمینه هایی چون شفافیت دولت در سیاست گذاری ها و امنیت فیزیکی بهبود چشمگیری یافته است، اما بنگاه های این کشور همچنان نسبت به میزان مقررات دولت بدبین هستند (رتبه ی ۱۲۴). افزون بر موارد یاد شده، همگام با گذار لهستان به مرحله ی توسعه ی مبتنی بر نوآوری، لازم است این کشور توجه بیشتری به حوزه ی نوآوری و پیشرفته بودن بنگاه های تجاری مبدول دارد. ایجاد خوشه های قوی تر، افزایش گرایش بنگاه ها به تحقیق و توسعه و تقویت مشارکت دانشگاه و بخش خصوصی، اقدامات دیگری هستند که این کشور را در مسیر توسعه پیش خواهند برد.

ایتالیا امسال با پنج پله ترقی بر جایگاه چهل و سوم تکیه زده است که در میان کشورهای گروه هفت، ضعیف ترین رتبه را به خود اختصاص می دهد. ایتالیا در حوزه های پیچیده تر شاخص رقابت پذیری جهانی، از جمله پیشرفته بودن بنگاه های تجاری (رتبه ی ۲۶)، تولید کالاهای دارای ارزش بیشتر در زنجیره ی ارزش و برخورداری از خوشه های بی نظیر کسب و کار (رتبه ی ۲)، خوش درخشیده است. ایتالیا همچنین، نهمین بازار بزرگ جهان را در اختیار دارد که امکان صرفه های مقیاس را برای این کشور فراهم می آورد. با این همه، ضعف های ساختاری مهمی عملکرد ایتالیا را تحت الشعاع قرار داده است. برای نمونه، بازار نیروی کار این کشور با کسب رتبه ی ۱۲۳، بسیار انعطاف ناپذیر و ناکارآمد ارزیابی شده است که اشتغال زایی را در آن دشوار می سازد. علاوه بر این، بازارهای مالی ایتالیا برای تأمین منابع مالی لازم برای توسعه ی کسب و کارها به اندازه ی کافی توسعه یافته نیستند (رتبه ی ۹۷) در رکن سطح توسعه ی بازار مالی. میزان

شکوفایی کارآفرینی می‌گردند پیشرفتی حاصل نکرده است. با این وجود، امید می‌رود الحاق اخیر اوکراین به سازمان جهانی تجارت، با کاهش موانع تجاری و کاستن از محدودیت‌های داخلی به تقویت رقابت در این کشور بیانجامد. همچنین، ادامه‌ی فعالیت در راستای توسعه و افزایش ثبات بازار مالی (رتبه‌ی ۱۱۶) باید در دستور کار اوکراین قرار گیرد.

یونان امسال نیز با هفت پله افت و کسب رتبه‌ی ۹۰ همچنان ضعیف‌ترین عملکرد را در میان کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا به نام خود ثبت کرده است. با ادامه یافتن بحران بدهی‌های دولت، این کشور از تضعیف مستمر محیط اقتصاد کلان خبر می‌دهد (رتبه‌ی ۱۴۰). علاوه بر این، بازارهای مالی یونان با کسب رتبه‌ی ۱۱۰ در مقایسه با سال گذشته ضعیف‌تر ارزیابی شده‌اند که به ویژه از پائین بودن اعتماد سرمایه‌گذاران حکایت دارد. نهادهای دولتی این کشور (از نظر کارایی دولت، فساد و نفوذهای ناپجا) نامطلوب هستند که در مجموع رتبه‌ی ۸۹ را در رکن محیط نهادی نصیب آن ساخته است. همچنین، بازار ناکارآمد نیروی کار (رتبه‌ی ۱۲۶) که رهایی یونان را از بحران اقتصادی دشوار ساخته است و بر اهمیت تلاش‌های اخیر این کشور جهت افزایش سن بازنشستگی و تقویت انعطاف‌پذیری بازار نیروی کار صحنه می‌گذارد، یکی دیگر از حوزه‌های نگران‌کننده در مورد آن محسوب می‌شود. با این وجود، یونان برای فائق آمدن بر مشکلات اخیر، از نقاط مثبت قابل اتکایی برخوردار است. نیروی کار تحصیل کرده که در به‌کارگیری فناوری‌های جدید در راستای بهبود بهره‌وری دارای مهارت هستند، نقطه‌ی قوت این کشور به شمار می‌رود.

۲. منطقه‌ی آسیا و اقیانوس آرام

بهبود عملکرد کشورهای آسیایی، با پویایی چشمگیر آنها در رقابت‌پذیری همراه بوده است. به گونه‌ایکه در مدت پنج سال گذشته چندین کشور آسیایی از جمله چین، اندونزی، ویتنام و سریلانکا پیشرفت‌های قابل توجهی در شاخص رقابت‌پذیری جهانی حاصل کرده‌اند. با این حال، منطقه‌ی آسیا در مقایسه با سایر مناطق بالاترین نابرابری و ناهمگونی را در عملکرد کشورها به تصویر می‌کشد. برای نمونه، سنگاپور با کسب رتبه‌ی دوم و تیمور شرقی با کسب رتبه‌ی ۱۳۱، هر دو در این منطقه واقع شده‌اند. همچنین، دو اقتصاد بزرگ این منطقه یعنی بنگلادش (رتبه‌ی ۱۰۸) و پاکستان (رتبه‌ی ۱۱۸) همچنان جایگاه ضعیفی را به خود اختصاص داده‌اند، در حالی که تعدادی از اقتصادهای نوظهور آسیا در زمره‌ی ۳۰ اقتصاد برتر جهان قرار دارند.

هنگ کنگ که از پیشرفت اندک امتیاز رقابت‌پذیری خود خبر

نیازمند بهبود است. همچنین، تقویت شالوده‌ی منابع انسانی از طریق بهبود دو رکن بهداشت و آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۷۵) و آموزش عالی (رتبه‌ی ۷۴)، افزایش کارایی بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۱۳۳) و بهبود کارایی و شفافیت نهادهای دولتی (رتبه‌ی ۸۶) حوزه‌هایی هستند که ترکیه باید به منظور ارتقاء هر چه بیشتر رقابت‌پذیری خود مورد توجه قرار دهد.

روسیه امسال با سه پله تنزل، رتبه‌ی ۶۶ را کسب نموده است. به عبارتی، بهبود عملکرد این کشور در رکن ثبات اقتصاد کلان، به دلیل ضعف آن در حوزه‌هایی چون کیفیت نهادها، کارایی بازار نیروی کار، پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری، و نوآوری بی‌اثر گشته است. به ویژه، ضعف روسیه در بهبود محیط نهادی ضربه‌ی مهلکی را به رقابت‌پذیری آن وارد ساخته است. بر این اساس، تقویت حاکمیت قانون و حمایت از حقوق مالکیت، بهبود عملکرد قوه‌ی قضائیه و افزایش امنیت از مواردی هستند که با آثار مثبت اقتصادی، منافع سرریزی را برای سایر حوزه‌های روسیه به همراه خواهند داشت. علاوه بر محیط نهادی نامطلوب، ضعف روسیه در حوزه‌ی کارایی بازار کالا همچنان مانع رقابت‌پذیری آن به شمار می‌رود. همچنین، ساختارهای نامطلوب بازار که حاکی از تسلط تعداد معدودی شرکت بزرگ هستند در کنار سیاست‌های ناکافی در زمینه‌ی مقابله با انحصار و وجود محدودیت در حوزه‌ی تجارت و مالکیت خارجی، رقابت داخلی و خارجی را در این کشور مخدوش ساخته‌اند. از سوی دیگر، با وجود تلاش‌های فراوان، بازارهای مالی روسیه همچنان بی‌ثبات هستند و بانک‌های آن بسیار ضعیف ارزیابی شده‌اند (رتبه‌ی ۱۲۹). چالش‌های ذکر شده، در مجموع از توان این کشور جهت بهره‌برداری از نقاط قوتی چون قابلیت بالا در نوآوری (رتبه‌ی ۳۸ در ظرفیت نوآوری)، بازار وسیع (رتبه‌ی ۸) و نظام مطلوب آموزش عالی (رتبه‌ی ۲۷ در کمیت آموزش) کاسته است.

اوکراین که با شانزده پله تنزل در دو سال گذشته و ثبت بیشترین سقوط در میان تمام کشورهای حاضر در نظرسنجی، از چالش‌های سیاسی و اقتصادی فراوان در سال‌های اخیر حکایت داشت، امسال با هفت پله صعود در مسیر پیشرفت ظاهر شده است. عملکرد این کشور همچنان نقاط قوت مشخصی را در رقابت‌پذیری آشکار می‌سازد. برخورداری از جمعیت تحصیل کرده، بازارهای کارآمد و انعطاف‌پذیر نیروی کار و اندازه‌ی وسیع بازار، مزایای رقابتی هستند که زمینه‌ی رشد اوکراین را در آینده فراهم می‌آورند. با این حال، این کشور علیرغم برنامه‌ی تأثیرگذار خود در زمینه‌ی اصلاحات، در حوزه‌هایی چون محیط نهادی ضعیف (رتبه‌ی ۱۳۱) و بازارهای فوق‌العاده ناکارآمد کالا و خدمات (رتبه‌ی ۱۲۹) که رقابت را مختل می‌سازند و مانع

می‌دهد، با کسب رتبه‌ی مشابه سال گذشته (رتبه‌ی یازدهم)، در میان کشورهای آسیایی پس از سنگاپور (رتبه‌ی دوم) و ژاپن (رتبه‌ی نهم) قرار گرفته است و جایگاه سومین اقتصاد رقابت‌پذیر را به خود اختصاص می‌دهد. این کشور با وجود آنکه در میان ده کشور برتر قرار ندارد، اما در چهار رکن از ارکان دوازده‌گانه‌ی رقابت‌پذیری، در میان ۳ اقتصاد برتر جای دارد و در سه رکن دیگر، خود را در میان ده کشور صدر جدول قرار داده است. هنگ کنگ با برخورداری از زیرساخت‌های بی‌نظیر حمل‌ونقل و مخابرات، همچنان در رکن زیرساخت‌ها صدرنشین است. علاوه بر این، جایگاه بسیار مطلوب این کشور در رقابت‌پذیری، مرهون پویایی و کارایی بازار کالا (رتبه‌ی ۳)، بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۳) و بازار مالی (رتبه‌ی ۲) آن است. با این حال، بهبود هرچه بیشتر رقابت‌پذیری هنگ کنگ و صعود آن به فهرست ده کشور برتر در گرو تقویت مستمر دو رکن آموزش عالی و نوآوری است. همچنین، با وجود آنکه رکن آموزش از کیفیت مطلوبی برخوردار است (رتبه‌ی ۱۴)، اما نرخ ثبت‌نام در آن در مقایسه با سایر اقتصادها پائین ارزیابی می‌شود (رتبه‌ی ۵۳). علاوه بر این، تقویت خروجی‌های آموزشی موجب بهبود ظرفیت نوآوری (رتبه‌ی ۲۵) هنگ کنگ خواهد شد که البته وجود عواملی مانند کمبود متخصصان و مهندسان (رتبه‌ی ۴۳) مانعی فراراه به ثمر نشستن آن محسوب می‌شود.

تایوان / چین تایپه با کسب رتبه‌ی ۱۳ و ثبت عملکرد مشابه سال گذشته، در جایگاه پیشین نشسته است. این کشور در تمام ارکان دوازده‌گانه‌ی رقابت‌پذیری عملکرد اثباتی را نشان می‌دهد. با این حال تنها در دو رکن، خود را در میان ده کشور برتر معرفی کرده است. در رکن نوآوری، پیشگامی تایوان قابل انکار نیست. این کشور که در رکن نوآوری رتبه‌ی نهم را در کارنامه دارد، بالاترین سرانه‌ی ثبت اختراع را در اداره ثبت اختراعات و نشان تجاری ایالات متحده‌ی آمریکا به خود اختصاص داده است که از سرانه‌ی ثبت اختراع در آمریکا نیز رقم بیشتری را آشکار می‌سازد. علاوه بر این، تایوان از نظر در اختیار داشتن خوشه‌های کسب‌وکار در حوزه‌ی پیشرفته‌ترین محصولات و همچنین، برخورداری از تحقیق و توسعه‌ی مطرح در سطح جهان، خود را در نماگرهای مربوطه در صدر کشورهای جهان قرار داده است. ظرفیت نوآوری این کشور به لطف نظام آموزشی بی‌نظیر آن که در تمام مقاطع تحصیلی از نرخ بالای ثبت‌نام و کیفیت جهانی خبر می‌دهد، بیش از پیش تقویت گشته است. تایوان به ویژه در رکن آموزش عالی رتبه‌ی دهم را کسب کرده است. اقتصاد این کشور همچنین، از نقاط قوت دیگری مانند آمادگی بالا در حوزه‌ی فناوری (رتبه‌ی ۲۴) و زیرساخت‌های مطلوب، البته به جز در حمل‌ونقل هوایی

(رتبه‌ی ۵۱)، بهره‌مند گشته است. اما بازار نیروی کار تایوان از انعطاف‌ناپذیری بالا (رتبه‌ی ۹۸) حکایت دارد و این کشور از دو سال گذشته تاکنون، در رکن کارایی بازار نیروی کار وضعیت وخیم‌تری را تجربه کرده است (با نه پله سقوط در دو سال گذشته، اکنون در رکن کارایی بازار نیروی کار در رتبه‌ی ۳۳ قرار دارد). تایوان همچنین، در حوزه‌ی نهادهای خصوصی و دولتی (رتبه‌ی ۳۱) با وجود آنکه از سال ۲۰۰۸ تاکنون به پیشرفت‌هایی دست یافته است اما همچنان جای بهبود دارد.

استرالیا علیرغم کسب امتیاز مشابه سال گذشته، با چهار رتبه تنزل، جایگاه بیستم را به خود اختصاص داده است. برخورداری از نظام مالی کارآمد (رتبه‌ی ۶) یکی از نقاط قوت این کشور را تشکیل می‌دهد که به پشتوانه‌ی بخش بانکداری باثبات و فوق‌العاده مستحکم از نظر مالی (رتبه‌ی ۴) تقویت گردیده است. علاوه بر این، عملکرد مطلوب و در حال بهبود استرالیا در حوزه‌ی آموزش شایان ذکر است. به گونه‌ایکه این کشور در هر دو زیررکن بهداشت و آموزش ابتدایی و آموزش عالی رتبه‌ی ۱۱ را از آن خود ساخته است. وضعیت اقتصاد کلان استرالیا (رتبه‌ی ۲۶) در شرایط فعلی و با توجه به مشکلاتی که سایر کشورهای اروپایی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند، رضایت‌بخش است. با وجود کسری‌های پیاپی بودجه‌ی این کشور در سال‌های اخیر، بدهی‌های دولت (۲۲/۳ درصد از تولید ناخالص داخلی) در میان کشورهای اروپایی پائین‌ترین میزان را پس از لوکزامبورگ به خود اختصاص می‌دهد. همچنین، نهادهای خصوصی و دولتی استرالیا به ترتیب با کسب رتبه‌های ۸ و ۱۷، شفاف و کارآمد ارزیابی شده‌اند و امنیت فیزیکی نیز در وضعیت مطمئنی قرار دارد (رتبه‌ی ۱۹). با این حال، فعالان کسب‌وکار در این کشور همچنان نگرانی‌هایی را در ارتباط با میزان بالای مقررات دولت ابراز داشته‌اند (رتبه‌ی ۷۵).

از سوی دیگر، استرالیا در دو رکن پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۲۹) و نوآوری (رتبه‌ی ۲۲) که عوامل تقویت‌کننده‌ی رقابت‌پذیری در اقتصادهای پیشرفته محسوب می‌شوند، همچنان دچار کاستی‌هایی است. همچنین به دلیل افزایش تجارت کالا، زیرساخت‌های حمل‌ونقل این کشور به ویژه در حوزه‌ی حمل‌ونقل دریایی، در سال‌های اخیر بیش از پیش با مشکل مواجه گشته است که آن را از بهترین نمونه‌های جهان عقب‌تر نگاه می‌دارد.

مالزی با پنج رتبه پیشرفت و بهبود عملکرد در تمامی ارکان رقابت‌پذیری، به جایگاه بیست‌ویکم دست یافته است. پیشرفت این کشور در سال جاری، به ارکان نهادها، محیط اقتصاد کلان و کارایی بازارهای آن بازمی‌گردد. بخش مالی کارآمد و مطمئن یکی

۵۰ جای دارد. چین عملکرد خود را در بیشتر ارکان رقابت پذیری بهبود بخشیده است و در پاره‌های دیگر، عملکرد ثابتی را نشان می‌دهد.

محیط اقتصاد کلان این کشور با وجود تجربه‌ی تورم بالا و طولانی مدت، مانند سال‌های گذشته از وضعیت مطلوبی برخوردار است (رتبه‌ی ۱۰). چین یکی از کشورهایی است که با در اختیار داشتن نرخ پس‌انداز ملی برابر با ۵۳ درصد از تولید ناخالص داخلی و همچنین، میزان پائین کسری‌های بودجه، کمترین بدهی را در کارنامه دارد. این عوامل، در کنار چشم‌انداز مطلوب اقتصادی موجب شده است بدهی‌های دولت چین در مقایسه با سایر کشورهای BRICS، از کیفیت مناسب‌تری برخوردار باشد. این کشور همچنین، در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۳۲) استانداردهای بالایی را به تصویر می‌کشد. به‌گونه‌ایکه در نماگرهای بهداشت، روندهای مثبتی را آشکار می‌سازد و در حوزه‌ی آموزش ابتدایی، از دسترسی عموم به آموزش خبر می‌دهد که کیفیت آن نیز مناسب ارزیابی شده است. علاوه بر موارد ذکر شده، با توجه به مرحله‌ی توسعه‌یافتگی چین می‌توان گفت این کشور در حوزه‌های پیچیده‌تر شاخص رقابت پذیری جهانی مانند پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۳۷) و نوآوری (رتبه‌ی ۲۹)، عملکرد بالایی را به ثبت رسانده است.

با این حال، ضعف‌هایی در ارتباط با فساد و عدم استقلال قوه‌ی قضائیه که در رکن نهادها (رتبه‌ی ۴۸) قرار می‌گیرد، در عملکرد این کشور قابل مشاهده است. از سوی دیگر، بنگاه‌های چین فضای کشور را در سه سال اخیر ناامن ارزیابی کرده‌اند و به منظور جلوگیری از خشونت و جرایم مختلف باید هزینه‌ی بیشتری را متحمل شوند. همچنین، استانداردهای اخلاق کسب و کار (رتبه‌ی ۵۷) و پاسخگویی شرکت‌ها (رتبه‌ی ۶۶) در این کشور در مقایسه با سایر کشورها از وضعیت نامطلوب‌تری خبر می‌دهد.

علاوه بر این، همچون چند سال گذشته ضعف چین در دو رکن سطح توسعه‌ی بازار مالی و آمادگی در حوزه‌ی فناوری به رقابت‌پذیری آن لطمه زده است. با این حال، این کشور به مدد افزایش دسترسی به خدمات مالی و تأمین اعتبار، شرایط خود را در رکن سطح توسعه‌ی بازار مالی بهبود بخشیده است (با نه پله ترقی در رتبه‌ی ۴۸). این کشور همچنین، با موفقیت در زمینه‌ی رشد دورقمی ضریب نفوذ استفاده از اینترنت و خطوط تلفن همراه، توانسته است در ارتباط با رکن آمادگی در حوزه‌ی فناوری (رتبه‌ی ۷۷) گام‌هایی بردارد.

نایلند علی‌رغم یک رتبه‌ی تنزل و قرار گرفتن در جایگاه سی‌ونهم، امتیاز سال گذشته‌ی خود را حفظ کرده است و پس از عملکرد ضعیف چهار سال گذشته از دستیابی به ثبات خبر می‌دهد. بهبود

دیگر از نقاط قوت مالزی به شمار می‌رود که با قرار گرفتن پس از سنگاپور و هنگ کنگ خود را در میان توسعه‌یافته‌ترین بازارهای مالی جهان قرار داده است. بازارهای کالای این کشور نیز، با کسب رتبه‌ی ۱۵ بسیار کارآمد ارزیابی شده‌اند. مالزی همچنین با وجود استمرار کسری بودجه‌ی خود (۵ درصد از تولید ناخالص داخلی)، موفق شده است در یک سال گذشته محیط اقتصاد کلان خود را به نحو چشمگیری بهبود بخشد (رتبه‌ی ۲۹). با این حال، این کشور با پیش رفتن در مسیر توسعه‌ی مبتنی بر نوآوری باید عملکرد خود را در دو رکن آموزش و آمادگی در حوزه‌ی فناوری تقویت نماید. مالزی در رکن آمادگی در حوزه‌ی فناوری با کسب رتبه‌ی ضعیف ۴۴، از جای بهبود در جذب فناوری برای کسب و کارها و به طور کلی، مردم این کشور حکایت دارد. علاوه بر این، با توجه به نرخ پائین ثبت‌نام در مقاطع تحصیلی در مالزی (با ۶۹ درصد نرخ ثبت‌نام در مقطع متوسطه رتبه‌ی ۱۰۱؛ و با ۳۶ درصد نرخ ثبت‌نام در رکن آموزش عالی رتبه‌ی ۶۶)، تقویت این حوزه باید در دستور کار قرار گیرد.

جمهوری کره علی‌رغم بهبود امتیاز رقابت‌پذیری خود در سال جاری، با دو پله تنزل بر جایگاه بیست‌وچهارم تکیه زده است. این کشور در ارکان مختلف رقابت‌پذیری عملکرد نامتوازی را به نمایش می‌گذارد. زیرساخت‌های فوق‌العاده مطلوب (رتبه‌ی ۹) و اقتصاد کلان باثبات (رتبه‌ی ۶) از مزایای رقابتی کره محسوب می‌شوند. همچنین، آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۱۵) و آموزش عالی در دسترس و دارای کیفیت بالا (رتبه‌ی ۱۷) سایر نقاط قوت این کشور را تشکیل می‌دهند. این عوامل در کنار آمادگی بالای این کشور در حوزه‌ی فناوری (رتبه‌ی ۱۸)، به قابلیت بالای آن در حوزه‌ی نوآوری (رتبه‌ی ۱۴) انجامیده است. با این حال، نهادهای نامطلوب (رتبه‌ی ۶۵)، بازار انعطاف‌ناپذیر نیروی کار (رتبه‌ی ۷۶) و بازارهای مالی فوق‌العاده ناکارآمد (رتبه‌ی ۸۰)، حوزه‌هایی هستند که بهبود بیشتری را می‌طلبند. به طبع، برطرف ساختن کاستی‌های ذکر شده موجب بهبود رقابت‌پذیری و ارتقاء رتبه‌ی کره پس از سه سال عملکرد نزولی یا ثابت این کشور در گزارش رقابت‌پذیری خواهد شد.

چین با یک پله پیشرفت و کسب رتبه‌ی ۲۶، همچنان به سیر صعودی خود در جدول رتبه‌بندی ادامه می‌دهد. این کشور در واقع، از سال ۲۰۰۵ تاکنون هر سال رتبه و امتیاز رقابت‌پذیری خود را بهبود بخشیده است. چین که پرجمعیت‌ترین کشور جهان محسوب می‌شود، همچنان پیش‌تاز کشورهای موسوم به BRICS (برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی) است و آفریقای جنوبی که پس از چین در این گروه رتبه‌ی دوم را به خود اختصاص می‌دهد، با فاصله‌ی بسیار از این کشور در رتبه‌ی

محیط اقتصاد کلان (با ۱۸ پله صعود در رتبه‌ی ۲۸)، مهم‌ترین دلیل ارزیابی مثبت از عملکرد این کشور در سال جاری به شمار می‌رود. همچنین، کسری بودجه‌ی عمومی تایلند به سطح قابل مدیریت‌تری رسیده است و کارایی بازار نیروی کار آن نیز از ارزیابی مثبت خبر می‌دهد (رتبه‌ی ۳۰). علاوه بر این، بازار نیروی کار این کشور انعطاف‌پذیر ارزیابی شده است (رتبه‌ی ۴۴) و به طور بهینه‌ای از استعدادهای این حوزه استفاده می‌کند (رتبه‌ی ۳۴). با این حال، تایلند به منظور افزایش رقابت‌پذیری خود باید بر چالش‌های بسیاری فائق آید. نهادهای دولتی این کشور (رتبه‌ی ۷۴)، یکی از حوزه‌های نگران‌کننده است که در سه سال گذشته از وخامت بیشتری حکایت دارد. علاوه بر این، در تایلند از حقوق مالکیت فکری، و حقوق مالی و اموال فیزیکی حمایت نمی‌گردد (رتبه‌ی ۱۰۱) و وضعیت نگران‌کننده‌ی امنیت هزینه‌های بالایی را بر دوش کسب‌وکارها می‌گذارد (رتبه‌ی ۹۱). با این وجود، باید تأثیر چشم‌انداز سیاسی جدید این کشور بر اقتصاد آن را در آینده ارزیابی نمود و قضاوت درباره‌ی موفقیت این کشور در بازیابی اعتماد و اطمینان جوامع کسب‌وکار را به آینده واگذار کرد.

هند با پنج پله تنزل نسبت به سال گذشته، در رتبه‌ی ۵۶ جای گرفته است. افت عملکرد این کشور به تغییرات جزئی در عملکرد آن بازمی‌گردد. عملکرد این کشور در مقایسه با دو کشور دیگر BRICS، یعنی آفریقای جنوبی (رتبه‌ی ۵۰) و برزیل (رتبه‌ی ۵۳) تفاوت چندانی را آشکار نمی‌سازد و از روسیه نیز (رتبه‌ی ۶۶) پیش‌تر است. با این حال، عملکرد هند در مقایسه با چین، عضو دیگر BRICS، از تفاوت فزاینده‌ای حکایت دارد. تفاوت امتیاز رقابت‌پذیری این دو کشور از سال ۲۰۰۶ تاکنون به شش برابر افزایش یافته است. به‌گونه‌ایکه اختلاف امتیاز آنها از میزان ۰/۱ به ۰/۶ رسیده است.

عملکرد متوسط این کشور در زیرشاخص عوامل بنیادین رقابت‌پذیری، تأثیر نامطلوبی را در رتبه‌ی آن بر جای گذاشته است. به عبارت دیگر، هند در زمینه‌ی تأمین نیازهای بخش کسب‌وکار در حوزه‌ی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، فناوری اطلاعات و ارتباطات و انرژی، ضعیف ظاهر گشته است (رتبه‌ی ۸۹). در واقع، جوامع کسب‌وکار این کشور زیرساخت‌های نامطلوب را بزرگ‌ترین مانع انجام کسب‌وکار در آن می‌دانند. با این حال، هند از سال ۲۰۰۶ تاکنون پیشرفت‌هایی را در این حوزه آشکار می‌سازد که البته به دلیل پیشرفت سریع‌تر کشورهای دیگر، به بهبود رتبه‌ی آن نینجامیده است. این کشور در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی نیز وضعیت مشابهی را تجربه می‌کند (رتبه‌ی ۱۰۱). در حقیقت، با وجود پیشرفت‌های هند در سال‌های اخیر، کیفیت آموزش ابتدایی و بهداشت عمومی آن کماکان یکی از

حوزه‌های نگران‌کننده است. اما این کشور، در سایر مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده‌ی زیرشاخص الزامات بنیادین رقابت‌پذیری مانند محیط اقتصاد کلان و نهادها چنین روند مثبتی را به نمایش نمی‌گذارد. نارضایتی بخش کسب‌وکار در ارتباط با نبود اصلاحات و ناتوانی آشکار دولت در فراهم آوردن محیط مساعد کسب‌وکار، در پنج سال گذشته افزایش یافته است. به طبع، فساد (رتبه‌ی ۹۹) و مقررات دست‌وپاگیر (رتبه‌ی ۹۶) به این نارضایتی دامن زده است. از اینرو، امتیاز هند در رکن نهادها از سال ۲۰۰۶ تاکنون، از ۴/۵ به ۳/۸ کاهش یافته است. به عبارتی، هند که زمانی در این رکن رتبه‌ی رضایت‌بخشی را در کارنامه داشت (رتبه‌ی ۳۷)، اکنون با یازده پله سقوط در سال جاری، جایگاه ۶۹ را در این حوزه از آن خود ساخته است. محیط اقتصاد کلان این کشور (رتبه‌ی ۱۰۵)، همچنان با کسری‌های بالا و پیاپی بودجه و بالاترین نسبت بدهی‌های دولت به تولید ناخالص داخلی در میان کشورهای BRICS، در شرایط نامطلوبی قرار دارد. افزون بر این، ثبات اقتصاد کلان هند به دلیل تورم بالای ۱۰ درصد دستخوش بی‌ثباتی گشته است. بر این اساس، هند در رکن محیط اقتصاد کلان از پنج سال پیش تاکنون رتبه‌هایی در حدود ۱۰۰ کسب کرده است.

این کشور علیرغم کاستی‌های ذکرشده در زیرشاخص الزامات بنیادین، در حوزه‌های پیچیده‌تر و پیشرفته‌تر رقابت‌پذیری دارای نقاط قوت بارزی است. در واقع، چنین الگوی «وارونه‌ای» در توسعه، ویژگی هند است. بازار وسیع داخلی که امکان صرفه‌های مقیاس را برای آن فراهم می‌آورد و موجب جذب سرمایه‌گذاری می‌گردد، یکی دیگر از نقاط قوت این کشور محسوب می‌شود. علاوه بر این، بازار مالی توسعه‌یافته و پیشرفته (رتبه‌ی ۲۱) که منابع مالی را به استفاده‌ی مناسب هدایت می‌کند، در کنار بنگاه‌های پیشرفته (رتبه‌ی ۴۳) و موفق در نوآوری (رتبه‌ی ۳۸)، سایر نقاط مثبت را در کارنامه‌ی هند تشکیل می‌دهند.

اندونزی که در دو سال اخیر با یازده پله جهش به پیشرفت چشمگیری دست یافته بود، امسال با دو رتبه تنزل بر جایگاه چهل‌وششم تکیه زده است. این کشور در منطقه‌ی در حال توسعه‌ی آسیا، پس از مالزی و چین بهترین عملکرد را نشان می‌دهد و از کشورهایی چون هند، ویتنام و فیلیپین نیز موفق‌تر ظاهر شده است. با وجود افزایش نگرانی‌ها در اندونزی در خصوص تورم، محیط اقتصاد کلان این کشور از بهبود خبر می‌دهد (با ۱۲ پله صعود در رتبه‌ی ۲۳). در واقع، اندونزی توانسته است با مدیریت مالی مطلوب، کسری بودجه و بدهی دولت را به سطوح بسیار پائین کاهش دهد. این امر، به بهبود رتبه‌ی اعتباری این کشور و ارتقاء رتبه‌ی آن در رکن محیط اقتصاد کلان انجامیده

اقتصادی عدیده‌ی خود، به تقویت نقاط قوتش بپردازد. از میان مزایای رقابتی این کشور، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: بازارهای کارآمد نیروی کار (رتبه‌ی ۴۶)، ظرفیت بالای نوآوری با توجه به مرحله‌ی توسعه‌یافتگی این کشور (رتبه‌ی ۶۶) و اندازه‌ی وسیع بازار (رتبه‌ی ۳۳)، به ویژه، بازارهای صادراتی.

با این حال، چالش‌های بزرگ و متعددی پیش روی ویتنام قرار دارد. زیرساخت‌های این کشور که با افزایش فشار برای رشد سریع اقتصادی مواجه بوده است، علیرغم بهبود در سال‌های اخیر، همچنان چالش اساسی آن محسوب می‌شود. کیفیت جاده‌ها (رتبه‌ی ۱۲۳) و بنادر (رتبه‌ی ۱۱۱)، در این حوزه توجه ویژه‌ای را می‌طلبد. علاوه بر این، با آنکه کیفیت نظام آموزشی ویتنام رضایت‌بخش است، نرخ ثبت‌نام در تمام مقاطع تحصیلی آن پائین ارزیابی می‌شود (رتبه‌ی ۶۴ در مقطع ابتدایی، رتبه‌ی ۱۰۳ در مقطع متوسطه و رتبه‌ی ۱۱۰ در آموزش عالی). با اینهمه، این کشور به منظور بهبود هر چه بیشتر رقابت‌پذیری خود، باید به تقویت محیط نهادی ادامه دهد. برای نمونه، مقررات ثبت شرکت در ویتنام دشوار و دست‌وپاگیر ارزیابی شده است (رتبه‌ی ۱۱۳). به‌گونه‌ایکه، تعداد رویه‌ها و مراحل مورد نیاز، ۹ عدد (رتبه‌ی ۹۴) و زمان مورد نیاز، ۴۴ روز (رتبه‌ی ۱۱۹) تخمین زده شده است. همچنین، در مورد حمایت از مالکیت معنوی (رتبه‌ی ۱۲۷)، در این کشور دغدغه‌هایی وجود دارد. این دغدغه‌ها به میزان کمتر در مورد حمایت از حقوق مالکیت نیز مشاهده می‌گردد (رتبه‌ی ۷۸). علاوه بر این، فساد در ویتنام رایج و فراگیر ارزیابی شده است (رتبه‌ی ۱۰۴).

فیلیپین امسال با ده پله ترقی و کسب رتبه‌ی ۷۵، یکی از کشورهای است که بیشترین پیشرفت را حاصل کرده است. این کشور در بیشتر نماگرهای شاخص رقابت‌پذیری جهانی خوش درخشیده است. با این حال، فیلیپین حتی در آرکانی که شالوده‌ی رقابت‌پذیری کشورها را در مرحله‌ی نخست توسعه‌یافتگی تشکیل می‌دهند، با چالش‌های فراوانی مواجه است.

کیفیت نهادهای دولتی فیلیپین همچنان ضعیف ارزیابی شده است. به‌گونه‌ایکه، این کشور در تمام شانزده نماگر این حوزه، رتبه‌ی بالای ۱۰۰ را کسب کرده است. این مسأله به ویژه در ارتباط با فساد و امنیت فیزیکی توجه بیشتری را می‌طلبد (به ترتیب رتبه‌های ۱۲۷ و ۱۱۷). وضعیت زیرساخت‌های این کشور از پیشرفت‌های اندکی حکایت دارد که البته سرعت آنها به قدری نیست که پاسخگوی نیازهای بخش کسب‌وکار آن باشد. فیلیپین در رکن زیرساخت‌ها با کسب رتبه‌ی متوسط ۱۱۳، وضعیت ضعیفی را در زیرساخت‌های حمل‌ونقل دریایی (رتبه‌ی ۱۲۳) و هوایی (رتبه‌ی ۱۱۵) به نمایش می‌گذارد. از سوی دیگر، با وجود

است (از رتبه‌ی ۸۹ در سال ۲۰۰۷ به رتبه‌ی ۲۳ در سال جاری). اندونزی در حوزه‌ی زیرساخت‌های فیزیکی نیز پیشرفت‌هایی حاصل کرده است (با شش پله صعود در رتبه‌ی ۷۶). با این حال، کیفیت تسهیلات بندری در وضعیت هشداردهنده قرار دارد و پیشرفتی را نشان نمی‌دهد (با هفت رتبه تنزل و کسب امتیاز ۳/۶ در رتبه‌ی ۱۰۳). کیفیت تأمین برق نیز همچنان در این کشور نامناسب ارزیابی شده است (رتبه‌ی ۹۸). علاوه بر این، با وجود آنکه اندونزی در مؤلفه‌های مرتبط با نهادهای دولتی عملکرد کمابیش مطلوبی را به ثبت رسانده است، اما با ده پله سقوط در این حوزه (رتبه‌ی ۷۱)، همچنان از ارزیابی‌های ضعیف حکایت دارد. از سوی دیگر، علیرغم تلاش‌های اندونزی در راستای بهبود وضعیت نهادهای دولتی، فساد و رشوه‌خواری در آن رایج و فراگیر ارزیابی شده است؛ به‌گونه‌ایکه مدیران ارشد بنگاه‌ها این موارد را مهم‌ترین معضل انجام کسب‌وکار در کشور خود برشمرده‌اند. امنیت نیز که نماگر آن در وضعیت مشابه سال ۲۰۰۵ قرار دارد (رتبه‌ی ۹۱)، یکی دیگر از موارد نگران‌کننده در این کشور محسوب می‌شود.

از آنجا که اندونزی طبق ارزیابی شاخص رقابت‌پذیری جهانی، به مرحله‌ی مبتنی بر نوآوری نزدیک شده است، رقابت‌پذیری آن بیش از پیش به مؤلفه‌های پیچیده‌تر رقابت‌پذیری مانند کارایی بازارها وابسته می‌گردد. بر این اساس، پرداختن به ناکارآمدی (رتبه‌ی ۹۴) و انعطاف‌ناپذیری‌های بازار نیروی کار این کشور (رتبه‌ی ۱۲۰)، به استفاده‌ی بهینه از نیروی کار در آن کمک خواهد کرد. همچنین، افزایش آمادگی در حوزه‌ی فناوری (رتبه‌ی ۹۴) که با ارتقاء ظرفیت پائین و کند جذب فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش کسب‌وکار و به طور کلی جامعه‌ی اندونزی همراه است، به بهبود بهره‌وری در آن کمک خواهد کرد.

ویتنام با شش رتبه تضعیف نسبت به سال گذشته، در جایگاه شصت‌وپنجم نشسته است. این کشور در ده رکن از آرکان دوازده‌گانه‌ی شاخص رقابت‌پذیری جهانی از افت عملکرد خبر می‌دهد و پیشرفت چشمگیر آن در محیط اقتصاد کلان (با ۲۰ پله پیشرفت در رتبه‌ی ۶۵) تنها عاملی به شمار می‌رود که از سقوط هرچه بیشتر آن در جدول رتبه‌بندی جلوگیری کرده است. با این حال، علیرغم دستیابی به چنین پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در رکن محیط اقتصاد کلان، ویتنام همچنان با چالش‌هایی در این حوزه روبه‌رو است. به عبارت دقیق‌تر، در سال ۲۰۱۰ کسری بودجه‌ی این کشور (برابر با ۶ درصد از تولید ناخالص داخلی)، از میزان بالایی حکایت داشت و تورم نیز، پس از کاهش موقت در سال ۲۰۰۹، بار دیگر به سطح دورقمی افزایش یافت. بر این اساس، ویتنام باید در آینده ضمن پرداختن به چالش‌های

نرخ بالای ثبت‌نام در این کشور (در حدود ۹۰ درصد)، کیفیت آموزش در مقطع ابتدایی پائین ارزیابی شده است (رتبه‌ی ۱۱۰). با وجود کاستی‌هایی از این دست، محیط اقتصاد کلان فیلیپین به لطف کاهش بدهی‌های دولت و کسری بودجه‌ی عمومی، بهبود رتبه‌ی اعتباری و مهار تورم موفق شده است با ۱۴ پله صعود، بر رتبه‌ی ۵۴ تکیه زند.

با این حال، این کشور در ارکان پیچیده‌تر شاخص رقابت‌پذیری جهانی همچنان نیازمند پیشرفت است. به ویژه، بازار نیروی کار آن که از انعطاف‌ناپذیری و ناکارآمدی بالا حکایت دارد (رتبه‌ی ۱۱۳)، در چهار سال گذشته پیشرفت بسیار اندکی حاصل کرده است. در مقابل، فراوانی تأمین‌کنندگان داخلی، وجود خوشه‌های متعدد و توسعه‌یافته و حضور گسترده‌ی بنگاه‌های فیلیپین در بخش‌های دارای ارزش بیشتر در زنجیره‌ی ارزش، موجب شده است رتبه‌ی خوبی در رکن پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری نصیب این کشور گردد (رتبه‌ی ۵۷). افزون بر موارد ذکر شده، بازار داخلی وسیع (رتبه‌ی ۳۶)، یکی دیگر از مزایای رقابتی فیلیپین را تشکیل می‌دهد.

پاکستان که سال گذشته تنزل قابل مشاهده‌ای یافته بود، امسال با پنج پله ترقی، در رتبه‌ی ۱۱۸ قرار گرفته است. با این وجود، این کشور در تعدادی از مؤلفه‌های رقابت‌پذیری، ضعیف‌ترین عملکرد را در منطقه‌ی در حال توسعه‌ی آسیا به نام خود ثبت کرده است. این واقعیت که پاکستان در حوزه‌های بنیادین و اساسی رقابت‌پذیری، پائین‌ترین عملکرد را به جای گذاشته است و در عین حال، نشان از هیچ پیشرفتی در آن مشاهده نمی‌گردد، بسیار نگران‌کننده است. این حوزه‌ها عبارتند از: نهادها (رتبه‌ی ۱۰۷)، زیرساخت‌ها (رتبه‌ی ۱۱۵)، محیط اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۱۳۸)، و بهداشت و آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۱۲۱). از سوی دیگر، پاکستان به منظور بهره‌برداری از مزیت صرفه‌های مقیاس که به لطف اندازه‌ی وسیع بازارهای داخلی آن حاصل شده است (رتبه‌ی ۳۰)، باید اقداماتی را اتخاذ نماید. کاستن از انعطاف‌ناپذیری‌های بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۱۳۶) و کاهش موانع رقابت داخلی و خارجی که به افزایش کارایی بازارهای کالا و خدمات می‌انجامد (رتبه‌ی ۹۳) از جمله مواردی هستند که باید در این کشور مورد توجه قرار گیرند. علاوه بر این، جذب بیشتر فناوری در بنگاه‌ها و به طور کلی، جامعه‌ی پاکستان، موجب افزایش بهره‌وری در آن خواهد شد.

۳. منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب

اقتصاد منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب صرف‌نظر از وضعیت نامعلوم و مبهمی که به دلیل رکود طرف‌های

تجاری مهم خود یعنی اروپا و ایالات متحده‌ی آمریکا تجربه کرده است، چشم‌انداز روشن و امیدوارکننده‌ای را آشکار می‌سازد. این منطقه علیرغم کاهش ۱/۸ درصد در تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۹، موفق شده است رکود جهانی را پشت سر گذارد و در مسیر رشد گام بردارد. منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب، با نرخ رشدی در حدود ۶ درصد در سال ۲۰۱۰ و پیش‌بینی نرخ رشد برابر با ۴/۷۵ درصد در سال ۲۰۱۱ و ۴/۲۵ درصد در سال ۲۰۱۲، توانسته است افت تولید و معضل ظرفیت مازاد خود را که در سال‌های رکود متحمل گشته بود جبران نماید و از بسیاری از اقتصادهای پیشرفته فراتر رود. با این حال، کشورهای فیلیپین که اقتصاد آنها مبتنی بر صادرات است، مانند شیلی و برزیل که در آنها به ترتیب نرخ رشدی برابر با ۶/۵ درصد و ۴/۱ درصد پیش‌بینی می‌شد، با تجربه‌ی فشارهای تورمی فزاینده در سال ۲۰۱۱، در شرایط نگران‌کننده‌ای بسر می‌برند.

عملکرد مثبت این منطقه، به طور کلی به بهبود وضعیت پاره‌ای از مؤلفه‌های رقابت‌پذیری بازمی‌گردد. از جمله: سیاست‌های پولی و مالی مطمئن‌تر و افزایش تقاضای داخلی در کنار شرایط خارجی مطلوب مانند افزایش تقاضا برای کالاهای چین و احیاء اقتصادهای مبتنی بر واردات به ویژه، ایالات متحده‌ی آمریکا.

بسیاری از اقتصادهای این منطقه از پیشرفت‌های چشمگیری در رقابت‌پذیری خبر می‌دهند. مکزیک (هشت رتبه ترقی)، پرو (شش رتبه ترقی)، بولیوی (پنج رتبه ترقی) و برزیل (پنج رتبه ترقی) از جمله کشورهای هستند که بیشترین پیشرفت را به ثبت رسانده‌اند و اقتصادهای دیگر این منطقه مانند پاناما (چهار رتبه ترقی)، اکوادور (چهار رتبه ترقی)، آرژانتین (دو رتبه ترقی)، باربادوس (یک رتبه ترقی) و اروگوئه (یک رتبه ترقی) نیز از پیشرفت‌هایی حکایت دارند. سایر اقتصادهای این منطقه یا در وضعیت خود ثابت باقی مانده‌اند، مانند کلمبیا، یا شاهد اندکی افت عملکرد بوده‌اند. کشورهایی که در این منطقه بیشترین تنزل را به نام خود ثبت کرده‌اند در آمریکای مرکزی واقع شده‌اند و عبارتند از: کاستاریکا، گواتمالا، السالوادور، نیکاراگوئه و جامائیکا که دلیل عمده‌ی افت آنها به بدتر شدن وضعیت امنیت این کشورها بازمی‌گردد.

با اینهمه، کشورهای منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب به منظور حفظ رقابت‌پذیری خود باید پرداختن به چالش‌هایی را در دستور کار قرار دهند. با وجود آنکه این منطقه از گستره‌ی وسیع و اقتصادهای ناهمگونی تشکیل یافته است، چهار چالش عمده که هر یک به‌گونه‌ی متفاوتی کشورهای این منطقه را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد باید مورد توجه واقع گردد. این چالش‌ها عبارتند از: (۱) نهادهای ضعیف که به دلیل نقصان امنیت

۴۴)، نقاط ضعفی را تشکیل می‌دهند که در این زمینه قابل ذکر هستند. همچنین، کیفیت نامطلوب نظام آموزشی (رتبه‌ی ۸۷)، به ویژه در مقطع ابتدایی (رتبه‌ی ۱۲۳) و کسب نتایج ضعیف در علوم و ریاضیات (رتبه‌ی ۱۲۴) عواملی هستند که موجب محدودیت ظرفیت اقتصاد شیلی در تولید، انتشار و بهره‌گیری از دانش موجود از طریق به ثمر نشستن دانش در قالب محصولات و خدمات جدید در بازار می‌شوند. به نظر می‌رسد پیشرفت در زمینه‌هایی که در بالا بدان اشاره شد مهم‌ترین چالش پیش روی این کشور در دهه‌ی آتی باشد.

باربادوس علی‌رغم تجربه‌ی وضعیت وخیم در رکن ثبات اقتصاد کلان، با یک پله پیشرفت، در جایگاه ۴۲ نشست است. رکود گردشگری این کشور در اثر رکود اقتصادی موجب شده است در سال‌های اخیر به اقتصاد این جزیره و منابع تأمین مالی عمومی آن ضربه وارد شود. بدهی بالا و روبه‌فزونی دولت در کنار کسری‌های پیاپی بودجه و نرخ پائین پس‌انداز ملی برخی از نقاط ضعف باربادوس هستند که امکان بهبود رقابت‌پذیری را از آن سلب می‌کنند. با این حال، نهادهای باثبات، شفاف و قابل اعتماد (رتبه‌ی ۱۸)، زیرساخت‌های باکیفیت (رتبه‌ی ۲۲) و نظام آموزشی فوق‌العاده مطلوب (رتبه‌ی ۵) در کیفیت آموزش ابتدایی، رتبه‌ی ۱۵ در نظام آموزش ابتدایی و رتبه‌ی ۱۰ در کیفیت آموزش علوم و ریاضیات) مزایای رقابتی این کشور را تشکیل می‌دهند.

پاناما برای دومین سال متوالی، خود را رقابتی‌ترین اقتصاد منطقه‌ی آمریکای مرکزی معرفی کرده است. باریکه‌ی پاناما تنها گلوگاهی است که با کسب رتبه‌ی ۴۹ خود را در میان ۵۰ اقتصاد برتر قرار می‌دهد. این کشور، در بیشتر عوامل تقویت‌کننده‌ی رقابت‌پذیری کمابیش در وضعیت پیشین خود ثابت مانده است. بازارهای مالی کارآمد (رتبه‌ی ۱۶)، زیرساخت‌های مطلوب در حوزه‌ی حمل‌ونقل (رتبه‌ی ۳۹) و جذب بالای فناوری (رتبه‌ی ۱۲)، به ویژه از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (رتبه‌ی ۴) در متغیر انتقال فناوری از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی)، مزایای رقابتی پاناما را شکل می‌دهند. افزون بر موارد فوق، پیشرفت این کشور در بهبود کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل بندری و هوایی (به ترتیب رتبه‌های ۵ و ۱۵) و تقویت رقابت داخلی (رتبه‌ی ۴۳) قابل ذکر است. با اینهمه، پاناما در حوزه‌ی آموزش دچار ضعف‌های اساسی است: سطح پائین ثبت‌نام در مقطع تحصیلی متوسطه (رتبه‌ی ۹۹) و کیفیت ضعیف نظام آموزشی (رتبه‌ی ۱۳۱) از جمله این موارد هستند. همچنین، انعطاف‌ناپذیری بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۱۰۹)، پائین بودن اعتماد عمومی به سیاست‌مداران (رتبه‌ی ۱۰۹)، سطح پائین استقلال قضائی (رتبه‌ی ۱۳۳) و جانبداری‌های تبعیض‌آمیز در

فیزیکی، هزینه‌ی بالایی را متحمل گردیده‌اند؛ ۲) ضعف توسعه‌ی زیرساخت‌ها؛ ۳) تخصیص ناکارآمد منابع انسانی و تولیدی؛ و ۴) عدم هم‌پایی نوآوری با پیشرفت در راستای توسعه‌یافتگی، همان‌گونه که در کادر ۴ مورد بحث قرار گرفته است. بر این اساس، پرداختن به چالش‌های ذکرشده در دهه‌ی پیش رو در راستای پیشرفت اقتصادی و اجتماعی این منطقه ضروری می‌نماید.

شیلی با کسب رتبه‌ی ۳۱، علی‌رغم بهبود اندک امتیاز رقابت‌پذیری خود از یک پله تنزل خبر می‌دهد. این کشور همچنان رقابتی‌ترین کشور منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب محسوب می‌شود. محیط نهادی مطلوب (رتبه‌ی ۲۶) و بهره‌مند از اعتماد بالا به حاکمیت قانون، همراه با سازوکارهای شفاف حاکمیت دولت و سیاست‌های مطمئن اقتصاد کلان و اغلب، خلاف چرخه‌های تجاری (رتبه‌ی ۱۴)، همگی عواملی هستند که زمینه‌ی رشد شیلی را از اوایل دهه‌ی ۱۹۹۰ میلادی تا امروز فراهم آورده‌اند. این کشور همچنین، دارای یکی از بیشترین درآمدهای سرانه است. علاوه بر این، پیشگامی در عرصه‌ی آزادسازی بازارها با افزایش رقابت داخلی (رتبه‌ی ۲۴) و خارجی (رتبه‌ی ۱۷)، بر خورنداری از بازار کمابیش انعطاف‌پذیر نیروی کار (رتبه‌ی ۴۹) و در اختیار داشتن یکی از پیشرفته‌ترین و کارآمدترین بازارهای مالی (رتبه‌ی ۲۱)، شیلی را در حفظ چشم‌انداز رشد بلندمدت در چند دهه‌ی گذشته یاری کرده است. از سوی دیگر، افزایش بین‌المللی قیمت کالاهایی مانند مس، درآمدهای فراوانی را عاید این کشور ساخته است که موجب بهبود چشم‌انداز رشد اقتصادی آن می‌شود. به‌گونه‌ایکه، رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۱ برابر با ۶/۵ درصد و در سال ۲۰۱۲ برابر با ۵/۱ درصد پیش‌بینی گردیده است. دستیابی به چنین بازوی مالی، دولت شیلی را در امور بازسازی این کشور در پی زلزله‌ی ۲۰۰۹ بدون استفاده از منابع تأمین مالی عمومی یاری می‌دهد و در عین حال، این امکان را برای آن فراهم می‌آورد که در حوزه‌هایی که دچار ضعف است به سرمایه‌گذاری بپردازد.

با پیش رفتن این کشور به سوی مرحله‌ی بعدی توسعه، از اهمیت دو زیرشاخص الزامات بنیادین و عوامل تقویت‌کننده‌ی کارایی که رقابت‌پذیری فعلی آن را رقم زده‌اند کاسته می‌گردد و عامل نوآوری که شیلی در آن ضعیف ظاهر شده است اهمیت می‌یابد. سرمایه‌گذاری اندک شرکت‌ها در تحقیق و توسعه (رتبه‌ی ۶۰) و ظرفیت پائین نوآوری (رتبه‌ی ۶۶) در کنار مؤسسات کمابیش بی‌کیفیت پژوهش‌های علمی (رتبه‌ی ۵۱) و مشارکت ضعیف دانشگاه و صنعت در حوزه‌ی تحقیق و توسعه (رتبه‌ی

ارتباطات، انرژی، و خرده‌فروشی در کنار انجام اصلاحات بیشتر در جهت بهبود کارایی بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۱۱۴) به منظور ارتقاء کارایی اقتصاد این کشور ضروری است. افزون بر این، همزمان با گام برداشتن مکزیک به سوی مرحله‌ی بالاتر توسعه‌یافتگی و مقارن با افزایش یافتن هزینه‌های تولید، تحقق مواردی چون دستیابی به رشد پایدار و دستمزدهای بالا، در گرو انجام اصلاحات و سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی آموزش و نوآوری خواهد بود. در حال حاضر، کیفیت ضعیف نظام آموزشی (رتبه‌ی ۱۰۷)، سرمایه‌گذاری ناکافی شرکت‌ها در بخش تحقیق و توسعه (رتبه‌ی ۷۹) و ظرفیت محدود نوآوری (رتبه‌ی ۷۶) در مکزیک، توانایی آن را جهت رقابت بین‌المللی در بخش‌های دارای ارزش افزوده‌ی بیشتر به مخاطره می‌اندازد.

کاستاریکا با نشستن در رتبه‌ی ۶۱، از اندکی افت عملکرد در سال جاری خبر می‌دهد. تنزل این کشور به طور عمده، در مواردی چون ارزیابی ضعیف‌تر از امنیت کشور (رتبه‌ی ۹۷) که البته به نوعی در تمامی اقتصادهای آمریکای مرکزی مشاهده می‌شود و عدم بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل آن (رتبه‌ی ۱۲۱) به دلیل اختصاص سرمایه‌ی ناکافی قابل جست‌وجو است. افزون بر موارد ذکرشده، بی‌ثباتی اقتصاد کلان با مشخصه‌های کسری بالای بودجه (رتبه‌ی ۱۰۳) و تورم (رتبه‌ی ۱۰۰)، در کنار وجود مقررات دست‌وپاگیر که ایجاد کسب‌وکارهای جدید را دشوار و زمان‌بر می‌سازند و همچنین، عدم دسترسی بخش خصوصی به منابع تأمین مالی، خواه از طریق اخذ وام (رتبه‌ی ۱۱۹) یا عرضه‌ی سهام (رتبه‌ی ۱۲۱)، مهم‌ترین موانع فراراه رقابت‌پذیری کاستاریکا هستند. با وجود آنکه این کشور در دو سال گذشته رشد اقتصادی مطلوبی را آشکار ساخته است و نرخ رشد تولید ناخالص داخلی آن در سال‌های آتی برابر با ۴/۵ درصد پیش‌بینی می‌گردد، اما این نقاط قوت باید در راستای پاسخگویی به چالش‌ها و بهره‌گیری هرچه بیشتر از مزایای رقابتی آن مورد استفاده قرار گیرند.

با اینهمه، کاستاریکا به لطف سیاست‌های تجاری مطلوب خود با تعرفه‌های تجاری پائین (رتبه‌ی ۴۴)، محدودیت‌های اندک سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و نظام آموزشی قوی (رتبه‌ی ۲۳؛ از منظر نرخ ثبت‌نام در مقاطع تحصیلی پیش از دانشگاه و کیفیت نظام آموزشی) موقعیت خوبی را در منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب به نمایش می‌گذارد. عملکرد این کشور همچنین، از جذب بالای فناوری (رتبه‌ی ۴۴) و حضور شرکت‌های فراوان در صنایع فناوری برتر در کنار پیشرفته بودن بنگاه‌ها (رتبه‌ی ۳۵) و سطح بالای نوآوری (رتبه‌ی ۳۵) حکایت دارد. تمامی این عوامل موجب سهولت ایجاد، انتشار و جذب دانش

تصمیمات مقامات دولتی (رتبه‌ی ۱۲۰) که در سال‌های اخیر شدت بیشتری یافته است، تصویری از نقاط ضعف این کشور را به نمایش می‌گذارد.

برزیل با پنج پله صعود، رتبه‌ی ۵۳ را به نام خود ثبت کرده است. در اختیار داشتن یکی از بزرگ‌ترین بازارهای داخلی (رتبه‌ی ۱۰) و برخورداری از محیط پیشرفته جهت انجام کسب‌وکار (رتبه‌ی ۳۱) که امکان صرفه‌های مقیاس را فراهم می‌آورند، از مزایای رقابتی این کشور قلمداد می‌شوند. برزیل همچنین، یکی از کارآمدترین بازارهای مالی (رتبه‌ی ۴۰) و یکی از بالاترین سطوح نوآوری (رتبه‌ی ۴۴) و جذب فناوری (رتبه‌ی ۴۷) را در منطقه به خود اختصاص داده است. این کشور در مقابل، دارای ضعف‌هایی است که از قابلیت رقابت‌پذیری آن می‌کاهد. مواردی چون کیفیت نامناسب زیرساخت‌ها (رتبه‌ی ۱۰۴) علیرغم اتخاذ برنامه‌ی تسریع رشد اقتصادی، بی‌ثباتی اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۱۱۵)، کیفیت ضعیف نظام آموزشی (رتبه‌ی ۱۱۵)، انعطاف‌ناپذیری بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۱۲۱) و عدم دستیابی به پیشرفت کافی در بهبود رقابت‌پذیری (رتبه‌ی ۱۳۲)، ضعف‌های برزیل را نمایان می‌سازد. **مکزیک** با هشت رتبه جهش و ثبت یکی از بیشترین پیشرفت‌ها در منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب، در رتبه‌ی ۵۸ نشست است. پیشرفت در بهبود رقابت‌پذیری، با وجود آنکه همچنان در وضعیت ضعیفی بسر می‌برد (رتبه‌ی ۱۰۳)، در کنار پیشرفت در زمینه‌ی کاهش مقررات ثبت شرکت از طریق کاهش تعداد رویه‌ها (رتبه‌ی ۳۴) و زمان مورد نیاز (رتبه‌ی ۳۵) که موجب تسهیل سازوکار کارآفرینی می‌گردد، به بهبود فضای کسب‌وکار در این کشور انجامیده است. دستیابی به چنین پیشرفت‌هایی در کنار سایر مزایای رقابتی مکزیک مانند بازار وسیع داخلی (رتبه‌ی ۱۲)، زیرساخت‌های کمابیش مطلوب حمل‌ونقل (رتبه‌ی ۴۷)، سیاست‌های مطمئن در حوزه‌ی اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۳۹) و جذب بالای فناوری (رتبه‌ی ۵۸)، آن را قادر ساخته است رقابت‌پذیری خود را بهبود بخشد.

علیرغم ویژگی‌های رقابتی ذکرشده، مکزیک با ضعف‌هایی در زمینه‌ی رقابت‌پذیری دست به گریبان است که از ظرفیت پیشرفت آن می‌کاهد. برای نمونه، این کشور در پرداختن به کاستی‌های مرتبط با نهادهای دولتی خود موفقیتی حاصل نکرده است (رتبه‌ی ۱۰۹). علاوه بر این، با وجود آنکه مکزیک در راستای مبارزه با جرایم سازمان‌یافته تلاش‌های فراوانی کرده است، اما همچنان ناامنی در این کشور هزینه‌ی بالایی را بر دوش کسب‌وکارهای آن تحمیل می‌کند (رتبه‌ی ۱۳۹). همچنین، اتخاذ سیاست‌هایی در راستای افزایش رقابت داخلی (رتبه‌ی ۱۰۷)، به ویژه در بخش‌های راهبردی مانند فناوری اطلاعات و

کادر ۴: چالش‌های منطقه‌ی آمریکای لاتین در حوزه‌ی نوآوری

تقویت‌کننده‌ی بهره‌وری و پیش‌برنده‌ی رشد اجتماعی جوامع محسوب می‌شود. به طور کلی در تعریف نوآوری می‌توان گفت ظرفیت ارائه‌ی ایده‌های جدید به بازار موجب می‌شود شرکت‌ها و در سطح وسیع‌تر، کشورها به سوی فعالیت‌های دارای ارزش افزوده‌ی بیشتر پیش روند، از دستمزدهای بالاتر برخوردار گردند و فرصت یابند به چالش‌های مطرح در سطح اجتماع مانند تغییرات اقلیمی، آلودگی و بهداشت پائین پردازند.

از دیرباز، اقتصادهای توسعه‌یافته همواره در نوآوری تفوق داشته‌اند. با این حال، ظهور بازیگران جدید در این عرصه، چشم‌انداز دیگری را در برابر دیدگان جهان قرار داده است. در دهه‌ی گذشته اقتصادهای نوظهور مانند چین با بهبود سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه، پیشرفت در حوزه‌ی نشر، و افزایش درخواست ثبت اختراع، در زمینه‌ی نوآوری توفیق‌هایی را آشکار می‌سازند. با وجود آنکه نوآوری به مفهومی فراتر از توسعه‌ی فناوری اشاره دارد، اما بهبود نماگرهای این رکن نشانگر قابلیت فزاینده‌ی بازیگران جدید این عرصه در تولید دانش جدید است.

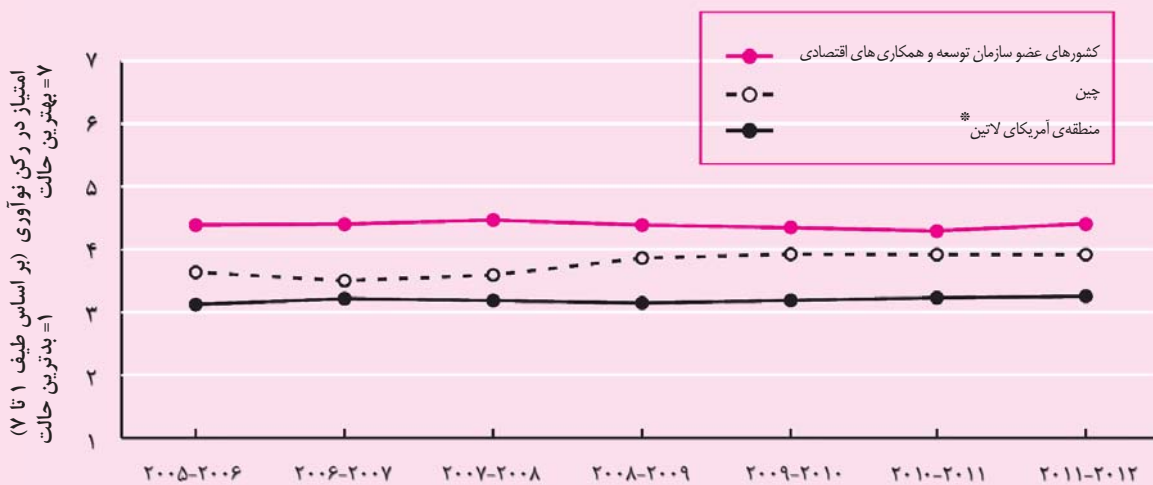
منطقه‌ی آمریکای لاتین در مقایسه با بسیاری از کشورهای، در نوآوری پیشگام است. شاخص رقابت‌پذیری جهانی دارای نماگرهای بسیاری است که وضعیت و عملکرد کشورها را در حوزه‌ی نوآوری می‌سنجد. همان‌گونه که در نمودار ۱ مشاهده می‌گردد، منطقه‌ی آمریکای لاتین در سال‌های اخیر به طور متوسط، عملکرد کمابیش باثباتی را در این رکن به ثبت رسانده است که البته، همچنان در مقایسه با کشورهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی ضعیف‌تر ارزیابی می‌شود. از سوی دیگر،

احیای اقتصادی سریع و قاطعانه‌ی منطقه‌ی آمریکای لاتین پس از پشت سر نهادن رکود اقتصادی اخیر، بازگوکننده‌ی قدرت اقتصادی و مالی کشورهای این منطقه است. در واقع، تلاش جهت حفظ ثبات محیط اقتصاد کلان در کنار افزایش تقاضای بین‌المللی و میزان بالای مصرف در اقتصاد منطقه‌ی آمریکای لاتین، به عملکرد مطلوب کشورهای این منطقه و شکل‌گیری چشم‌انداز امیدوارکننده در مورد رشد اقتصادی آنها انجامیده است. به‌گونه‌یکه، این چشم‌انداز خوش‌بینانه بسیاری را بر آن داشته است تا به منظور توصیف پیشرفت اقتصادی کشورهای این منطقه از «دهه‌ی آمریکای لاتین» سخن به میان آورند. همان‌گونه که در دهه‌ی گذشته، چنین چشم‌انداز مثبتی در مورد تعدادی از کشورهای آسیایی مطرح بود.

با این حال علیرغم پیشرفت‌های اخیر کشورهای آمریکای لاتین و چشم‌انداز اقتصادی مثبت آنها، نرخ پائین بهره‌وری در این کشورها، به نگرانی‌هایی در ارتباط با توانایی این منطقه در حفظ رشد اقتصادی خود در بلندمدت دامن زده است. منطقه‌ی آمریکای لاتین در مجموع، با دشواری‌هایی روبه‌رو است که مانع رقابت‌پذیری آن می‌گردد. از این میان می‌توان به عدم وجود امنیت فیزیکی اشاره نمود. محیط نهادی ضعیف، زیرساخت‌های نامطلوب و در تعدادی از اقتصادهای این منطقه، میزان پائین رقابت و انعطاف‌ناپذیری‌های بازار نیروی کار، همگی چالش‌های پیش روی این منطقه هستند.

از سوی دیگر، هم‌گام با گذار پاره‌ای از کشورهای این منطقه به مرحله‌ی بالاتری از توسعه، ارتقاء نوآوری به چالش دیگری فراراه اقتصاد آنها تبدیل می‌شود. نوآوری یکی از مهم‌ترین عوامل

نمودار ۱: روندهای نوآوری بر اساس امتیاز کشورهای در رکن نوآوری در شاخص رقابت‌پذیری جهانی بین سال‌های ۲۰۱۱ - ۲۰۰۵

سال‌های انتشار شاخص رقابت‌پذیری جهانی

* متوسط عملکرد منطقه‌ی آمریکای لاتین، با پوشش کشورهای چینی، آرژانتین، باربادوس، برزیل، شیلی، کلمبیا، مکزیک، پاناما، کاستاریکا، پرو، پورتوریکو و اروگوئه به دست آمده است. این کشورها، بیش از نود درصد از تولید ناخالص داخلی منطقه‌ی آمریکای لاتین را تشکیل می‌دهند. (ادامه دارد)

سطح پائین نوآوری (رتبه‌ی ۱۱۳)، همگی حوزه‌هایی هستند که تقویت بیشتری را می‌طلبند. چشم‌انداز روشن اقتصادی پرو در سال‌های آتی، با نرخ رشد تولید ناخالص داخلی برابر با ۷/۵ درصد در سال ۲۰۱۱ و برابر با ۵/۸ درصد در سال ۲۰۱۲ که به لطف افزایش قیمت مواد اولیه قابل پیش‌بینی است، فرصت مناسبی را جهت سرمایه‌گذاری و اتخاذ اصلاحات مورد نیاز در اختیار این کشور قرار می‌دهد.

کلمبیا با کسب رتبه‌ی مشابه سال گذشته و البته، با بهبود امتیاز کلی رقابت‌پذیری خود از ۴/۱۴ در سال گذشته به ۴/۲۰ در سال جاری، در جایگاه ۶۸ قرار گرفته است. مزیت رقابتی این کشور، به اقتصاد کلان باثبات آن (رتبه‌ی ۴۲) بازمی‌گردد که از نرخ پائین تورم و سطوح قابل مدیریت کسری‌های بودجه‌ی دولت و بدهی‌های عمومی خبر می‌دهد. افزون بر این، کیفیت نظام آموزشی کلمبیا با آنکه همچنان چالشی پیش روی این کشور محسوب می‌شود، اما در شرایط بهبود قرار دارد (رتبه‌ی ۷۲) و از نظر نرخ ثبت‌نام نیز سطح مطلوبی را به نمایش می‌گذارد. بازار وسیع داخلی (رتبه‌ی ۲۸)، یکی دیگر از نقاط قوت این کشور است. با این حال، علیرغم تلاش‌های مستمر دولت کلمبیا جهت برقراری آرامش اجتماعی و مبارزه با جرایم سازمان‌یافته، ضعف‌های حوزه‌ی امنیت (رتبه‌ی ۱۳۸)، از رقابت‌پذیری این کشور می‌کاهد. همچنین، اصلاح مقررات به منظور تقویت رقابت داخلی (رتبه‌ی ۱۲۴)، تخصیص بهینه‌تر و آسان‌تر منابع و افزایش سرمایه‌گذاری در راستای بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل (رتبه‌ی ۱۰۵)، در کلمبیا ضروری است.

آرژانتین با کسب رتبه‌ی ۸۵ و دو پله پیشرفت، جایگاه کمابیش ثابتی را در جدول رتبه‌بندی به خود اختصاص می‌دهد. قابلیت رقابتی این کشور که بر مدار بازار وسیع داخلی (رتبه‌ی ۲۲) و جمعیت دارای تحصیلات بالا می‌گردد، به دلیل کاستی‌هایی چون بی‌اعتمادی به نهادها (رتبه‌ی ۱۳۴)، ناکارآمدی بازارهای کالا، نیروی کار و مالی (به ترتیب رتبه‌های ۱۳۷، ۱۳۱ و ۱۲۶)، هنوز به ثمر ننشسته است. لازم به ذکر است که آرژانتین یکی از بالاترین نرخ‌های ثبت‌نام در مقطع آموزش عالی را در منطقه‌ی آمریکای لاتین نشان می‌دهد. همچنین، اعتماد پائین به سیاست‌مداران (رتبه‌ی ۱۳۸)، جانبداری‌های تبعیض‌آمیز و عدم قطعیت در تصمیمات مقامات دولتی (رتبه‌ی ۱۳۹) و ناکارآمدی دولت (رتبه‌ی ۱۳۸) شالوده‌ی محیط نهادی این کشور را تضعیف کرده است.

تشریفات زائد اداری (رتبه‌ی ۱۳۱) که در بستر اقتصاد غیررسمی رواج یافته است، اختلال رقابت داخلی (رتبه‌ی ۱۴۰) و موانع تجاری فراوان (رتبه‌ی ۱۴۲)، همگی به ناکارآمدی

جدید می‌گردند که در صورت به ظهور رسیدن در بازار، منافع مهمی را نصیب کاستاریکا خواهد ساخت.

اروگوئه با ثبت عملکردی باثبات و با یک پله پیشرفت، رتبه‌ی ۶۳ را در کارنامه دارد. نهادهای دولتی قوی و شفاف (رتبه‌ی ۳۵)، نرخ بالای ثبت‌نام در مقاطع تحصیلی (رتبه‌ی ۱۶ در مقطع آموزش ابتدایی و رتبه‌ی ۲۵ در مقطع آموزش عالی) و سیاست‌های باثبات و تقویت‌کننده‌ی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (رتبه‌ی ۶) که امکان انتقال فناوری را فراهم می‌آورند (رتبه‌ی ۹)، مزایای رقابتی این کشور را تشکیل می‌دهند. علاوه بر این، رشد اقتصادی سریع اروگوئه در سال‌های اخیر (سالانه برابر با ۶/۵ درصد از سال ۲۰۰۴ و برابر با ۲/۹ درصد در سال ۲۰۰۹، که کاهش آن به رکود جهانی بازمی‌گشت؛ و برابر با ۸/۵ درصد در سال ۲۰۱۰) این کشور را در افزایش ثبات محیط اقتصاد کلان یاری داده است (صعود از رتبه‌ی ۱۰۷ به رتبه‌ی ۵۹). افزایش مصرف کالا در بخش خصوصی و افزایش قیمت جهانی کالاها که در سال گذشته به کاهش کسری بودجه و کاهش سطح بدهی‌های دولت انجامید، رشد اقتصادی اروگوئه را رقم زده است. با این حال، فشارهای تورمی (رتبه‌ی ۱۱۰) و کاهش نرخ پس‌انداز ملی (رتبه‌ی ۸۴) نشان از مازاد تقاضا در اقتصاد این کشور دارد که در صورت برطرف‌نساختن، به آشفتگی‌های مهمی در اقتصاد کلان آن دامن خواهد زد. از سوی دیگر، هم‌گام با پیش رفتن اروگوئه در مسیر رشد و توسعه، اهمیت اتخاذ سیاست‌های افزایش‌دهنده‌ی رقابت داخلی (رتبه‌ی ۹۲) که به تقویت سرمایه‌گذاری کسب‌وکارها در تحقیق و توسعه (رتبه‌ی ۵۶) و بهبود ظرفیت نوآوری (رتبه‌ی ۶۵) بیانجامد، فزونی می‌یابد.

پرو که در رتبه‌ی ۶۷ قرار گرفته است، همچنان به سیر صعودی خود در جدول رتبه‌بندی ادامه می‌دهد. کامیابی پرو در بهبود ثبات اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۵۲) که به یمن مهار تورم و کاهش کسری بودجه و بدهی دولت محقق گشته است در کنار ایجاد فضای مساعد کارآفرینی با کاهش تعداد رویه‌ها (رتبه‌ی ۳۴) و زمان مورد نیاز (رتبه‌ی ۹۱) جهت ثبت شرکت، شالوده‌ی رقابت‌پذیری این کشور را تشکیل می‌دهد. کارایی بازارهای مالی (رتبه‌ی ۳۸) و نیروی کار (رتبه‌ی ۴۳)، بازارهای کمابیش وسیع داخلی (رتبه‌ی ۴۳) و آزادی تجارت و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، سایر نقاط قابل اتکای این کشور را در چهار سال گذشته رقم زده‌اند.

از سوی دیگر، با وجود پیشرفت‌های ذکر شده، پرو با چالش‌هایی مواجه است که از ظرفیت رقابت‌پذیری آن می‌کاهد. محیط نهادی ضعیف (رتبه‌ی ۱۰۳)، زیرساخت‌های توسعه‌نیافته‌ی حمل‌ونقل (رتبه‌ی ۹۳)، نظام آموزشی نیازمند بهبود کیفیت (رتبه‌ی ۱۲۸) و

وجود آنکه از نظر نرخ ثبت‌نام در آموزش عالی عملکرد درخشانی را به تصویر کشیده است (رتبه‌ی ۸)، اما از کیفیت پائینی حکایت دارد (رتبه‌ی ۱۲۱). افزون بر این، ضعف در رکن پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۱۲۴) و ظرفیت پائین نوآوری (رتبه‌ی ۱۲۶)، عملکرد رقابتی ونزوئلا را محدود می‌سازد.

هائیتی که برای نخستین بار به جمع کشورهای حاضر در نظرسنجی پیوسته است، در رتبه‌ی ۱۴۱ قرار دارد. این کشور با ضعف‌های مهم و متعددی دست به گریبان است و همچنان پیامدهای زلزله‌ی ویران‌گر ۲۰۱۰ را پشت سر می‌نهد. با این حال، برخی از جنبه‌های مثبت اقتصاد کلان، آزادی تجارت خارجی و انعطاف‌پذیری بازار نیروی کار هائیتی، نویدبخش آینده‌ی درخشانی برای آن است و بستر لازم را جهت انجام اصلاحات آتی فراهم می‌آورد. امید می‌رود پیوستن هائیتی به گزارش رقابت‌پذیری جهانی، آن را در مسیر ارائه‌ی برنامه‌ی راهبردی جهت بازسازی سوق دهد و با قرار دادن اقتصاد آن در جایگاه مستحکم‌تر، فقر را از این کشور ریشه‌کن سازد.

۴. منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی

منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی در دهه‌ی گذشته شاهد تنش‌ها و ناآرامی‌های فراوانی بوده است که می‌توان تأثیر آن را بر رقابت‌پذیری ملی این منطقه و افزایش شکاف رقابت‌پذیری کشورهای عربی حاشیه‌ی خلیج فارس و سایر کشورهای منطقه مشاهده نمود. این امر، در نتایج رتبه‌بندی‌های شاخص رقابت‌پذیری جهانی امسال که از جایگاه بالاتر کشورهای عربی حاشیه‌ی خلیج فارس در مقایسه با سرزمین‌های شرق مدیترانه خبر می‌دهد نیز نمود یافته است. چگونگی تأثیر بهار عرب بر رقابت‌پذیری منطقه‌ی خاورمیانه، در کادر ۵ مورد بررسی قرار گرفته است. یمن، یکی از کشورهای این منطقه که در سال جاری به فهرست کشورهای حاضر در نظرسنجی پیوسته است، در رتبه‌ی ۱۳۸ جای دارد.

قطر با سه پله صعود و کسب رتبه‌ی ۱۴، خود را رقابتی‌ترین کشور منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی معرفی کرده است. پیشرفت محیط اقتصاد کلان، پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری و نوآوری همچنان عواملی هستند که این کشور را در ابقاء جایگاه خود یاری کرده‌اند. قطر رقابت‌پذیری بالای خود را مرهون شالوده‌ی قوی در حوزه‌های محیط نهادی باکیفیت (رتبه‌ی ۱۴)، محیط باثبات اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۵) و بازار کارآمد کالا است (رتبه‌ی ۱۷). سطح پائین فساد و نفوذهای نابجا در تصمیمات دولت، کارایی بالای نهادهای دولتی و برخورداری از امنیت بی‌نظیر، پایه‌های محیط نهادی قوی این کشور را شکل می‌دهند. چنین

تخصیص منابع در بازار کالای آرژانتین انجامیده‌اند. علاوه بر این، بی‌اعتمادی به نظام مالی این کشور (رتبه‌ی ۱۱۶)، امکان هدایت منابع مالی را به مصارف صحیح سلب کرده است. بدین ترتیب، دستیابی به سرمایه‌ی مورد نیاز جهت تأمین منابع مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری، خواه از طریق بازارهای داخلی (رتبه‌ی ۱۱۴)، وام (رتبه‌ی ۱۳۴) و خواه سرمایه‌های مخاطره‌آمیز (رتبه‌ی ۱۲۹)، برای کسب و کارهای آرژانتین به امر دشواری تبدیل گشته است. همچنین، وخامت هرچه بیشتر ثبات اقتصاد کلان این کشور (رتبه‌ی ۶۲) که پس از بحران سال ۲۰۰۱ به مدد اتخاذ سیاست‌های موافق چرخه‌های تجاری و حفظ نرخ تورم دورقمی مهار گشته بود، تردیدهایی را در ارتباط با پایداری رشد اقتصادی آن برمی‌انگیزد. چنانچه آرژانتین به مرتفع ساختن کاستی‌های خود و انجام اصلاحات ساختاری نپردازد، رشد اقتصادی بالایی که این کشور از سال ۲۰۰۳ بدان دست یافته است ادامه نخواهد یافت؛ به ویژه چنانچه شرایط مطلوب بین‌المللی و قیمت بالای مواد غذایی رو به افول رود. چنین امری، اقتصاد آرژانتین را بار دیگر به سوی نوسانات و بی‌ثباتی‌های گذشته سوق خواهد داد که با سیاست‌های انبساطی و رکود مقارن خواهد بود.

بلیز برای نخستین بار به جمع کشورهای حاضر در تحلیل‌های شاخص رقابت‌پذیری جهانی پیوسته است. این کشور که رتبه‌ی ۱۲۳ را به نام خود رقم است، از کاستی‌هایی خبر می‌دهد. محیط نهادی ضعیف (رتبه‌ی ۱۲۰)، به ویژه در ارتباط با ناامنی (رتبه‌ی ۱۲۲)، زیرساخت‌های نامطلوب و عدم برخورداری از رقابت داخلی کافی که تخصیص بهینه‌ی منابع را در بازار کالا دشوار می‌سازند، ضعف‌های این کشور محسوب می‌شوند. علاوه بر این، با وجود آنکه بلیز در نرخ ثبت‌نام در آموزش ابتدایی امتیاز خوبی را کسب کرده است، اما نرخ ثبت‌نام در آموزش عالی (رتبه‌ی ۱۰۵) و همچنین، کیفیت کلی نظام آموزشی آن (رتبه‌ی ۱۲۶) ضعف‌های مهمی را آشکار می‌سازد. به طبع، اتخاذ سیاست‌هایی در راستای برطرف ساختن ضعف‌های ذکرشده، بلیز را در تقویت مزایای رقابتی‌اش یاری خواهد ساخت.

ونزوئلا با وجود بهبود اندک امتیاز رقابت‌پذیری خود، با کسب رتبه‌ی ۱۲۴ همچنان به سیر نزولی خود در جدول رتبه‌بندی ادامه می‌دهد. ارزیابی بسیار ضعیف از کیفیت نهادهای دولتی این کشور، آن را در این حوزه در بدترین جایگاه قرار داده است (رتبه‌ی ۱۴۲). همچنین، عملکرد نامطلوب بازارهای عوامل، به ویژه بازار کالا و بازار نیروی کار، در کنار تضعیف ثبات اقتصاد کلان، ونزوئلا را در ضعیف‌ترین جایگاه در منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب نشانده است و آن را از نظر رقابت‌پذیری در زمره‌ی ضعیف‌ترین کشورها قرار می‌دهد. نظام آموزشی این کشور با

کادر ۵: بهار عرب و تأثیر آن بر نتایج شاخص رقابت پذیری جهانی

وقایعی که از آن با عنوان «بهار عرب» یاد می‌شود، در ابتدای سال ۲۰۱۱ آغاز گشت و به تدریج منطقه‌ی خاورمیانه را درنوردید. وقایع اخیر، علاوه بر به همراه داشتن تغییرات سیاسی، انتظاراتی را در خصوص افزایش رفاه اقتصادی برای این منطقه به همراه آورده است. گزارش حاضر، رقابت پذیری تعدادی از کشورهایی را که از این وقایع متأثر گشته‌اند مورد مطالعه قرار داده است و از تغییر در عملکرد رقابت پذیری پاره‌ای از آنها حکایت دارد. با این حال، بررسی همه‌جانبه‌ی پیامدهای این موضوع به دلیل نیاز به زمان بیشتر جهت حصول داده‌های لازم، در گزارش رقابت پذیری سال جاری امکان پذیر نبوده است.

داده‌های آماری استفاده‌شده در شاخص رقابت پذیری جهانی در مورد یک‌سوم از متغیرهای این گزارش، مربوط به سال ۲۰۱۱ و یا در برخی از حوزه‌ها، پیش‌تر از آن است. بر این اساس، تحولات اخیر، در ارزیابی‌ها لحاظ نشده است. پرسشنامه‌های نظرسنجی از مدیران ارشد نیز که در فاصله‌ی ماه‌های فوریه تا می ۲۰۱۱ انجام می‌پذیرد، تنها منبع اطلاعاتی است که تا حدی ناآرامی‌ها و تنش‌های سیاسی این منطقه را منعکس می‌سازد. البته، در مواردی مانند لیبی به دلیل وسعت ناآرامی‌های اجتماعی، جمع‌آوری چنین داده‌هایی غیر ممکن شده است. از اینرو، در گزارش رقابت پذیری سال جاری، نام این کشور به چشم نمی‌خورد. از این میان، تونس و مصر کشورهایی هستند که در فاصله‌ی اواسط ژانویه تا اواسط فوریه در نقطه‌ی اوج تحولات سیاسی و کناره‌گیری رؤسای جمهور خود بودند و امکان بازتاب این وقایع را در پرسشنامه‌های نظرسنجی داشتند. هر دوی این کشورها، سقوط‌های شدیدی را در رتبه‌بندی‌های سال جاری تجربه کرده‌اند (مصر با ۱۳ پله سقوط و تونس با ۸ پله سقوط). تضعیف جایگاه این دو کشور در رتبه‌بندی‌ها را می‌توان به موارد زیر نسبت داد: افزایش عدم اطمینان از جهت‌گیری سیاست‌های اقتصادی در آینده، افزایش آگاهی‌های عمومی از ضعف‌های ساختاری کشور که در ارزیابی ضعیف‌تر از نهادهای دولتی و خصوصی بازتاب یافته است و به میزان کمتر، کاهش کارایی بازارهای کالا و نیروی کار. از سوی دیگر، می‌توان پیشرفت‌هایی را در تعدادی از کشورهای آفریقای شمالی و شرق مدیترانه، به ویژه در اردن، لبنان و الجزایر مشاهده نمود.

با این حال، کشورهای مختلف منطقه‌ی خاورمیانه به میزان متفاوتی از ناآرامی‌های اخیر متأثر گشته‌اند که سنجش آن مستلزم گذشت مدت زمان بیشتری است. از اینرو، مطالعه‌ی همه‌جانبه‌ی تأثیر تحولات سیاسی منطقه‌ی خاورمیانه بر رقابت پذیری ملی این منطقه، در گزارش سال بعد میسر خواهد بود.

ویژگی‌هایی در محیط نهادی قطر، اساس کارایی را در آن فراهم آورده است. با این حال، این کشور به منظور کاهش آسیب پذیری خود در برابر نوسانات قیمت کالاها، باید به تنوع‌بخشی اقتصادی روی آورد و برخی از حوزه‌های رقابت پذیری‌اش را تقویت نماید. علیرغم تلاش‌های قطر در جهت تقویت بخش مالی، جوامع کسب و کار این کشور قابلیت اعتماد به بخش مالی را در آن ضعیف ارزیابی کرده‌اند (رتبه‌ی ۸۰) و حمایت از حقوق قانونی وام‌گیرنده و وام‌دهنده رتبه‌ی ضعیف ۱۰۵ را به خود اختصاص داده است. در آخر، با توجه به سطح بالای دستمزد در قطر، لازم است این کشور با پیشبرد استفاده از جدیدترین فناوری‌ها (رتبه‌ی ۳۳)، در کنار تقویت آزادی تجارت خارجی (با رتبه‌ی ۵۳ حاکی از موانعی فراوان تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی)، اقدام به تنوع‌بخشی اقتصادی نماید و از این طریق در راستای افزایش بهره‌وری گام بردارد.

عربستان سعودی با چهار پله صعود و کسب رتبه‌ی ۱۷، مقام دومین اقتصاد رقابتی را در منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی به نام خود ثبت کرده است. عربستان در سال‌های اخیر شاهد پیشرفت‌هایی در رقابت پذیری خود بوده است که محیط نهادی قوی، بازارهای کارآمد و بنگاه‌های پیشرفته را برای آن به ارمغان آورده است. بهبود محیط نهادی (با ۹ پله صعود)، ارزیابی بهتر بنگاه‌ها از وضعیت امنیت (رتبه‌ی ۴) و تقویت نهادهای خصوصی (رتبه‌ی ۱۷)، در کنار بهبود محیط اقتصاد کلان، جایگاه مطلوب این کشور را در رتبه‌بندی سال جاری رقم زده است. عربستان، بهبود محیط اقتصاد کلان خود را مرهون افزایش قیمت انرژی است که به مازاد بودجه در سال ۲۰۱۰ منجر گشت. البته، این میزان بودجه همچنان از سطوح پیش از بحران پائین‌تر است. علاوه بر این، دولت این کشور با تصویب بزرگ‌ترین بسته‌ی محرک اقتصادی در میان تمامی کشورهای گروه بیست، گام‌هایی را در راستای بهبود زیرساخت‌های کشور برداشته است.

با آنکه پیشرفت‌های اخیر عربستان قابل تحسین است، اما همچنان چالش‌های عدیده‌ای پیش روی این کشور قرار دارد. برای نمونه، سطح بهداشت و آموزش عربستان با استاندارد کشورهایی که دارای سطوح مشابه درآمدی هستند هم‌خوانی ندارد. در واقع، با وجود آنکه عملکرد عربستان در دو حوزه‌ی بهداشت و آموزش نشان از پیشرفت دارد، میزان پیشرفت بسیار اندک ارزیابی شده است. در نتیجه، این کشور همچنان در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۶۱) عملکرد ضعیفی را به جای گذاشته است و در رکن آموزش عالی (رتبه‌ی ۳۶) نیز نیاز به پیشرفت دارد. در کنار دو حوزه‌ی فوق، افزایش کارایی بازار نیروی کار (رتبه‌ی ۵۰) با توجه به ورود قشر جوان این کشور به بازار نیروی کار در سال‌های آتی، از اهمیت بالایی برخوردار است.

از سوی دیگر، استفاده‌ی بهینه از استعدادهای موجود، با توجه به افق کم‌فروغ این حوزه در جهان و همچنین هم‌گام با پیش رفتن عربستان به سوی تنوع‌بخشی اقتصادی که بهره‌گیری از نیروی کار متخصص و تحصیل کرده را می‌طلبد، برای این کشور ضروری است. عربستان همچنین، باید در زمینه‌ی استفاده از جدیدترین فناوری‌ها پیشرفت‌هایی را حاصل کند (رتبه‌ی ۴۳) زیرا همچنان در این حوزه از سایر کشورهای عربی حاشیه‌ی خلیج فارس عقب‌تر است.

رژیم اشغالگر قدس پس از پشت سر نهادن تنزل‌های چند سال گذشته‌ی خود در رتبه‌بندی‌ها، امسال برای دومین سال متوالی با ادامه‌ی صعود خود در جدول و ثبت دو پله پیشرفت، در رتبه‌ی ۲۲ قرار گرفته است. برخورداری از ظرفیت عالی در زمینه‌ی نوآوری (رتبه‌ی ۶) مزیت اصلی رژیم اشغالگر قدس محسوب می‌شود که به لطف بنگاه‌های دارای نوآوری بالا و منتفع از مراکز پژوهشی باکیفیت که در خدمت نیازهای بخش کسب‌وکار هستند، حاصل گشته است. همچنین، تعداد بالای ثبت اختراع در رژیم اشغالگر قدس (رتبه‌ی ۴)، از ظرفیت بالای نوآوری در این رژیم حکایت دارد که به مدد سیاست‌های دولت در خریدهای خود بیش از پیش تقویت گردیده است. محیط مالی مطلوب (رتبه‌ی ۱۰) و به ویژه قابلیت دسترسی به سرمایه‌ی مخاطره‌آمیز (رتبه‌ی ۲) که هر دو مورد شاهد بهبودهایی در سال جاری بوده‌اند، رژیم اشغالگر قدس را به کانون نوآوری بدل کرده است. با این حال، تقویت مستمر نهادها (رتبه‌ی ۳۳) و بهبود کیفیت نظام آموزشی، چالش‌های پیش روی این رژیم قلمداد می‌شوند. به عبارت دیگر، چنانچه این رژیم ضعف‌های آموزشی خود را به ویژه در حوزه‌ی علوم و ریاضیات مرتفع نسازد (رتبه‌ی ۷۹)، استراتژی رقابتی مبتنی بر نوآوری آن در بلندمدت آسیب خواهد دید. از سوی دیگر، همچون سال‌های گذشته، وضعیت آسیب‌پذیر امنیت در رژیم اشغالگر قدس هزینه‌های سنگینی را بر دوش کسب‌وکارهای آن تحمیل می‌سازد (رتبه‌ی ۷۴). علاوه بر این، ثبات اقتصاد کلان این رژیم (رتبه‌ی ۵۳) با بهره‌گیری از اقداماتی چون افزایش انضباط بودجه و کاهش سطوح بدهی همچنان جای بهبود دارد و به رشد اقتصادی آن در آینده کمک خواهد کرد.

امارات متحده‌ی عربی برای دومین سال متوالی با دو پله تنزل، رتبه‌ی بیست‌وهفتم را در شاخص رقابت‌پذیری جهانی امسال به خود اختصاص داده است. تنزل این کشور در رتبه‌بندی‌ها به کاستی‌های آن در تعدادی از حوزه‌ها بازمی‌گردد که از این میان، ناتوانی آن در استفاده از جدیدترین فناوری‌ها در راستای افزایش بهره‌وری، مهم‌ترین عامل محسوب می‌شود. با

این حال، عملکرد امارات متحده‌ی عربی حاکی از زیرساخت‌های فوق‌العاده باکیفیت (رتبه‌ی ۸) و بازارهای کارآمد کالا در این کشور است (رتبه‌ی ۱۰). ثبات اقتصاد کلان (رتبه‌ی ۱۱) و برخی از ویژگی‌های مثبت نهادهای امارات متحده‌ی عربی مانند اعتماد بالای مردم به سیاستمداران (رتبه‌ی ۸) و کارایی بالای دولت (رتبه‌ی ۵)، بر مزیت‌های رقابتی آن می‌افزاید. البته، ارزیابی از نهادهای امارات در سال‌های اخیر رو به وخامت گذاشته است که این امر نمی‌تواند بی‌تأثیر از بحران اقتصادی این کشور باشد. بر این اساس، جهت‌گیری مجدد الگوی توسعه‌ی امارات نیازمند برخورداری از شالوده‌های قوی در رقابت‌پذیری است. به گونه‌ایکه این کشور با تقویت اصلاحات ساختاری بتواند مخاطرات مرتبط با قیمت‌های حسابی دارایی‌ها را کاهش دهد و به توسعه‌ی اقتصادی پایدار دست یابد. از این میان، افزایش سرمایه‌گذاری در تقویت بهداشت و آموزش ابتدایی باید در دستور کار امارات قرار گیرد. دستیابی به پیشرفت در رکن بهداشت و آموزش ابتدایی نه تنها مستلزم ارتقاء کیفیت آموزش و برنامه‌های درسی مرتبط است، بلکه تشویق جامعه به ثبت‌نام در مقاطع ابتدایی و متوسطه را می‌طلبد.

تونس که نقطه‌ی آغازگر بهار عرب است، با هشت پله سقوط و کسب رتبه‌ی ۴۰، از بی‌ثباتی فضای کسب‌وکار این کشور در بحبوحه‌ی ناآرامی‌های اخیر و افزایش آگاهی‌های عمومی از چالش‌های آن حکایت دارد (به کادر ۵ مراجعه نمائید). تضعیف کیفیت نهادهای خصوصی و دولتی که آن را در این حوزه از رتبه‌ی ۲۳ در سال گذشته به رتبه‌ی ۴۱ در سال جاری رسانده است، یکی از نقاط ضعف این کشور به شمار می‌رود. علاوه بر این، تونس در سال جاری شاهد افزایش زمینه‌ی فساد و جانبداری‌های تبعیض‌آمیز در محیط نهادی خود بوده است. همچنین، سطح امنیت که در گذشته یکی از مزایای رقابتی این کشور محسوب می‌شد، امسال با سقوط از رتبه‌ی ۱۴ به رتبه‌ی ۴۷، هزینه‌ی بالایی را بر دوش کسب‌وکارها تحمیل کرده است.

با این حال، دو مورد از نقاط قوت تونس که از وقایع اخیر این کشور متأثر نگشته است، جای امیدواری دارد. نخست، عملکرد تونس در حوزه‌ی آموزش از متوسط عملکرد کشورهای منطقه‌ی آفریقای شمالی، بالاتر است که هم از نظر کیفیت (رتبه‌ی ۳۳) و هم از نظر نرخ ثبت‌نام در مقاطع ابتدایی و متوسطه برتری‌هایی را آشکار می‌سازد. دوم، محیط مطلوب اقتصاد کلان تونس به گونه‌ای از ناآرامی‌های اجتماعی مصون مانده است که دولت جدید این کشور با سطوح قابل مدیریت بدهی دولت و میزان پائین کسری بودجه با مشکلی روبه‌رو نخواهد بود. اما با وجود مزیت‌های ذکرشده، تونس همچنان با چالش‌هایی در برنامه‌ی

برنامه‌های تقویت کننده‌ی رقابت پذیری در راستای افزایش سطح بهره‌وری است.

یمن با کسب رتبه‌ی ۱۳۸ در حالی که نخستین حضور خود را در شاخص رقابت پذیری جهانی تجربه می‌کند، پایان بخش رتبه‌بندی کشورهای منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی است. رتبه‌ی ضعیف این کشور، نمایانگر چالش‌های متعدد آن در تقویت رقابت پذیری و رشد اقتصادی است. با توجه به آنکه یمن از نظر توسعه‌یافتگی در مرحله‌ی مبتنی بر عوامل تولید قرار دارد، می‌توان کاستی‌های آن را به ترتیب اولویت این‌گونه برشمرد: محیط نهادی ضعیف (رتبه‌ی ۱۴۰) که با چگونگی حاکمیت بخش خصوصی و دولتی مرتبط است، عملکرد نامطلوب در حوزه‌ی بهداشت و آموزش (رتبه‌ی ۱۲۷) و زیرساخت‌های توسعه‌نیافته (رتبه‌ی ۱۳۲). پرداختن به معضلات ذکر شده، با توجه به نقاط قوت این کشور از جمله اندازه‌ی وسیع بازار، تجارت آزاد و بازار انعطاف‌پذیر نیروی کار، یمن را قادر خواهد ساخت بهره‌وری خود را بهبود بخشد.

۵. منطقه‌ی آفریقای سیاه

منطقه‌ی آفریقای سیاه در ۱۵ سال گذشته رشد چشمگیری را حاصل کرده است. این منطقه به سرعت توانست پس از بحران اقتصادی جهانی احیاء خود را به دست آورد و متوسط نرخ رشد آن، همچنان از متوسط رشد اقتصادی جهان بیشتر است. این امر به بهبود رقابت‌پذیری ملی تعدادی از کشورهای آفریقایی در سال جاری بازمی‌گردد. آفریقای جنوبی و موریس که در مقایسه با سال گذشته موفق‌تر ظاهر شده‌اند، کماکان در نیمه‌ی بالایی جدول رتبه‌بندی قرار دارند و تعدادی از کشورهای این منطقه نیز در برخی از حوزه‌ها به پیشرفت‌های چشمگیری دست یافته‌اند. در مقابل، برخی از کشورهای این منطقه که در گذشته پیش‌تاز کشورهای آفریقایی بودند، از تنزل قابل ملاحظه‌ای حکایت دارند. در مجموع، منطقه‌ی آفریقای سیاه در مقایسه با سایر مناطق جهان، عملکرد ضعیف‌تری را در گزارش رقابت‌پذیری به نمایش می‌گذارد. این امر، ضرورت بهبود بسیاری از حوزه‌ها را در راستای دستیابی این منطقه به رشد پایدار برجسته می‌سازد. روند حاکم بر رقابت‌پذیری کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه در سال‌های اخیر، در کادر ۶ مورد مطالعه قرار گرفته است.

اقتصادی خود در سال‌های آتی روبه‌رو است. رهبران سیاسی این کشور نباید تحت فشارهای جامعه که ممکن است توجه آنها را از سرمایه‌گذاری و اصلاحات تقویت کننده‌ی رقابت‌پذیری دور سازد، نگاه خود را از اهداف بلندمدت برگیرند. از سوی دیگر، ایجاد فرصت‌های اشتغال برای جوانان این کشور نه تنها مستلزم افزایش کارایی و انعطاف‌پذیری بازارهای نیروی کار و تقویت شایسته‌سالاری در آنها است، بلکه محیط کسب و کار تونس باید از طریق کاهش موانع ورود به بازارهای داخلی (در حال حاضر روبه‌رو با مقررات دست‌وپاگیر و مالیات‌های بالا) و کاهش تعرفه‌های واردات، شرایط مساعد جهت رقابت سالم و پویا را برای کسب و کارهای این کشور فراهم آورد.

مصر در رتبه‌بندی سال جاری با ۱۳ پله سقوط به رتبه‌ی ۹۴ تنزل یافته است. پاره‌ای از چالش‌های مصر، در ناآرامی‌های اخیر این کشور برجسته گشت که برخی از آنها به نارضایتی و خیزش اخیر مردم انجامید. رهبر سیاسی جدید مصر باید کار خود را در راستای مرتفع ساختن چالش‌های این کشور با پرداختن به اصلاحات مورد نیاز در بازار نیروی کار آغاز کند. به عبارت دیگر، استفاده‌ی نادرست از استعدادهای نیروی کار، مقررات سخت‌گیرانه‌ی بازار نیروی کار و همکاری پائین در روابط کارمند و کارفرما از مواردی هستند که باید در دستور کار مصر قرار گیرند. با این حال، موفقیت این کشور در اشتغال‌زایی نیازمند افزایش تقاضا برای نیروی کار از طریق ایجاد رقابت داخلی پویا و آزادی بیشتر در زمینه‌ی تجارت خارجی و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است.

به لطف برخورداری از اندازه‌ی وسیع بازار و ظرفیت بالا جهت افزایش صادرات که به یمن مجاورت با بازار بزرگ اروپا حاصل شده است، مصر با اتخاذ اصلاحات تقویت کننده‌ی رقابت‌پذیری می‌تواند در کوتاه‌مدت یا میان‌مدت، فعالیت‌های کسب و کار خود را بهبود بخشد. با این حال، بازبینی نظام آموزشی این کشور که باید بیش از پیش خود را با نیازهای بخش کسب و کار هم‌سو سازد و در راستای افزایش نرخ ثبت‌نام تقویت گردد، چالش پیش روی آن در بلندمدت به شمار می‌رود. مصر برخلاف تونس که در رکن محیط اقتصاد کلان‌نماگرهای مطلوبی را آشکار می‌ساخت، در این حوزه عملکرد ضعیفی را بر جای گذاشته است. با وجود آنکه بدهی دولت مصر در گذشته از کاهش حکایت داشت، اما کسری بودجه و تورم همچنان بر اقتصاد آن سایه افکنده است. این کشور به منظور تأمین رفاه اقتصادی و ایجاد فرصت‌های پیشرفت برای شهروندان خود در آینده، باید در مسیر دستیابی به رشد پایدار گام بردارد. تحقق چنین امری تنها در گرو مقاومت در برابر جریان‌های مخالف اصلاحات در این کشور و تمرکز بر

کادر ۶: آیا رقابت پذیری کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه از بهبود خبر می‌دهد؟

کشور آفریقای جنوبی و موریس از منطقه‌ی آفریقای سیاه خود را در نیمه‌ی بالایی جدول رتبه‌بندی رقابت‌پذیری قرار داده‌اند و از میان ۲۰ کشوری که در رقابت‌پذیری سال جاری ضعیف‌ترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند، نام ۱۳ اقتصاد از این منطقه به چشم می‌خورد. با این حال، با توجه به دستاوردهای اخیر این منطقه، می‌توان پرسید آیا کشورهای آفریقای سیاه مسیر درستی را می‌پیمایند؟ یا به عبارت دیگر، آیا کشورهای آفریقای سیاه از بهبود رقابت‌پذیری خبر می‌دهند؟

به منظور ارائه‌ی تصویری از پیشرفت کشورهای این منطقه و همچنین، ارزیابی میزان همگرایی آنها با سایر کشورها، در نمودار ۱ میانگین امتیاز رقابت‌پذیری آن دسته از کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ تاکنون در گزارش رقابت‌پذیری حضور داشته‌اند، در این بازه‌ی زمانی به نمایش درآمده است. مقایسه‌ی میانگین عملکرد کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه با میانگین عملکرد کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، تصویری از رقابت‌پذیری این منطقه در برابر پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان به دست می‌دهد.

همان‌گونه که در نمودار ۱ مشاهده می‌گردد، میانگین امتیاز رقابت‌پذیری کشورهای این منطقه در هفت سال بازه‌ی زمانی به نمایش درآمده، نشان از همگرایی خفیف امتیاز آنها با میانگین امتیاز کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی دارد. به عبارت دقیق‌تر، میانگین امتیاز کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی در این بازه‌ی زمانی ثابت مانده است (۴/۹ درصد از مجموع ۷ درصد)؛ درحالی‌که میانگین کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه با ۰/۳ درصد بهبود، از میزان ۲/۴ درصد در سال ۲۰۰۵ به میزان ۳/۷ درصد در سال ۲۰۱۱ ارتقاء یافته است. بر این اساس، کشورهای آفریقای سیاه از سال ۲۰۰۵ تاکنون، شاهد پیشرفت‌هایی در شالوده‌های رقابت‌پذیری خود بوده‌اند. در واقع، این کشورها در زمینه‌ی اتخاذ سیاست‌های مالی پایدار، مهار تورم و کاهش میزان بدهی به توفیق‌هایی دست یافته‌اند (که البته به مدد تلاش‌های بین‌المللی در راستای کاستن از بدهی‌های کشورهای دارای کمترین درجه‌ی توسعه‌یافتگی حاصل گشته است). تعدادی از کشورهای این منطقه به پیشرفت‌های بیشتری نایل شده‌اند. به‌گونه‌ایکه با فراتر رفتن از فعالیت‌های بخش خصوصی، راه را برای فعالیت‌های بخش‌های عمومی مانند مخابرات گشوده‌اند و با افزایش کارایی بازارهای خود به ویژه بازارهای نیروی کار، توانسته‌اند به اصلاحات ساختاری (ادامه دارد)

منطقه‌ی آفریقای سیاه در دهه‌ی گذشته شاهد تجدید حیات اقتصادی خود بوده است. بنا بر برآوردهای صندوق بین‌المللی پول، رشد تولید ناخالص داخلی این قاره در فاصله‌ی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰، سالانه به طور متوسط برابر با ۵/۵ درصد تخمین زده شده است که در سال ۲۰۱۱ نیز نرخ رشد مشابهی برای آن پیش‌بینی می‌گردد. این نرخ، از متوسط نرخ رشد اقتصادی جهان که برابر با ۴/۴ درصد پیش‌بینی می‌شود بیشتر است و البته، از نرخ رشد پیش‌بینی‌شده در مورد اقتصادهای پیشرفته نیز که ۲/۴ درصد تخمین زده می‌شود فراتر می‌رود. با وجود آنکه رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۰۹ به کمتر از ۳ درصد تقلیل یافت، اما رشد آن در شرایطی که اقتصاد جهانی با رکود مواجه بود مثبت باقی ماند. بدون تردید، کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه در مقایسه با بسیاری دیگر از نقاط جهان بحران اقتصادی را با موفقیت بیشتری پشت سر گذاشته‌اند.

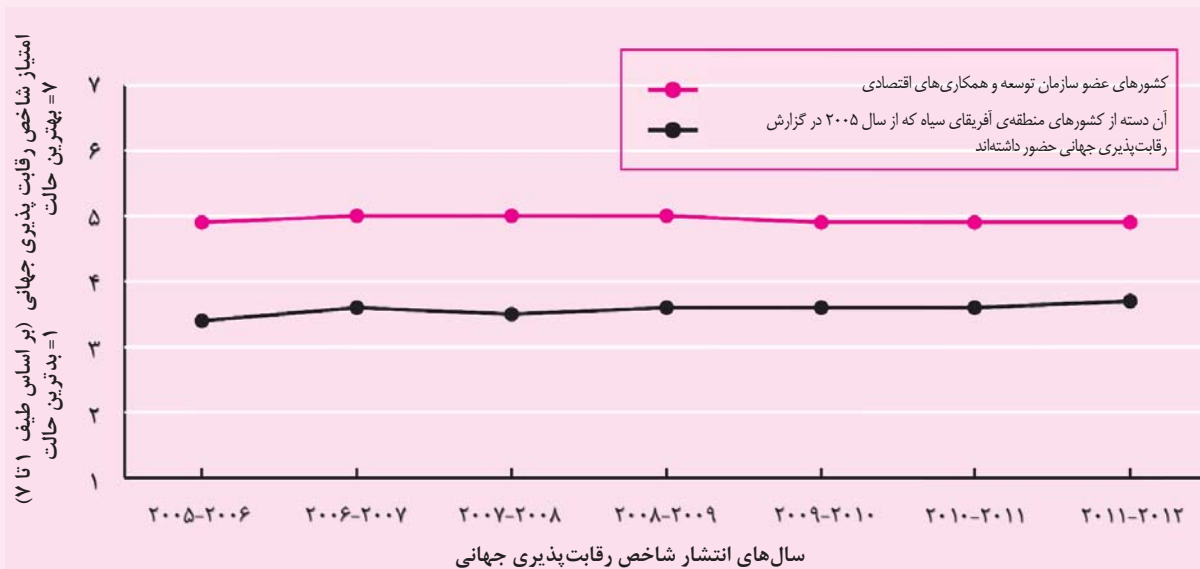
با توجه به عملکرد درخشان این منطقه در سال‌های اخیر، پرسش‌هایی درباره‌ی ادامه‌ی رشد اقتصادی آن در آینده مطرح می‌گردد. پایداری رشد اقتصادی کشورهای این منطقه در آینده، مستلزم بنا نهادن رشد آنها بر شالوده‌ی افزایش رقابت‌پذیری و بهره‌وری خواهد بود. جای تردید نیست که رشد بالای کشورهای این منطقه به طور عمده به افزایش قیمت کالاها بازمی‌گردد که چنانچه با اتخاذ اقدامات و سیاست‌های مقتضی همراه نباشد، مترادف با بهبود بهره‌وری نخواهد بود. همچنین، گفته می‌شود به دلیل یکپارچگی محدود کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه با اقتصاد جهانی، به ویژه در حوزه‌ی بازارهای مالی، این منطقه در مقایسه با مناطق توسعه‌یافته کمتر از بحران اقتصادی جهانی متأثر گشته است و این امر به شالوده‌های قوی افزایش بهره‌وری در آن ارتباط نمی‌یابد. چنین امری با وجود آنکه منطقه‌ی آفریقای سیاه را در کوتاه‌مدت مصون نگاه داشته است، اما در بلندمدت سدی فراراه توسعه‌ی آن خواهد بود.

شاخص رقابت‌پذیری جهانی ابزار مناسبی است که کشورهای این منطقه را در تشخیص حوزه‌هایی که باید در راستای دستیابی به رشد پایدار تقویت کردند یاری می‌دهد و آنها را در مسیر تحقق سطح زندگی بالاتر مانند آنچه که برخی از اقتصادهای نوظهور در آسیا تجربه می‌کنند رهنمون می‌سازد.

مطالب شرح داده‌شده به خوبی روشن می‌سازد که بیشتر کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه به منظور بهبود رقابت‌پذیری این منطقه راه فراوانی را در پیش دارند. به دیگر سخن، تنها دو

کادر ۶: آیا رقابت پذیری کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه از بهبود خبر می‌دهد؟ (ادامه)

نمودار ۱: مقایسه‌ی روند رقابت پذیری کشورهای آفریقای سیاه با کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی بر اساس امتیاز آنها در شاخص رقابت پذیری جهانی بین سال‌های ۲۰۰۵ - ۲۰۱۱

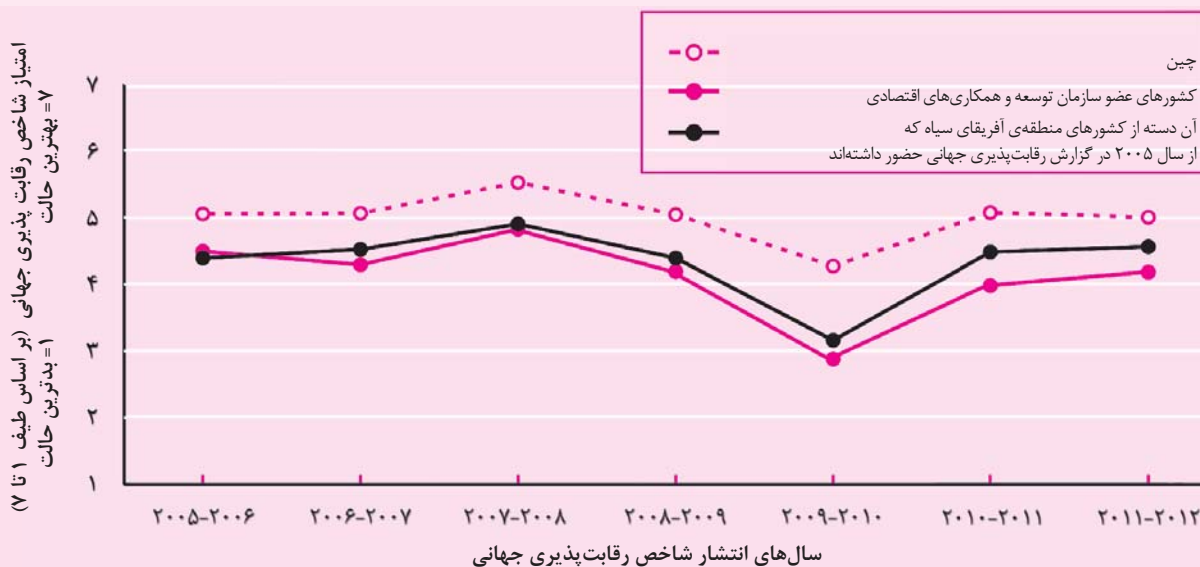

منبع: محاسبات نویسنندگان بر اساس اطلاعات گزارش‌های رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد در سال‌های مختلف توجه: هفده کشور از منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ تاکنون در گزارش رقابت‌پذیری جهانی حضور داشته‌اند در محاسبه‌ی میانگین امتیاز این منطقه در نظر گرفته شده‌اند. این کشورها عبارتند از: بنین، بوتسوانا، کامرون، چاد، اتیوپی، گامبیا، کنیا، ماداگاسکار، مالی، موریس، موزامبیک، نامیبیا، نیجریه، آفریقای جنوبی، تانزانیا، اوگاندا، و زامبیا.

۵۹

بنیادین دست یابند. بنابراین مطالب ذکر شده در بالا، عملکرد کشورهای آفریقای سیاه با چشم‌انداز خوش بینانه‌ای همراه است. در پرسشنامه‌های نظرسنجی از مدیران ارشد یکی از پرسش‌ها به این موضوع می‌پردازد که فعالان اقتصادی احتمال رکود یا رشد اقتصادی کشور خود را در ۱۲ ماه آینده چگونه پیش‌بینی می‌کنند. پاسخ‌های گردآوری شده در نمودار ۲ به نمایش درآمده است. بر اساس نتایج این نمودار، در حالی که فعالان اقتصادی کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی از سال ۲۰۰۵ تاکنون دورنمای اقتصاد خود را با خوش‌بینی اندکی پیش‌بینی

نمودار ۲: پیش‌بینی فعالان اقتصادی کشورها از احتمال بروز رکود اقتصادی در دوازده ماه آینده در کشور خود

(ادامه دارد)

منبع: اطلاعات گزارش‌های رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد در سال‌های مختلف

کادر ۶: آیا رقابت پذیری کشورهای منطقه ی آفریقای سیاه از بهبود خبر می دهد؟ (ادامه)

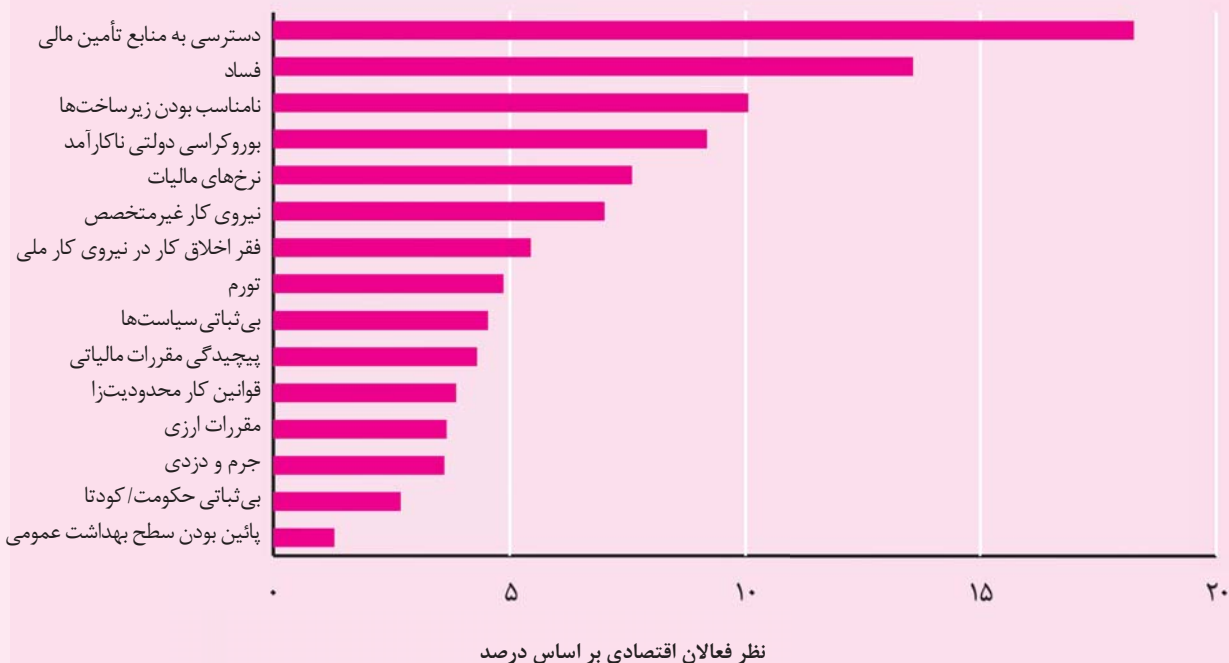
بزرگ ترین موانع انجام کسب و کار در این منطقه شناسایی شده اند. از اینرو، به منظور تسهیل اشتغال زایی و خلق ثروت در منطقه ی آفریقای سیاه که در کشورهای این منطقه به شدت مورد نیاز است، ابتدا باید مشکلاتی که در بالا بدان اشاره شد از پیش رو برداشته شوند.

نتایج به نمایش درآمده در این نمودارها، مبین آن است که پیش بینی خوش بینانه در مورد رشد اقتصادی منطقه ی آفریقای سیاه باید با احتیاط همراه گردد. با وجود آنکه کشورهای این منطقه در سال های اخیر در برخی از حوزه ها پیشرفت هایی را به ثبت رسانده اند، اما تداوم عملکرد اقتصادی مطلوب آنها در آینده، مستلزم توسعه ی محیط اقتصادی این منطقه بر مبنای عوامل افزایش دهنده ی بهره وری است. تقویت مقتضیات مرتبط با سرمایه های انسانی، الزامات فیزیکی و نهادی مواردی هستند که کشورهای آفریقای سیاه باید به منظور دستیابی به توسعه ی اقتصادی رقابت محور و مبتنی بر فعالیت های بخش خصوصی در کانون توجه قرار دهند. تنها در این صورت است که کشورهای این منطقه می توانند رشد اقتصادی مثبت خود را حفظ نمایند و حتی، پیشرفت خود را در آینده تسریع بخشند.

نموده اند، ارزیابی فعالان اقتصادی کشورهای آفریقای سیاه در مورد آینده ی کشورشان به ویژه در دو سال اخیر، با خوش بینی بیشتری همراه بوده است. از سوی دیگر، ارزیابی فعالان اقتصادی این کشورها در سال های اخیر به ارزیابی بسیار خوش بینانه ی فعالان اقتصادی چین نزدیک تر شده است. با این حال، علیرغم پیدایش روندهای مثبت در رقابت پذیری این کشورها در سال های اخیر، از نمودار ۱ می توان این گونه استنباط نمود که رقابت پذیری کشورهای آفریقای سیاه کماکان از اقتصادهای پیشرفته ضعیف تر است. بنابراین، ناگفته پیداست که کشورهای این منطقه به منظور حفظ رشد خود در آینده، راه بسیاری را پیش رو دارند. بر اساس نتایج شاخص رقابت پذیری جهانی، تقویت زیرساخت ها، بهبود نظام آموزشی و توسعه ی ساختارهای نهادی مطمئن اقداماتی هستند که کشورهای آفریقای سیاه باید در راستای تقویت توسعه ی اقتصادی سریع خود در دستور کار قرار دهند.

در ادامه ی این مطلب، عواملی که از نظر فعالان اقتصادی کشورهای منطقه ی آفریقای سیاه مشکلات اصلی کسب و کار در این کشورها محسوب می شوند، در نمودار ۳ به نمایش درآمده است. همان گونه که در این نمودار قابل مشاهده است، دسترسی به منابع تأمین مالی، فساد، نامناسب بودن زیرساخت ها، بوروکراسی دولتی ناکارآمد، نرخ های مالیات، نیروی کار غیرمتخصص، فقر اخلاق کار در نیروی کار ملی، تورم، بی ثباتی سیاست ها، پیچیدگی مقررات مالیاتی، قوانین کار محدودیت زا، مقررات ارزی، جرم و دزدی، بی ثباتی حکومت / کودتا، پائین بودن سطح بهداشت عمومی

نمودار ۳: مشکلات اصلی کسب و کار در کشورهای منطقه ی آفریقای سیاه از نظر فعالان اقتصادی این کشورها

از خلاف کاری (رتبه‌ی ۹۵) سدی فراراه شکوفایی رقابت پذیری این کشور به شمار می‌رود. یکی دیگر از حوزه‌های نگران کننده در آفریقای جنوبی به سلامت نیروی کار بازمی‌گردد که به دلیل نرخ بالای شیوع بیماری‌های واگیردار و به طور کلی عملکرد ضعیف در نماگرهای مربوط به بهداشت، رتبه‌ی ۱۲۹ را در میان ۱۴۲ کشور به خود اختصاص داده است.

موریس با یک پله پیشرفت نسبت به سال گذشته و کسب رتبه‌ی ۵۴، بلافاصله پس از آفریقای جنوبی قرار گرفته است. شفافیت حقوق مالکیت، استقلال قضایی بالا و کارایی دولت، به شکل‌گیری نهادهای دولتی قوی در این کشور انجامیده است. علاوه بر این، نهادهای خصوصی موریس با برخورداری از استانداردهای اثربخش حسابرسی و حسابداری و حمایت قوی از سرمایه‌گذار، بسیار پاسخگو ارزیابی شده‌اند (رتبه‌ی ۱۹). همچنین، زیرساخت‌های این کشور، به ویژه در حوزه‌ی بندر، حمل‌ونقل هوایی و خطوط تلفن ثابت، بر اساس استانداردهای منطقه‌ای مطلوب ارزیابی می‌شوند. در حوزه‌ی بهداشت نیز، موریس از سایر کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه موفق تر ظاهر شده است. افزون بر موارد فوق، بازارهای کالای موریس نیز، کارآمد شناسایی شده‌اند (رتبه‌ی ۲۸).

از سوی دیگر، نظام آموزشی این کشور تلاش‌هایی را می‌طلبد. به‌گونه‌ایکه، نرخ ثبت‌نام در تمام مقاطع آموزشی پائین است و کیفیت نظام آموزشی آن نیز متوسط ارزیابی می‌شود. علاوه بر این، با وجود آنکه بازار نیروی کار موریس در مقایسه با سال گذشته از پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای حکایت دارد، اما همچنان کاستی‌هایی را در زمینه‌ی قوانین انعطاف‌ناپذیر استخدام و اخراج نیروی کار (رتبه‌ی ۸۲) و تعیین دستمزد (رتبه‌ی ۱۰۷) آشکار می‌سازد که موجب کاهش انگیزه جهت اشتغال‌زایی در این کشور می‌شود.

رواندا با ثبت ده پله ترقی و کسب رتبه‌ی ۷۰، سومین کشور رقابت‌پذیر منطقه‌ی آفریقای سیاه به شمار می‌رود. این کشور مانند سایر کشورهای کمابیش موفق این منطقه، از نهادهای قوی و کارآمد بهرمنند است که از سطوح پائین فساد (بی‌شک به دلیل سیاست عدم تساهل دولت) و امنیت مناسب حکایت دارند. افزون بر این، بازار نیروی کار رواندا کارآمد است و بازارهای مالی آن نیز کمابیش توسعه‌یافته ارزیابی می‌شوند. این کشور همچنین، با توجه به سطح توسعه‌یافتگی‌اش از ظرفیت مطلوب در حوزه‌ی نوآوری خبر می‌دهد. اما چالش‌های پیش روی رقابت‌پذیری رواندا عبارتند از: وضعیت نامطلوب زیرساخت‌ها، نرخ پائین ثبت‌نام در

آفریقای جنوبی با کسب رتبه‌ی ۵۰، از چهار پله صعود خبر می‌دهد. این کشور کماکان پیشگام کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه است و در میان کشورهای BRICS نیز، رتبه‌ی دوم را به خود اختصاص می‌دهد. آفریقای جنوبی به ویژه بر اساس استانداردهای منطقه‌ای، از مزیت اندازه‌ی وسیع اقتصاد بهره‌مند است (رتبه‌ی ۲۵ در رکن اندازه‌ی بازار). این کشور همچنین، در ارزیابی از کیفیت نهادها و تخصیص عوامل مانند حمایت از مالکیت معنوی (رتبه‌ی ۳۰)، حقوق مالکیت (رتبه‌ی ۳۰)، پاسخگویی نهادهای خصوصی (رتبه‌ی ۳) و کارایی بازار کالا (رتبه‌ی ۳۲) خوش درخشیده است. سطح توسعه‌ی بازار مالی آفریقای جنوبی (رتبه‌ی ۴) بسیار درخور توجه است. به عبارت دیگر، در شرایطی که اعتماد عمومی به بازارهای مالی بسیاری از نقاط جهان کمرنگ شده است، عملکرد آفریقای جنوبی از اعتماد بالای مردم به این بخش حکایت دارد. علاوه بر این، آفریقای جنوبی در حوزه‌های پیچیده‌تر شاخص رقابت‌پذیری جهانی مانند پیشرفته بودن بنگاه‌های تجاری (رتبه‌ی ۳۸) و نوآوری (رتبه‌ی ۴۱) عملکرد قابل قبولی را نشان می‌دهد که بر پایه‌ی بهره‌گیری از مراکز قوی پژوهش‌های علمی (رتبه‌ی ۳۰) و مشارکت بالای دانشگاه و صنعت در حوزه‌ی نوآوری شکل گرفته است (رتبه‌ی ۲۶).

باآنکه آفریقای جنوبی به دلیل برخورداری از پاره‌ای ویژگی‌های رقابتی، پیشگام رقابت‌پذیری منطقه‌ی آفریقای سیاه محسوب می‌شود، اما این کشور باید به منظور ارتقاء هر چه بیشتر رقابت‌پذیری خود، در جهت رفع کاستی‌هایش تلاش کند. آفریقای جنوبی به دلیل رویه‌های انعطاف‌ناپذیر استخدام و اخراج نیروی کار (رتبه‌ی ۱۳۹) و تعیین دستمزد (رتبه‌ی ۱۳۸) و همچنین روابط ضعیف کارفرما و نیروی کار (رتبه‌ی ۱۳۸)، رتبه‌ی ۹۵ را در رکن کارایی بازار نیروی کار به خود اختصاص می‌دهد. علاوه بر این، آفریقای جنوبی به منظور ارتقاء ظرفیت نوآوری خود، باید نرخ پائین ثبت‌نام در آموزش عالی را که با ۱۵ درصد، رتبه‌ی ۹۷ را در این حوزه عاید آن ساخته است افزایش دهد. همچنین، زیرساخت‌های آفریقای جنوبی با وجود آنکه بر اساس استانداردهای منطقه‌ای مناسب ارزیابی می‌شوند (رتبه‌ی ۶۲)، نیازمند تقویت بیشتر هستند. از سوی دیگر، وضع نامطلوب امنیت در آفریقای جنوبی یکی از مواردی است که انجام کسب‌وکار را در این کشور دشوار می‌سازد. به عبارت دیگر، هزینه‌ای که وقوع خشونت و خلاف کاری بر کسب‌وکارها تحمیل می‌کند (رتبه‌ی ۱۳۶) در کنار ناتوان دانستن پلیس در جلوگیری

مقاطع متوسطه و آموزش عالی و سلامت پائین نیروی کار.

بوتسوانا با وجود آنکه در سال جاری با ۴ پله سقوط به رتبه‌ی ۸۰ تنزل یافته است، اما همچنان یکی از چهار رقابت پذیرترین اقتصادهای منطقه‌ی آفریقای سیاه محسوب می‌شود. نهادهای قانونمند و قابل اعتماد (رتبه‌ی ۳۲) با ویژگی‌های اثربخشی مخارج دولت، اعتماد عمومی بالا به سیاستمداران و میزان پائین فساد، از نقاط قوت این کشور به شمار می‌روند. ثبات اقتصاد کلان بوتسوانا با آنکه در مقایسه با تعدادی از کشورهای صنعتی بهتر ارزیابی شده است، اما با سقوط از رتبه‌ی ۴۱ در دو سال گذشته به رتبه‌ی ۸۲ در سال جاری، ضعف‌هایی را به نمایش می‌گذارد. ضعف اصلی این کشور به شالوده‌ی منابع انسانی آن بازمی‌گردد. نرخ ثبت نام در مراکز آموزشی بوتسوانا بنابر معیارهای بین‌المللی در تمام مقاطع تحصیلی پائین ارزیابی می‌شود. کیفیت نظام آموزشی این کشور نیز در سطح متوسط قرار دارد. با این حال، بزرگ‌ترین مانع بوتسوانا در بهبود وضعیت رقابتی‌اش را باید در حوزه‌ی بهداشت جست‌وجو کرد. نرخ شیوع بیماری‌ها در این کشور با وجود آنکه در سال‌های اخیر کاهش یافته است، اما همچنان در سطح بسیار بالایی قرار دارد.

نامیبیا با نه پله سقوط، رتبه‌ی ۸۳ را به خود اختصاص داده است. دلیل اصلی تنزل عملکرد این کشور به تضعیف محیط اقتصاد کلان آن بازمی‌گردد که از کسری بالای بودجه‌ی دولت حکایت دارد. محیط نهادی قوی (رتبه‌ی ۴۳)، حمایت بالا از حقوق مالکیت، استقلال قوه‌ی قضائیه و اعتماد بالای مردم به سیاستمداران، نقاط قوت نامیبیا را تشکیل می‌دهند. همچنین، زیرساخت‌های حمل‌ونقل این کشور بنابر استانداردهای منطقه‌ای مطلوب برآورد شده‌اند (رتبه‌ی ۴۰) و بازارهای نیروی کار آن نیز عملکرد کمابیش موفقی را به ثبت رسانده‌اند (رتبه‌ی ۵۷). افزون بر این، به دلیل اعتماد عمومی بالا به نهادهای مالی، بازارهای مالی نامیبیا بنابر استانداردهای بین‌المللی توسعه یافته ارزیابی شده‌اند (رتبه‌ی ۳۶). در مقابل، نماگرهای مربوط به بهداشت و آموزش این کشور مانند بیشتر کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه، عملکرد ضعیفی را به نمایش می‌گذارند. این کشور با نرخ بالای مرگ‌ومیر نوزادان و میزان پائین امید به زندگی که به نرخ بالای بیمارهای واگیردار بازمی‌گردد، رتبه‌ی ضعیف ۱۱۶ را در زیر رکن بهداشت به خود اختصاص می‌دهد. در حوزه‌ی آموزش نیز، نرخ پائین ثبت نام در مقاطع تحصیلی و کیفیت ضعیف نظام آموزشی، رتبه‌ی ۱۲۷ را در این رکن نصیب نامیبیا ساخته است. از سوی دیگر، نفوذ فناوری‌های جدید مانند اینترنت و تلفن همراه در نامیبیا پائین

است و این کشور به منظور افزایش بهره‌وری بنگاه‌های خود باید توجه ویژه‌ای به جذب فناوری‌های جدید معطوف دارد.

کنیا با چهار پله پیشرفت، رتبه‌ی ۱۰۲ را از آن خود ساخته است. اصلی‌ترین مزایای رقابتی این کشور به حوزه‌های پیچیده‌تر شاخص رقابت‌پذیری جهانی بازمی‌گردد. برای نمونه، کنیا با تخصیص هزینه‌ی بالا به بخش تحقیق و توسعه در بنگاه‌ها و بهره‌مندی از مراکز قوی تحقیقات علمی که در انجام فعالیت‌های پژوهشی مشارکت نزدیکی با بخش تجارت دارند، موفق شده است رتبه‌ی بسیار مطلوب ۵۲ را در ظرفیت نوآوری به خود اختصاص دهد. از سوی دیگر، نظام آموزشی کنیا با وجود آنکه در مقایسه با بیشتر کشورهای تنها برای عده‌ی معدودی فراهم است، به دلیل برخورداری از کیفیت مطلوب (رتبه‌ی ۵۱) و ارائه‌ی آموزش‌های ضمن خدمت (رتبه‌ی ۵۴)، پشتوانه‌ی ظرفیت نوآوری این کشور محسوب می‌شود. همچنین، بازارهای مالی که بنابر استانداردهای بین‌المللی توسعه یافته ارزیابی می‌شوند (رتبه‌ی ۲۶) و بازارهای کارآمد نیروی کار (رتبه‌ی ۳۷) از مزیت‌های اقتصاد کنیا به شمار می‌روند. با این حال، وجود کاستی‌هایی در این کشور به ظرفیت رقابتی آن آسیب زده است. حوزه‌ی بهداشت (رتبه‌ی ۱۲۲) با میزان بالای شیوع بیماری‌های واگیردار که امید به زندگی را در این کشور به کم‌تر از ۵۵ سال کاهش داده است به همراه کاهش بهره‌وری نیروی کار، یکی دیگر از حوزه‌های نگران‌کننده در کنیا محسوب می‌شود. همچنین، وضعیت امنیت در این کشور نگران‌کننده است (رتبه‌ی ۱۲۹). در مجموع، امید می‌رود اصلاحات صورت گرفته در قالب قانون اساسی جدید این کشور، در پیشبرد بسیاری از حوزه‌های ذکر شده مؤثر واقع شود.

غنا با وجود آنکه نسبت به آن دسته از کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ در گزارش رقابت‌پذیری جهانی حضور داشته‌اند یک پله ترقی یافته است، اما کماکان مانند سال گذشته رتبه‌ی ۱۱۴ را به خود اختصاص می‌دهد. این کشور با برخورداری از کارایی بالای دولت به ویژه بنابر استانداردهای منطقه‌ای، کماکان در نماگر نهادها و حاکمیت دولتی عملکرد موفقی را آشکار می‌سازد. همچنین، برخی از جنبه‌های زیرساختی این کشور به ویژه در حوزه‌ی بنادر (رتبه‌ی ۶۶)، بنابر استانداردهای منطقه‌ای مطلوب ارزیابی می‌شود. علاوه بر این، بازارهای مالی غنا به نسبت توسعه یافته هستند (رتبه‌ی ۶۱). در مقابل، سطح نظام آموزشی این کشور در تمام مقاطع با استانداردهای بین‌المللی فاصله دارد. بازارهای نیروی کار غنا ناکارآمد هستند و این کشور (با ضریب نفوذ بسیار پائین فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات)،

افزون بر این، بر خورداری از بنگاه‌هایی که بر اساس استانداردهای منطقه‌ای پیشرفته ارزیابی می‌شوند (رتبه‌ی ۶۴) در کنار توسعه‌ی خوشه‌ها و بنگاه‌هایی که به استخدام مدیران حرفه‌ای و تفویض تصمیم‌گیری‌ها تمایل نشان می‌دهند، سایر ویژگی‌های قابل اتکای نیجریه را تشکیل می‌دهند.

از سوی دیگر، نیجریه علیرغم دستیابی به پیشرفت‌های اندک در رکن محیط نهادی، به دلیل ضعف در حوزه‌هایی مانند حمایت از حقوق مالکیت، فساد و اصول اخلاقی، نفوذهای نابجا و ناکارآمدی دولت، همچنان کاستی‌هایی را در این زمینه آشکار می‌سازد. وضعیت امنیت نیز، کماکان در این کشور وخیم است (رتبه‌ی ۱۲۸). همچنین، دو حوزه‌ی زیرساخت‌ها (رتبه‌ی ۱۳۵) و بهداشت و آموزش ابتدایی (رتبه‌ی ۱۴۰) ضعیف ارزیابی شده‌اند. علاوه بر این، ضریب نفوذ پائین فناوری اطلاعات و ارتباطات در نیجریه نشانگر آن است که این کشور از فناوری‌های جدید در راستای ارتقاء بهره‌وری بنگاه‌هایش بهره نمی‌جوید.

زیمبابوه برخلاف سیر نزولی سال‌های اخیر خود، در سال جاری با کسب رتبه‌ی ۱۳۲، در میان آن دسته از کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ در گزارش رقابت‌پذیری جهانی حضور داشته‌اند برای نخستین بار از ثبت شش پله صعود حکایت دارد. نهادهای دولتی این کشور با آنکه همچنان ضعیف ارزیابی می‌شوند، از رتبه‌ی ۱۲۵ در دو سال گذشته به رتبه‌ی ۱۰۷ در سال جاری پیشرفت کرده‌اند. همچنین، برخی دیگر از حوزه‌های ضعف زیمبابوه مانند فساد و اصول اخلاقی، و ناکارآمدی دولت پیشرفت‌هایی را حاصل کرده‌اند، هرچند کماکان نیازمند بهبود هستند. در مقابل، حمایت پائین از حقوق مالکیت (رتبه‌ی ۱۴۰ در میان ۱۴۲ کشور) به کاهش انگیزه‌ی سرمایه‌گذاری در این کشور انجامیده است. علاوه بر این، با وجود تلاش‌های صورت‌گرفته در زیمبابوه به منظور تقویت محیط اقتصاد کلان، از جمله اقدام به یکپارچگی پولی با دلار آمریکا در اوایل سال ۲۰۰۹ و متعاقب آن کاهش نرخ تورم و نرخ بهره، این کشور با کسب رتبه‌ی ۱۳۶ در رکن محیط اقتصاد کلان همچنان در میان کشورهای قعر جدول قرار دارد. سایر ضعف‌های زیمبابوه عبارتند از: بهداشت ضعیف (رتبه‌ی ۱۳۷ در زیر رکن بهداشت)، نرخ پائین ثبت‌نام در مقاطع تحصیلی و ناکارآمدی بازارها (به ویژه بازار کالا با کسب رتبه‌ی ۱۲۴ و بازار نیروی کار با کسب رتبه‌ی ۱۳۰).

در جذب فناوری‌های جدید در راستای افزایش بهره‌وری ضعیف عمل کرده است. از سوی دیگر، بی‌ثباتی اقتصاد کلان غنا (رتبه‌ی ۱۳۹) با مشخصه‌های کسری مالی بالا، نرخ بالای بدهی دولت و تورم، یکی از کاستی‌های آن به شمار می‌رود.

تانزانیا با کسب رتبه‌ی ۱۲۰، در میان آن دسته از کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ در گزارش رقابت‌پذیری جهانی حضور داشته‌اند از شش پله تنزل خبر می‌دهد. البته، این کشور عملکرد کمابیش باثباتی را نشان می‌دهد و تنزل آن در رتبه‌بندی سال جاری به طور عمده به پیشرفت پرشتاب سایر کشورها بازمی‌گردد. نهادهای دولتی تانزانیا با برخورداری از سطح قابل قبول اعتماد عمومی به سیاستمداران (رتبه‌ی ۵۳) و بی‌طرفی نسبی دولت در ارتباطاتش با بخش خصوصی (رتبه‌ی ۴۹)، مزیت رقابتی این کشور به شمار می‌روند. همچنین، برخی از ویژگی‌های بازار نیروی کار این کشور مانند مشارکت بالای زنان در نیروی کار (رتبه‌ی ۵) و میزان منطقی هزینه‌های اخراج کارکنان مازاد، نشان از کارایی این بازارها دارد.

با این حال، نقاط ضعف بسیاری پیش روی رقابت‌پذیری تانزانیا قرار دارد. زیرساخت‌های این کشور با کیفیت نامطلوب جاده‌ها، بنادر و تأمین برق و تعداد کم خطوط تلفن، توسعه‌نیافته ارزیابی می‌شوند (رتبه‌ی ۱۳۰). از سوی دیگر، با وجود آنکه در تانزانیا نرخ ثبت‌نام در مقطع ابتدایی تحسین‌برانگیز است، این نرخ در مقاطع متوسطه (رتبه‌ی ۱۳۲) و آموزش عالی (رتبه‌ی ۱۳۹) تانزانیا را در زمره‌ی یکی از ضعیف‌ترین کشورهای جهان قرار می‌دهد. همچنین، کیفیت نظام آموزشی تانزانیا نیازمند بهبود است. حوزه‌ی نگران‌کننده‌ی دیگر در تانزانیا، سطح پائین آمادگی در حوزه‌ی فناوری است (رتبه‌ی ۱۲۶). در واقع، جذب فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات مانند اینترنت و تلفن همراه در این کشور بسیار پائین است. علاوه بر این، سلامت نیروی کار (رتبه‌ی ۱۲۳) با نماگرهای ضعیف در رکن بهداشت و شیوع بالای بیماری‌ها، دغدغه‌ی جدی در مورد تانزانیا محسوب می‌شود.

نیجریه که در سال‌های اخیر شاهد افت عملکرد بوده است، امسال با کسب رتبه‌ی ۱۲۷ در جایگاه مشابه سال گذشته قرار دارد. البته این کشور در میان آن دسته از کشورهای منطقه‌ی آفریقای سیاه که از سال ۲۰۰۵ در گزارش رقابت‌پذیری جهانی حضور داشته‌اند از دو پله پیشرفت حکایت دارد. نیجریه از نقاط قوت قابل اتکایی برخوردار است: بازار کمابیش وسیع (رتبه‌ی ۳۴) که امکان استفاده از صرفه‌های مقیاس را برای بنگاه‌های این کشور فراهم می‌سازد، یکی از مزایای آن محسوب می‌شود.

جمع بندی

گزارش حاضر، عملکرد ۱۴۲ کشور را از تمام مناطق جهان در شاخص رقابت پذیری جهانی مورد بررسی قرار داده است. در واقع، شاخص رقابت پذیری جهانی تصویری از میزان پیچیدگی رقابت پذیری ملی کشورها ارائه می دهد. در عین حال، بهبود رقابت پذیری کشورها تنها با انجام اصلاحات در حوزه هایی که در بلندمدت بر بهره وری اثرگذار هستند محقق می گردد.

شاخص رقابت پذیری جهانی از زمان نخستین انتشار در سال ۲۰۰۵ تاکنون، هر روز در نهادها و کشورهای بیشتری معیار سنجش رقابت پذیری ملی قرار گرفته است. به عبارت دیگر، ساختار شفاف و مدون شاخص رقابت پذیری جهانی، آن را به ابزار مناسبی جهت اولویت بخشی به اصلاحات سیاستی مبدل ساخته است، زیرا کشورها را در شناسایی نقاط ضعف و قوت رقابت پذیری ملی و موانع فراراه توسعه ای اقتصادی آنها یاری می دهد. به ویژه آنکه، این شاخص زمینه ی گفت و گوی دولت، بنگاه ها و جامعه ی مدنی را فراهم می سازد و از این طریق به اتخاذ اصلاحات مؤثر در افزایش بهره وری و ارتقاء سطح زندگی مردم جهان کمک می کند. مقارن با افزایش کاربرد و سودمندی شاخص رقابت پذیری جهانی، مجمع جهانی اقتصاد به منظور شناسایی عوامل تقویت کننده ی رقابت پذیری که در بلندمدت بهبود بهره وری را در پی دارند، به مطالعه ی رابطه ی رقابت پذیری و پایداری رشد اقتصادی کشورها پرداخته است.